

Raport z diagnozy funkcjonowania

Skweru im. gen. Jana „Jura” Gorzechowskiego w Warszawie

Tytuł badania

Diagnoza funkcjonowania Skweru im. gen. Jana „Jura” Gorzechowskiego w Warszawie

Autorki i autorzy

JAZ+Architekci

Andrzej Jaworski, Marianna Waśniewska, Joanna Lipnicka, Julia Krawczyk,
Klaudia Wujkowska, Julia Feliksbro

Think Tank Miasto

Anna Wieczorek, Joanna Mędrzecka-Stefańska, Anna Petroff-Skiba

Szelest pracownia krajobrazu

Maja Skibińska, Aleksandra Wiktorko-Rakoczy

Na zlecenie

Zarządu Zieleni m. st. Warszawy

Cel badań

Celem badań jest opracowanie wytycznych do projektu modernizacji Skweru im. gen. Jana „Jura” Gorzechowskiego w Warszawie na podstawie diagnozy funkcjonowania skweru w kontekście potrzeb jego użytkowników i użytkowników oraz zidentyfikowanych dominujących narracji o Skwerze.

Zakres badań

Przeprowadzono:

1. Analizy uwarunkowań przestrzennych skweru,
2. Analizy uwarunkowań społecznych skweru,
3. Analizy uwarunkowań przyrodniczych skweru,
4. Analizę zagospodarowania skweru,
5. Analizę funkcjonowania skweru na przestrzeni dwóch dni: dnia roboczego i weekendu,
6. Wywiady pogłębione z interesariuszami.

Metodyka

Zastosowane metody badawcze:

1. Spacer badawczy,
2. Inwentaryzacja zagospodarowania portu,
3. Krótkie wywiady z użytkownikami przestrzeni,
4. Obserwacja systematyczna,
5. Mapowanie trajektorii,
6. Wywiady pogłębione (IDI) z interesariuszami.

Zastosowane metody analizy danych:

1. Analiza soczewkowa,
2. Analiza danych jakościowych.

Okres diagnozy

24.10.2024 - 22.11.2024

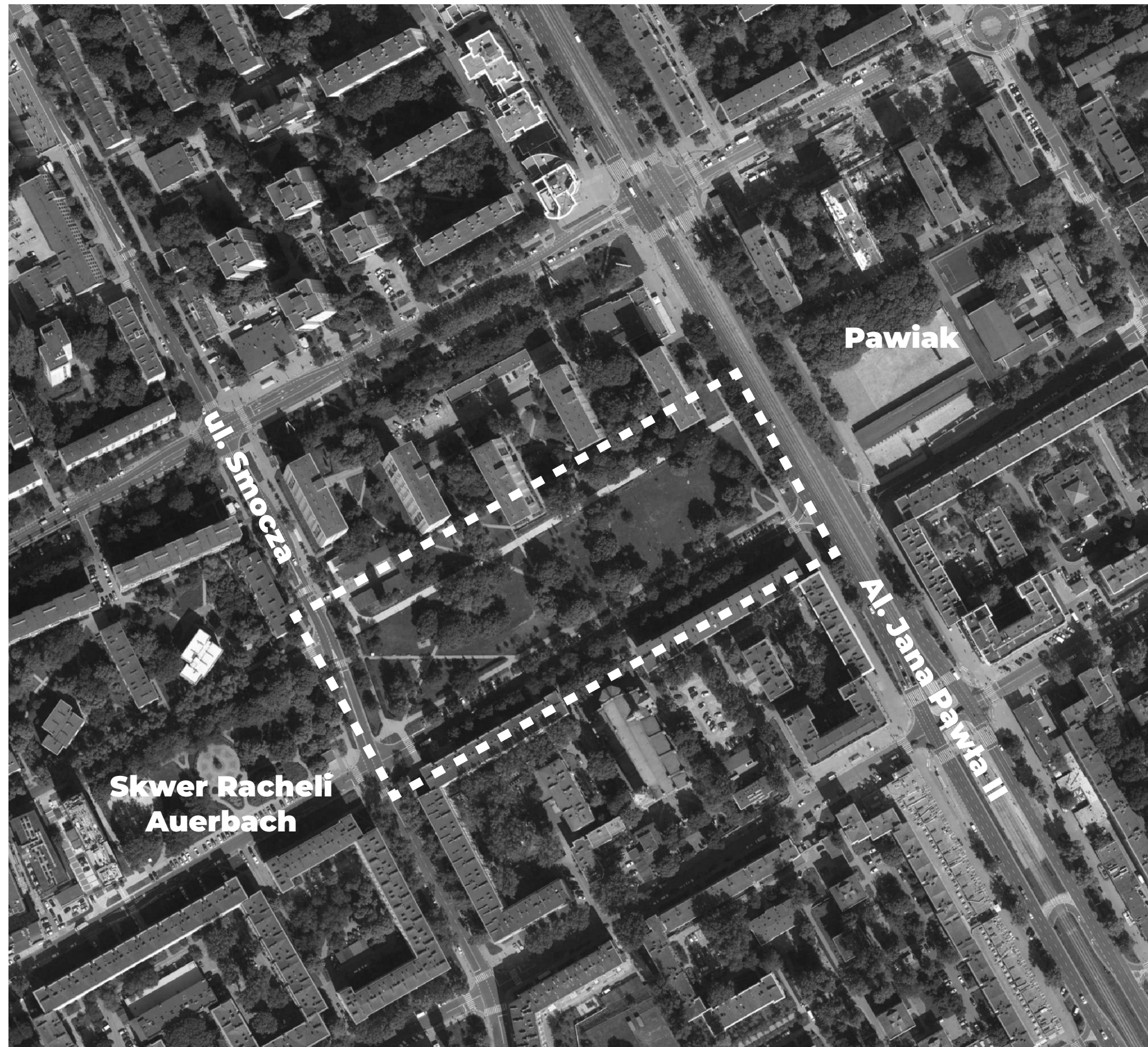
Spis treści

7	Wprowadzenie
9	Skwer dzisiaj
12	Przebieg diagnozy
14	Fotorelacja z przeprowadzania diagnozy
19	Diagnoza funkcjonowania Skweru im. gen. Jana „Jura” Gorzechowskiego w kontekście potrzeb użytkowników
20	Podsumowanie diagnozy
22	Podsumowanie opisu potrzeb
24	Kontakt
28	Prywatność
32	Doświadczenie
36	Poczucie spełnienia
40	Zabawa
44	Orientacja
48	Identyfikacja
52	Estetyka
56	Komfort
60	Bezpieczeństwo
64	Przyroda
69	Rekomendacje dla Skweru im. gen. Jana „Jura” Gorzechowskiego
70	Możliwe kierunki zagospodarowania Skweru
72	Scenariusze dla kierunku „Skwer dwóch narracji”
74	Wytyczne projektowe

Wprowadzenie

Lokalizacja

Skwer im. gen. Jana „Jura” Gorzechowskiego w Warszawie

Skwer dzisiaj

Lokalny Skwer z bogatą historią

Skwer im. gen. Jana “Jura” Gorzechowskiego znajduje się na Muranowie w pobliżu Muzeum Więzienia Pawiak i kościoła Świętego Augustyna. Otaczają go al. Jana Pawła II, ul. Dzielna, ul. Smocza oraz piesza alejka ul. Pawiej. Skwer jest wpisany do Rejestru Zabytków. Skwer pełni rolę zielonego korytarza łączącego Cmentarz Żydowski z Ogrodem Krasińskich. Przed wojną jego teren był zabudowany. W czasie wojny w jego sąsiedztwie znajdowały się Więzienie Serbia i Pawiak, co zostało upamiętnione w jego otoczeniu. Dziś Skwer, razem ze Skwerem Racheli Auerbach, jest częścią osiedla Muranów Zachodni. Osiedle zbudowano w latach 1949–1967 według projektu Tadeusza Mrówczyńskiego.

Skwer to otwarta, zielona przestrzeń intensywnie wykorzystywana przez mieszkańców. Jego powierzchnia wynosi około 14 000 m², z czego 90% to tereny zielone. Przez Skwer prowadzą proste alejki, które łączą go z okolicznymi osiedlami. Na Skwerze znajduje się charakterystyczny pagórek w kształcie litery “L”, usypany z powojennych gruzów. Przy wejściu od al. Jana Pawła II stoją dwa pomniki: obelisk generała Jana “Jura” Gorzechowskiego oraz pamiątka po Więzieniu Serbia.

W zachodniej części Skweru, w pobliżu pagórka, znajdują się strefy zabaw i rekreacji. Są to siłownia plenerowa, plac zabaw dla dzieci oraz dwa stoły do ping-ponga. We wschodniej części Skweru, na najbardziej rozległej polanie, znajdują się dwa kosze do koszykówki. Jest to przestrzeń nieformalnego, otwartego boiska. Na terenie Skweru, wzdłuż alejek oraz przy stołach do ping-ponga ustawione są ławki (tak zwane „ławki warszawskie” z oparciami, niektóre również z podłokietnikami) oraz kosze na śmieci. Skwer oświetlają wysokie latarnie ustawione wzdłuż alejek oraz wokół boiska do koszykówki.

Ponadlokalny charakter Skweru

Skwer im. gen. Jana “Jura” -Gorzechowskiego ma ponadlokalne znaczenie ze względu na swoją historię oraz odbywające się tu wydarzenia, które są skierowane nie tylko do lokalnych użytkowników i użytkowników.

Skwer jest pod opieką Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Jest zlokalizowany na terenie dawnego getta żydowskiego, więc jest to miejsce upamiętnienia dramatycznych wydarzeń z historii Warszawy. Szczególne znaczenie ma fakt, że na Skwerze znajdował się oddział kobiecy więzienia Pawiak, znany jako Serbia.

Z tych powodów Skwer jest istotnym punktem na trasach krajoznawczych, na przykład PTTK, i spacerowych, takich jak Spacerownik Dzielnicy Wola. Piszą o nim blogerzy specjalizujący się w tematach krajoznawczych, na przykład blog podróżniczy „Zależna w podróży”. Muzeum Historii Polski czy POLIN organizują na Skwerze plenerowe działania promocyjne i edukacyjne. Znaczenie Skweru podkreślają również unikalne w skali kraju obiekty, takie jak Ogród Sprawiedliwych. Ogród jest miejscem spotkań i uroczystości z udziałem najważniejszych osób w państwie, na przykład Marszałka Sejmu.

Skwer jest postrzegany jako przestrzeń miejska o znaczeniu ponadlokalnym. Na przykład był głównym tematem studenckich projektów ekologicznego zagospodarowania tego miejsca. Konkurs „Eko-Aktywne zagospodarowanie Skweru im. Jana „Jura” Gorzechowskiego w Warszawie” został zrealizowany w roku akademickim 2020/21. Prace studentów Wydziału Architektury Politechniki Warszawskiej zostały wykonane w ramach seminarium projektowego Miejski Prototyp Eko-Aktywny.

Skwer dzisiaj

Jak powstał i jak jest zarządzany Ogród Sprawiedliwych?

W centralnej części Skweru znajduje się Ogród Sprawiedliwych. Jest to miejsce, które upamiętnia osoby zasłużone w walce o godność, prawa człowieka i życie innych ludzi.

W 2013 roku w warszawskim Domu Spotkań z Historią ukonstytuował się Komitet Honorowy Europejskiego Dnia Pamięci o Sprawiedliwych. Jego celem było promowanie idei Sprawiedliwych i podjęcie działań zmierzających do utworzenia Warszawskiego Ogrodu Sprawiedliwych. Komitet przyjął propozycję Dzielnicy Wola o ulokowaniu Ogrodu na Skwerze im. gen. Jana „Jura” Gorzechowskiego.

Obecna forma Ogrodu jest inspirowana podobnymi przedsięwzięciami zlokalizowanymi w innych krajach. Ogród co roku powiększa się o kolejne upamiętnienia, gdyż dla każdej z uhonorowanych w Ogrodzie osób sadzone jest drzewo i dedykowany jest kamień pamiątkowy. Na kamieniu zamieszczona jest inskrypcja z uzasadnieniem wyboru danej osoby. W 2023 roku Fundacja Ogrodu Sprawiedliwych przejęła inicjatywę prowadzenia Ogrodu od Domu Spotkań z Historią.

Zarządzeniem nr 1629/2018 Prezydenta m. st. Warszawy z dnia 17. października 2018 roku zarządzanie i administrowanie terenem Skweru gen. Jana „Jura” Gorzechowskiego, powierzono Zarządowi Zieleni m. st. Warszawy. Realizując funkcje zarządcy terenu, Zarząd Zieleni użycza grunt pod realizację kolejnych etapów upamiętnień. Tym samym Zarząd Zieleni nakłada na Fundację Ogrodu Sprawiedliwych obowiązek opieki nad upamiętnieniem i uzyskiwania niezbędnych zgód, takich jak zgody konserwatorskie i architektoniczne, które są niezbędne do rozbudowy Ogrodu.

Co roku w przestrzeni Skweru odbywają się wydarzenia związane z upamiętnieniem Sprawiedliwych. Wiąże się to z instalacją kolejnych kamieni pamiątkowych i zasadzeniem kolejnych drzew.

Działania zarządcy Skweru, czyli Zarządu Zieleni, polegają na udostępnieniu gruntu na okres realizacji kolejnego etapu rozbudowy Ogrodu Sprawiedliwych. Oznacza to czas na zasadzenie drzew, ułożenie kamieni pamiątkowych, co trwa to kilka dni, oraz organizację uroczystości upamiętniającej, która trwa 1 dzień i odbywa się raz w roku.

W 2024 roku, wydarzenie upamiętniające było objęte Patronatem Prezydenta Warszawy. Ponadto, pierwszy raz towarzyszyły mu inne wydarzenia takie jak bezpłatne warsztaty plenerowe o nazwie „Jak powstała trąba słońca – Żabińscy i ich zwierzęta”. Była to część programu „Patriotyzm Jutra”, który jest prowadzony przez Muzeum Historii Polski. Warsztaty plenerowe trwały 5 letnich dni w różnych odstępach czasowych. Podczas wydarzenia upamiętniającego Ogród Sprawiedliwych w 2024 roku odbyły się też 2 bezpłatne pokazy kina plenerowego. Również była to część programu „Patriotyzm Jutra”, który jest prowadzony przez Muzeum Historii Polski.

¹ Informacje pochodzą z: <https://ogrodsprawiedliwych.pl/fundacja>

Przebieg diagnozy

Diagnoza Skweru miała miejsce **od 24 października do 22 listopada 2024 roku.**

Podczas diagnozy zastosowano 2 narzędzia:

- **Interdyscyplinarną Analizę Soczewkową,**
- **Wywiady pogłębione (IDI).**

W pierwszej kolejności wykonano elementy Interdyscyplinarnej Analizy Soczewkowej. Badaczki przeprowadziły analizę Skweru za pomocą spaceru badawczego i inwentaryzacji. Następnie przez 2 dni przeprowadzono mapowanie aktywności i trajektorii oraz krótkie wywiady. Podczas tej części diagnozy 2 badaczki spędziły na Skwerze ponad **24 godziny.** Odnotowano **736 osób** i przeprowadzono **7 krótkich wywiadów pół-ustrukturyzowanych.**

Następnie zespół badaczek przeprowadził wywiady pogłębione. Przeprowadzono **14 wywiadów pogłębionych, z 24 osobami.** Były to osoby w różnym stopniu związane ze Skwerem. Część wywiadów była prowadzona w duetach, odbył się 1 wywiad grupowy. Wywiady z wybranymi użytkowniczkami i użytkownikami oraz Zarządem Zieleni m. st. Warszawy były prowadzone na terenie skweru, w formie wizji lokalnej.

Interdyscyplinarna Analiza Soczewkowa (IAS)

Interdyscyplinarna Analiza Soczewkowa (IAS) to kompaktowe narzędzie do diagnozy przestrzeni publicznych przez pryzmat potrzeb i zachowań użytkowników i użytkowniczek.

Celem badania jest:

- Dostarczenie przydatnych z perspektywy projektowej informacji o danej przestrzeni,
- Ocena funkcjonowania badanej przestrzeni w kontekście potrzeb użytkowników.

Diagnoza przestrzeni odbywa się w oparciu o 11 wyróżnionych potrzeb użytkowniczek i użytkowników w przestrzeniach publicznych: **kontakt, prywatność, doświadczanie, poczucie spełnienia, zabawa, orientacja, identyfikacja, estetyka, komfort, bezpieczeństwo, przyroda.**

W ramach diagnozy dane zbiera się za pomocą 5 metod badawczych:

1. Inwentaryzacji,
2. Mapowania trajektorii ruchu podczas obserwacji,
3. Mapowania aktywności podczas obserwacji,
4. Spaceru badawczego,
5. Krótkich wywiadów pół-ustrukturyzowanych.

Więcej o diagnozie na stronie internetowej:

www.jazplus.pl/ias

Wywiady pogłębione (IDI)

Wywiady pogłębione (IDI) umożliwiły zrozumienie subiektywnych perspektyw badanych. Ich tematem były motywacje, emocje i konteksty, które kształtują postawy i zachowania ludzi. Dzięki elastyczności tej metody scenariusz rozmowy był dostosowany do specyfiki rozmówczyń i rozmówcy.

Celem wywiadów było:

- Zrozumienie potrzeb społeczności związanych z użytkowaniem Skweru,
- Zbadanie odczuć i opinii lokalnej społeczności wobec obecnego stanu Skweru,
- Zidentyfikowanie problemów, z którymi borykają się użytkowniczk i użytkownicy Skweru,
- Zrozumienie relacji i związków z miejscem,
- Poznanie cyklu życia Skweru w skali dnia, tygodnia i roku,
- Zrozumienie, w jaki sposób Skwer wpływa na integrację mieszkanek i mieszkańców oraz budowanie relacji w lokalnej społeczności.

Dodatkowymi źródłami informacji do analizy szerszego kontekstu Skweru były zgłoszenia na 19115, informacje pozyskane od Zarządu Zieleni m. st. Warszawy (ZZW) dotyczące zarządzania terenem i pisma dotyczące Skweru, które spłynęły do ZZW w ostatnich miesiącach. Aby lepiej poznać sposób funkcjonowania Ogrodu Sprawiedliwych przejrzelismy też odpowiednie strony internetowe, Facebook'a, a także strony dotyczące inicjatywy Ogrodu.

Z kim rozmawialiśmy?

“Heavy userzy”

To osoby, które są na skwerze codziennie lub kilka razy w tygodniu. Dla nich skwer jest miejscem codziennych aktywności, na przykład spacerów z psem, zabaw z dzieckiem, rozmów z sąsiadami. W tej kategorii rozmawialiśmy z: seniorkami i seniorami, właścicielkami i właścicielami psów, aktywistami lokalnymi, rodzicami młodszych dzieci, mieszkankami i mieszkańcami mającymi widok z okna mieszkania na Skwer.

Interesariusze instytucjonalni

To osoby, które są zainteresowane Skwerem ze względu na odpowiedzialność instytucjonalną za pewne aspekty jego funkcjonowania. W tej kategorii rozmawialiśmy z: Zarządem Zieleni m. st. Warszawy, Burmistrznią, Fundacją Ogród Sprawiedliwych, Stołecznym Konserwatorem Zabytków.

Okazjonalni użytkownicy

To osoby, które rzadko bywają na Skwerze, raczej przy okazji, najczęściej obserwują Skwer przechodząc. W tej kategorii rozmawialiśmy z: młodzieżą uczącą się i mieszkającą w okolicy, proboszczem parafii rzymskokatolickiej Świętego Augustyna w Warszawie, organizatorem wydarzeń na Skwerze, Radną Dzielnicy Wola.

Czym są dominujące narracje?

W analizie wywiadów zidentyfikowano dominujące narracje o Skwerze. Narracja to sposób opowiadania o pewnych wydarzeniach, zjawiskach czy miejscach, który odzwierciedla określony punkt widzenia, wartości i przekonania. Jest to struktura opowieści, która nadaje sens danym elementom rzeczywistości, organizuje je w pewien ciąg i interpretuje ich znaczenie. Narracje są tworzone przez ludzi i instytucje, mogą zmieniać sposób myślenia o miejscu.

Dominujące narracje o Skwerze to główne opowieści opisujące to miejsce i określające, jak jest ono postrzegane. Są to opowieści, które wpływają na wizerunek miejsca i na to, jak jest ono rozumiane oraz jak jest wyobrażana jego przeszłość i przyszłość zarówno przez jego mieszkańców, jak i osoby z zewnątrz.

Niektóre narracje mogą być wykluczające, upraszczające lub stereotypowe. Na przykład, narracja o Skwerze jako atrakcji turystycznej może ignorować potrzeby lokalnych mieszkańców. Dlatego w poniższej analizie poszukiwaliśmy różnorodnych perspektyw i relacji między nimi. Niektóre narracje działają na zasadzie synergii, inne są w konflikcie.

Fotorelacja z przeprowadzania diagnozy

Fotorelacja z przeprowadzania diagnozy

**Diagnoza funkcjonowania
Skweru im. gen. Jana „Jura” Gorzechowskiego
w kontekście potrzeb użytkowników**

Podsumowanie diagnozy

Dane zebrane za pomocą 6 różnych metod badawczych zostały poddane analizie. W analizie opisano Skwer przez pryzmat 11 potrzeb użytkowniczek i użytkowników w przestrzeniach publicznych.

Na następnych stronach znajdują się:

- Główne wnioski z diagnozy,
- Wyróżnione główne grupy użytkowniczek i użytkowników Skweru,
- Podsumowania opisu 11 potrzeb.

Główne wnioski z diagnozy

1. Skwer ma lokalny charakter. Jest miejscem codziennych aktywności fizycznych i społecznych dla okolicznych mieszkank i mieszkańców. Projektowane zmiany powinny uwzględniać ten charakter Skweru.
2. Stali bywalcy oczekują niewielkich zmian w zakresie zagospodarowania Skweru. Są to raczej małe udogodnienia i poprawa komfortu użytkowania istniejących miejsc. Większe zmiany wiążą się z obawą, że Skwer straci swój charakter.
3. Historyczne znaczenie Skweru i zlokalizowana na nim inicjatywna o znaczeniu ponadlokalnym (Ogród Sprawiedliwych) sprawiają, że w tym miejscu będą się pojawiać i zatrzymywać okazjonalni użytkownicy i użytkowniczki. Projektowane zmiany powinny uwzględniać miejsce i formę, która pozwala tym osobom bywać na Skwerze, bez kolizji z codziennymi aktywnościami mieszkank i mieszkańców.
4. Zaobserwowano wiele osób użytkujących Skwer na wiele różnych sposobów, na stosunkowo niewielkiej powierzchni. Dzięki dużym wolnym przestrzeniom (polany) aktywności te nie przeszkadzają sobie nawzajem. Zostały wypracowane nieformalne zasady pomiędzy użytkowniczkami i użytkownikami Skweru, które pozwalają na robienie w zgodzie różnych rzeczy.

Planując zmiany trzeba mieć na uwadze, że każde ograniczenie wolnej przestrzeni (wygrodzenie, pomnik, nowe nasadzenie) może prowadzić do konfliktów użytkowania Skweru.

5. Odnotowano konflikt pomiędzy pozytywnymi emocjami użytkowniczek i użytkowników, związanych z przebywaniem na terenie Skweru (kontakt z zielenią, aktywności fizyczne, aktywności społeczne), a formą Ogrodu Sprawiedliwych, która wzbudza smutne skojarzenia. Forma Ogrodu Sprawiedliwych powinna mieć na uwadze potrzeby użytkowniczek i użytkowników Skweru.
6. Ogród Sprawiedliwych jest ważnym tematem dla wielu użytkowniczek i użytkowników. Przy rozważaniu scenariuszy rozwoju warto mieć na uwadze kilka konsekwencji jego obecności, które wnioskujemy na podstawie badań:
 - a. Rozrastanie się obszaru Ogrodu Sprawiedliwych zmienia funkcjonowanie stref funkcjonalnych i powoduje konflikty użytkowania
 - b. Idea ogrodu jako miejsca refleksji i kontemplacji jest w konflikcie z charakterem miejsca, jako miejsca lokalnego, codziennych aktywności
 - c. Forma ogrodu jest niewygodna i niezrozumiała dla wielu użytkowników, użytkownicy codzienni nie wiedzą jak korzystać z tego miejsca, co wzbudza negatywne emocje.
 - d. Wydarzenia wokół Ogrodu są bardzo formalne, skierowane do ponadlokalnych odbiorców.
 - e. Gatunki nasadzeń, które są częścią upamiętnienia Ogrodu Sprawiedliwych, nie są gatunkami rodzimymi i powinny być dostosowane do lokalnych uwarunkowań glebowych.

Kto tu przychodzi?

Mieszkanki i mieszkańcy

To osoby w różnym wieku, które mieszkają w pobliżu Skweru. Spędzają tu czas, spacerują, odpoczywają na ławkach lub korzystają z siłowni. Przychodzą samodzielnie, w parach lub większych grupach.

Właścicielki i właściciele psów

To osoby w różnym wieku, które wychodzą na spacer ze swoimi psami na Skwer lub przychodzą się bawić z pupilem. Tę grupę stanowią głównie dorośli, młodzi dorośli, czasem seniorzy i nastolatki. Przychodzą indywidualnie, w parach, w większych grupach lub dołączają do mniej lub bardziej spontanicznie tworzących się grup. Część z nich zna siebie nawzajem. Psiarze nie są jednorodną grupą - dzielą się na „właścicieli psów małych” i „właścicieli psów dużych”. Dla każdej grupy przewidziane są odrębne części Skweru do zabawy. Są też właściciele psów, którzy nie funkcjonują w tej małej społeczności.

Opiekunki i opiekunowie z dziećmi

Są to dorośli, młodzi dorośli lub osoby starsze z wózkami i małymi dziećmi. Potrafią spędzić na Skwerze dużo czasu za dnia. Rodzice i inni opiekunowie (babcia, dziadek) z nieco starszymi dziećmi korzystają z placu zabaw, przechodzą przez Skwer, bawią się wśród liści lub bawią się piłką. Większa ich obecność odnotowana była w weekend.

Seniorki i seniorzy

Osoby starsze spacerują po Skwerze, odpoczywają na ławkach samodzielnie lub w parach. Część z nich ma trudności w poruszaniu się. Zaobserwowano osoby poruszające się na wózku, z chodzikiem i chodzące o lasce. Czasem są to pary, na przykład osoba z utrudnioną mobilnością i bardziej sprawna osoba. Część seniorek i seniorów korzysta z siłowni plenerowej - ćwiczą, zarówno indywidualnie jak i w towarzystwie. Mogą to być aktywności wcześniej zaplanowane, ale także przypadkowe spotkania.

Nastolatki, dzieci w wieku szkolnym

Uczennice i uczniowie przychodzą na Skwer w środku dnia w większej, zorganizowanej grupie w ramach lekcji wychowania fizycznego. Podczas zajęć biegają wokół Skweru i korzystają rekreacyjnie z siłowni. Pojawiła się także zorganizowana grupa przedszkolna lub wczesnoszkolna małych dzieci. Młodzi ludzie odpoczywają w parach na ławkach wokół placu zabaw, a także wokół stołu do ping ponga w większej grupie i na urządzeniach siłowni. Przeglądają coś w telefonie, jedzą, piją, rozmawiają, spędzają czas. Są na Skwerze także w godzinach wieczornych, na przykład na ławce na placu zabaw.

Wycieczki

Ze względu na lokalizację Ogrodu Sprawiedliwych, sporadycznie z Skweru korzystają osoby spoza lokalnej społeczności. Są to turyści, osoby zainteresowane historią lub związane z Fundacją.

Podsumowanie opisu potrzeb

Kontakt

Skwer to miejsce spotkań lokalnej społeczności. Spotykają się tu właścicielki i właściciele psów podczas spacerów i zabawy na trawnikach. Można zaobserwować rozmowy senierek i seniorów na ławkach lub przy siłowni, opiekunek i opiekunów z dziećmi na placu zabaw, spacerujących z wózkami, młodzież spędzającą czas razem oraz grupy szkolne ćwiczące i biegające wokół Skweru.

Ponadto na terenie Skweru można zaobserwować przypadkowe spotkania spacerowiczów. Skwer umożliwia też bierne uczestnictwo w życiu społecznym. Użytkownicy i użytkowniczki siedzą i obserwują życie na Skwerze na ławkach wzdłuż alejek i na otwartych trawnikach.

Prywatność

Skwer ma charakter otwarty. W ograniczonym stopniu zapewnia prywatność użytkownikom ze względu na brak przesłon widokowych. Większość miejsc i użytkowników jest łatwo widoczna z różnych części terenu. Miejsca bardziej osłonięte, takie jak ukośna alejka przy al. Jana Pawła II, strefa za pagórkiem czy okolice placu zabaw, oferują wyższy poziom prywatności, jednak ich układ i funkcja nadal nie zapewniają pełnej izolacji. Na poczucie prywatności wpływa również niedostateczne oświetlenie tych miejsc po zmroku. Prywatność w przestrzeni Skweru ma charakter czasowy i uzależniona jest od pory dnia oraz natężenia ruchu – użytkowniczki i użytkownicy szukają miejsc, gdzie mogą poczuć się mniej widoczni.

Doświadczenie

Skwer oferuje różnorodne doświadczenia zmysłowe. Okolice pagórka i siłowni zapewniają pozytywne bodźce, takie jak widok drzew, śpiew ptaków w okolicy krzewów czy przyjemny zapach roślin. Sam pagórek może sprzyjać angażującym doświadczeniom sensorycznym.

Z kolei okolice alejki przy al. Jana Pawła II, ul. Pawiej i placu zabaw obciążone są uciążliwym hałasem z ulic oraz nieprzyjemnymi zapachami z toi-toia i koszy na śmieci.

Poczucie spełnienia

Skwer ma potencjał do wspierania samorealizacji. Świadczą o tym działania podejmowane przez użytkowników, takie jak adaptacja trawnika na nieformalne lodowisko, wywieszanie ogłoszeń czy dokarmianie ptaków. Przestrzeń pozostaje neutralna i umożliwia różne formy ekspresji. Odbywają się tu także szkolne zajęcia sportowe oraz wydarzenia organizowane przez instytucje kulturalne i kościoł.

Przestrzeń Skweru pozostaje w dużej mierze neutralna i nie zawłaszczona, co umożliwia spontaniczne działania i ekspresję użytkowników. Odbywają się tu także szkolne zajęcia sportowe oraz wydarzenia organizowane przez instytucje kulturalne i kościoł.

Estetyka

Skwer nie wyróżnia się wyjątkowymi walorami estetycznymi, jednak może być odbierany jako przyjemny i spójny z kontekstem powojennego, zielonego osiedla Muranova Zachodniego. Stanowi neutralne tło dla otaczającej zabudowy, nie odróżniając się negatywnie od otoczenia ani jego kolorystyki. Użytkowniczki i użytkownicy wskazują, że zachodnia część Skweru jest bardziej przyjemna wizualnie. Atrakcyjne elementy w przestrzeni to fasada pobliskiego kościoła, zieleń i pagórek. Wyposażenie Skweru jest mniej spójne pod względem materiałów i kolorystyki, co nadaje przestrzeni cechy estetycznego „kolażu”, powstałego na przestrzeni czasu.

Komfort

Skwer zapewnia komfort większości użytkowniczek i użytkowników, w tym osobom z niepełnosprawnościami. Pomimo tego, niektóre elementy, takie jak niedostateczne oświetlenie, nierówne nawierzchnie alejek oraz zniszczona nawierzchnia placu zabaw, stanowią utrudnienie w korzystaniu ze Skweru. Jest to utrudnienie szczególnie dla osób z wózkami dziecięcymi, osób starszych i osób z ograniczoną mobilnością. Skwer nie oferuje dostępu do wody pitnej. Dostęp do toalety jest ograniczony do słabo widocznej toalety przenośnej.

Orientacja

Skwer jest przestrzenią, w której łatwo się zorientować i odnaleźć dzięki czytelnemu układowi alejek. Ich układ jest funkcjonalny i umożliwia sprawne przemieszczanie się po terenie. Chociaż Skwer nie posiada wielu wyróżniających się elementów i otwarc widokowych, obecne zagospodarowanie i elementy takie jak pagórek, siłownia, widok na wieżę kościoła pozwalają łatwo zorientować się w przestrzeni. Jedynym nieintuicyjnym wejściem na Skwer jest wejście od strony skrzyżowania ulicy Smoczej i Dzielnej. Wejście przy placu zabaw ma bardziej zaplecзовy charakter i jest osłonięte krzewami. Elementem, którego lokalizacja na terenie Skweru może nie być oczywista jest toaleta, do której dojście powinno zostać uczyelnione bądź oznakowane.

Identyfikacja

Na podstawie działań użytkowniczek i użytkowników Skweru na rzecz rewitalizacji i poprawy jego funkcjonowania oraz zaangażowania mieszkańców w konflikt dotyczący Ogrodu Sprawiedliwych, można stwierdzić, że użytkownicy Skweru są związani z tym miejscem. Identyfikują Skwer jako lokalną, sąsiedzką przestrzeń rekreacji, w której mogą czuć się gospodarzem. Tożsamość Skweru ma jednak złożony charakter. Oprócz współczesnego, lokalnego charakteru, miejsce naznaczone jest historią związaną z wydarzeniami II wojny światowej. Świadomość historii miejsca jest widoczna w poszanowaniu przez użytkowników upamiętnień związanych z więzieniem Serbia i gen. Jura.

Bezpieczeństwo

Skwer może być postrzegany jako bezpieczna przestrzeń – jest otwarty, umożliwia obserwację tego, co się dzieje w przestrzeni, a użytkownicy znają się nawzajem. Korzystają z niego różnorodne grupy użytkowników, także po zmroku. Dla osób rzadziej odwiedzających Skwer, podejmowane aktywności na Skwerze i niewystarczające oświetlenie mogą budzić niepokój. Nieakceptowane zachowania, np. picie alkoholu w mniej widocznych miejscach, obniżają poczucie bezpieczeństwa.

Zabawa

Skwer sprzyja zabawie i rekreacji. Otwarte trawniki i pagórek są wykorzystywane do zabaw z psami, dzieci jeżdżą po pagórku na sankach i hulajnogach, a otwarte przestrzenie wspierają spontaniczne aktywności. Pagórek odgrywa również kluczową rolę jako wielofunkcyjne miejsce zabawy dzieci (zjeżdżanie na hulajnodze czy sankach) czy nawet pracy w ciszy i medytacji. Niezagospodarowane części Skweru wspierają spontaniczność zabaw, a wyposażenie umożliwia korzystanie w sposób kreatywny i nieoczywisty. Świadczy o tym zaobserwowane niestandardowe korzystanie ze stołów do ping-ponga i siłowni. Na Skwerze znajduje się również często wykorzystywane wyposażenie dedykowane zabawie - mało atrakcyjny według użytkowników plac zabaw oraz siłownia. Skwer umożliwia też swobodną rekreację i sport: jogging, jeżdżenie na nartorolkach, rowerze, hulajnodze i deskorolce.

Przyroda

Skwer ma potencjał, by stać się przestrzenią wspierającą miejską bioróżnorodność. Teren pokryty jest w dużym stopniu roślinnością, występuje tu dojrzały drzewostan, z udziałem egzemplarzy z gatunków rodzimych oraz roślin pożytkowych. Zaobserwowano też siedliska zwierząt, przede wszystkim ptaków. Lokalizacja w sąsiedztwie innych terenów zieleni sprzyja tworzeniu systemu zielonej infrastruktury. Zróżnicowanie struktury przestrzennej i gatunkowej roślinności jest obecnie stosunkowo niewielkie. Ze względu na dużą powierzchnię zieleni możliwe jest modelowanie bardziej optymalnej struktury.

Kontakt

Definicja

Potrzeba interakcji z innymi użytkownikami przestrzeni publicznej, aktywności podejmowane w parach i grupach odbywające się w przestrzeni.

Opis soczewkowy

Skwer jest miejscem rekreacji i spotkań lokalnej społeczności. Spotkania na terenie Skweru mają charakter zarówno spontaniczny jak i zorganizowany.

Charakterystycznymi grupami spotykającymi się na terenie Skweru są właścicielki i właściciele psów, którzy wewnętrznie regulują zasady spędzania czasu na Skwerze. Spotykają się regularnie, o określonych porach i w określonych miejscach. Na terenie Skweru można zaobserwować osoby starsze. Seniorki i seniorzy chętnie wybierają jako miejsca spotkań ławki oraz siłownię. Na Skwerze spotykają się również rodzice z dziećmi w okolicy placu zabaw, młodzież na ławkach i urządzeniach siłowni czy też zorganizowane grupy szkolne ćwiczące i biegające wokół Skweru.

Skwer ma również charakter przechodni. Spacerowicze i przechodnie często przemierzają się przez Skwer w kierunku osiedli, zarówno samotnie jak i w parze czy mniejszej grupie. Na terenie Skweru można zaobserwować przypadkowe spotkania przechodniów i spacerowiczów, szczególnie wzdłuż ul. Pawiej i przy przejściu dla pieszych w kierunku kościoła.

Miejsca, które sprzyjają interakcjom między użytkowniczkami i użytkownikami Skweru to przede wszystkim otwarte, niezagospodarowane trawniki. Szczególnie dużo interakcji odnotowano na polanie z pagórkiem i polanie z boiskiem do koszykówki. Spotkania odbywały się też na siłowni, ławkach i w mniejszym stopniu na placu zabaw. Ławki pełnią rolę miejsc odpoczynku i rozmów. Na ławkach można zaobserwować spotykające się na pary, ale również większe grupy. Grupy korzystają dodatkowo ze stołu do ping-ponga jako miejsca do siedzenia lub stoją obok ławek.

Miejszem spotkań jest również siłownia. Jest miejscem, które może zająć większa grupa, np. młodzież. Przestrzeń Skweru sprzyja aktywnościom grupowym, jednak nie poprzez dedykowane grupom i większym spotkaniom wyposażenie, a swój otwarty i niedoprojektowany charakter. Na terenie Skweru znajdują się mural, Ogród Sprawiedliwych czy też kamień Jura. Nie odnotowano jednak, aby stanowiły one preteksty do interakcji między osobami na Skwerze.

Przestrzeń Skweru oferuje także możliwość biernego uczestnictwa w życiu społecznym poprzez obserwację. Wspiera to rozmieszczenie ławek wzdłuż alejek oraz otwarte trawniki. Miejscami, które były obserwowane przez użytkowników siedzących na ławkach były przestrzenie, w których zachodziły liczne, dynamiczne aktywności: szeroka alejka ul. Pawiej, po której przemieszczało się wielu użytkowników, plac zabaw, na którym bawiły się dzieci oraz polany, na których bawiły się psy.

Na terenie Skweru można zidentyfikować kilka miejsc, które wymuszają przestrzenną bliskość użytkowników. Są to głównie wąskie, przecinające Skwer alejki z ławkami, skrzyżowania alejek, siłownia i polany.

Główne wnioski

Na Skwerze znajduje się wiele miejsc, w których spotykają się konkretne grupy użytkowników. Niektóre interakcje są również wewnętrznie przez nich regulowane. Mając na uwadze nasycenie przestrzeni Skweru różnorodnymi interakcjami, nie powinno dążyć się do wzmocnienia ich intensywności na Skwerze. Wzmacnianie potrzeby kontaktu oraz umożliwianie spotkań w dedykowanych miejscach może zaburzyć organiczny sposób funkcjonowania Skweru i doprowadzić do zawłaszczania przestrzeni przez konkretne grupy użytkowników.

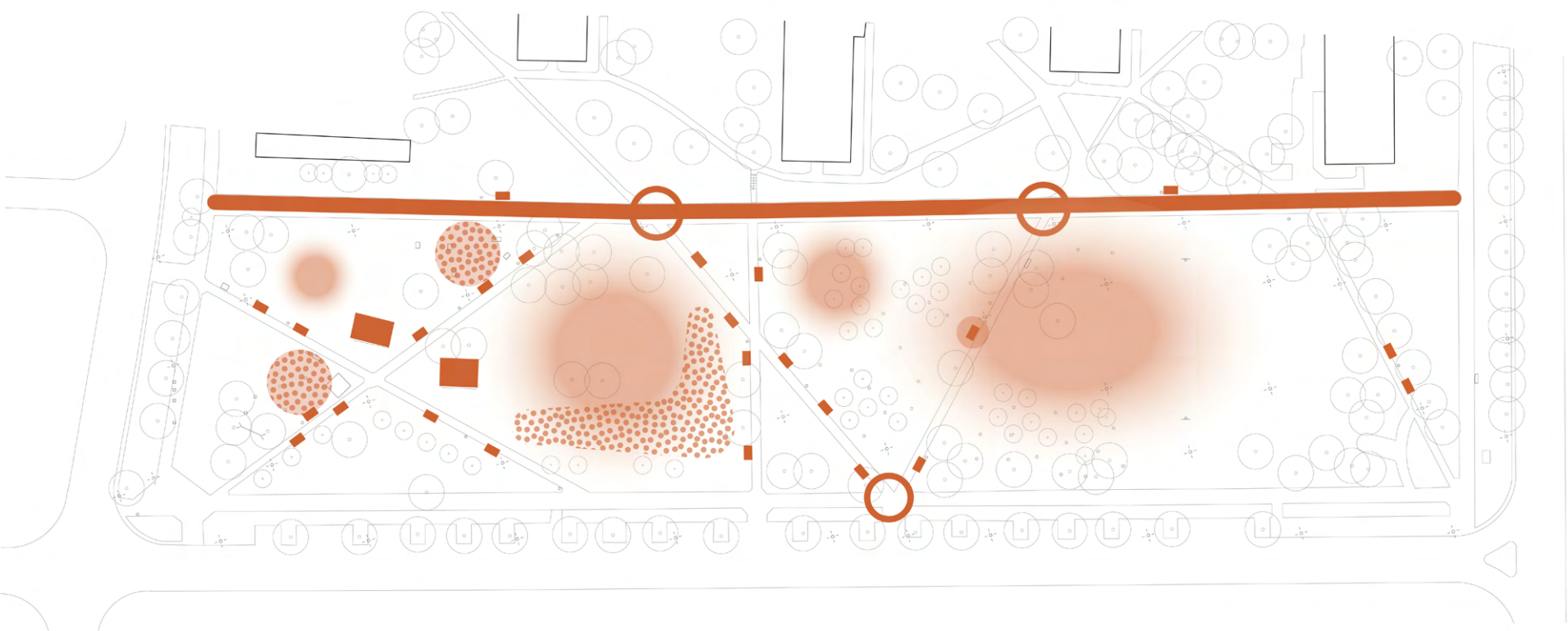
Dominujące narracje

Skwer lokalny, spotkania nieformalne i spontaniczne

Nasi rozmówcy są zgodni, że Skwer jest intensywnie użytkowany, ludzie się widzą, słyszą i wchodzi w interakcje. Na skwerze można spotkać różnorodnych użytkowników o każdej porze dnia. Często lokalni użytkownicy spotykają się spontanicznie na skwerze, znają się też z widzenia.

Osoby na co dzień korzystające ze Skweru potrafią określić niepisane, ale znane sąsiadom normy społeczne dotyczące tego co można a czego nie. Działania na Skwerze podlegają kontroli sąsiedzkiej.

Z wywiadów wynika, że użytkownicy wyróżniają na skwerze ośrodki aktywności czyli miejsca w których bywają użytkownicy określonego rodzaju, w określonym czasie, robiąc określone aktywności. Te ośrodki aktywności same się regulują np. stół do ping-ponga wieczorem służy młodzieży, boisko jest wykorzystywane do gry i na spacer z dużymi psami, mniejsze psy są bliżej górki, czasem z górki korzystają dzieci.

Kontakt

- Kotwice - elementy ułatwiające interakcję
- Obszary aktywności grupowych
- Obszary aktywności grupowych i indywidualnych z psami
- Magnesy - elementy przyciągające użytkowników

- Punkty węzłowe
- Obszar / trasa o dużej intensywności ruchu dająca możliwość przypadkowych spotkań
- Miejsca obserwowane

Kontakt - wybrane dane

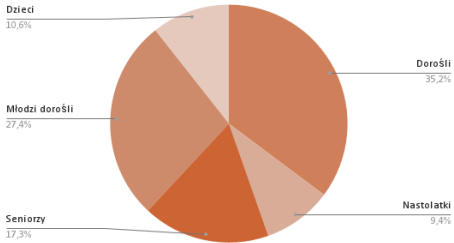
Miałam psa w związku z czym na skwerku mam bardzo dużo znajomości psich do dzisiaj, przyjaźni. I o tej samej godzinie spotykał te same osoby, które się zaprzyjaźniały. To było niesamowite.

Korzystam z tego skweru, tak na zasadzie, żeby wyjść na spacer, żeby pooglądać przyrodę, żeby spotkać się z sąsiadami, żeby odpocząć na ławce. (...) Nie ma tu przestrzeni wygrodzonych, z wyjątkiem może placu, placu zabaw, więc o różnych porach może pełnić różne funkcje. Tak go odbieram.

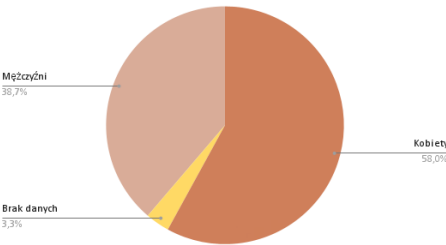
“Ten skwer jest gwarny, ale w takim sensie, że zawsze ktoś tu jest.”

Wypowiedzi interesariuszy | Wywiady pogłębione

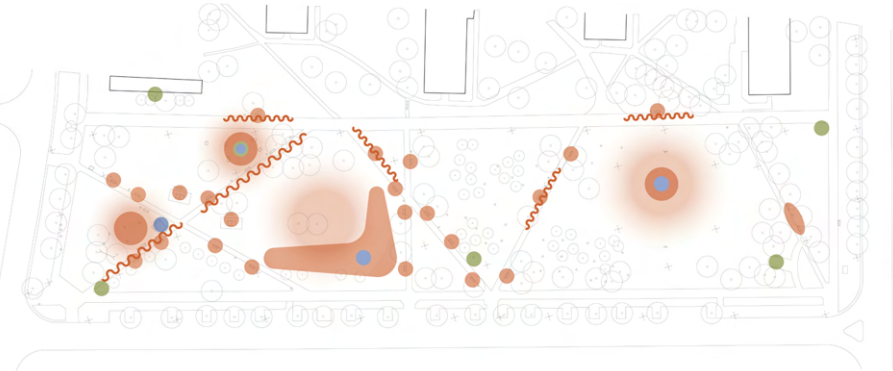
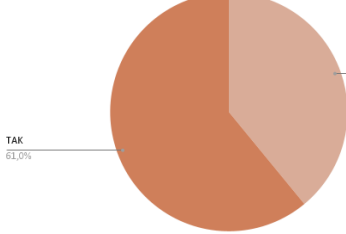
Wiek

Płeć

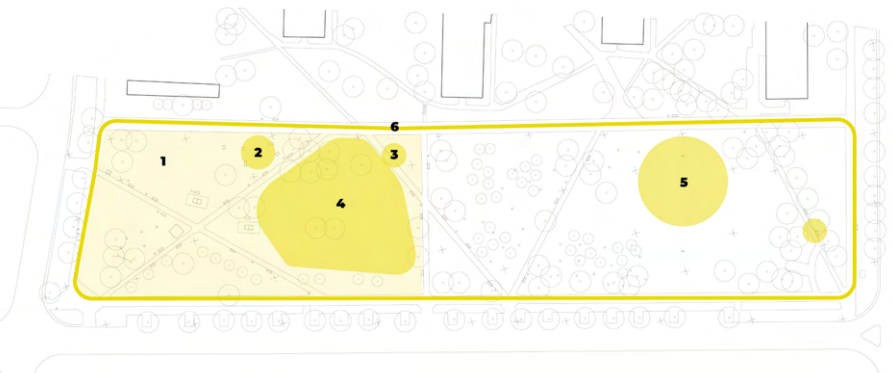

Użytkownicy w grupach

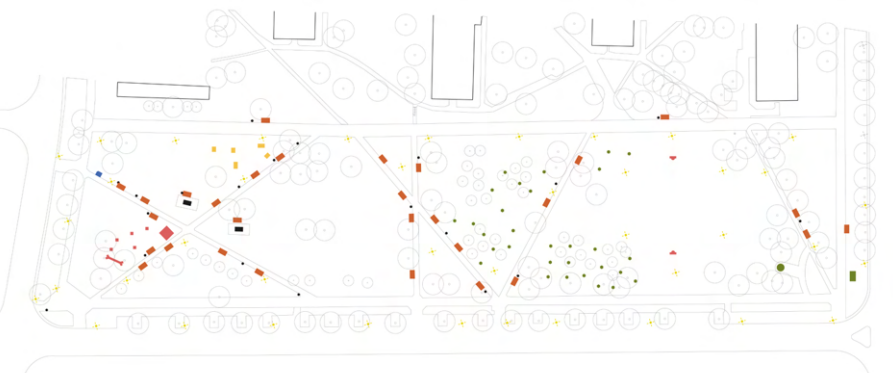
Spotkania | Spacer badawczy

- Kotwice - elementy ułatwiające interakcję
- Katalizatory - elementy fizyczne lub program, które prowokują do rozmowy
- Magnesy - elementy fizyczne lub program, które przyciągają ludzi
- Sceny - miejsca obserwowane, w których zachodzą aktywności
- Soft edges - krawędzie, w których gromadzą się ludzie i aktywności

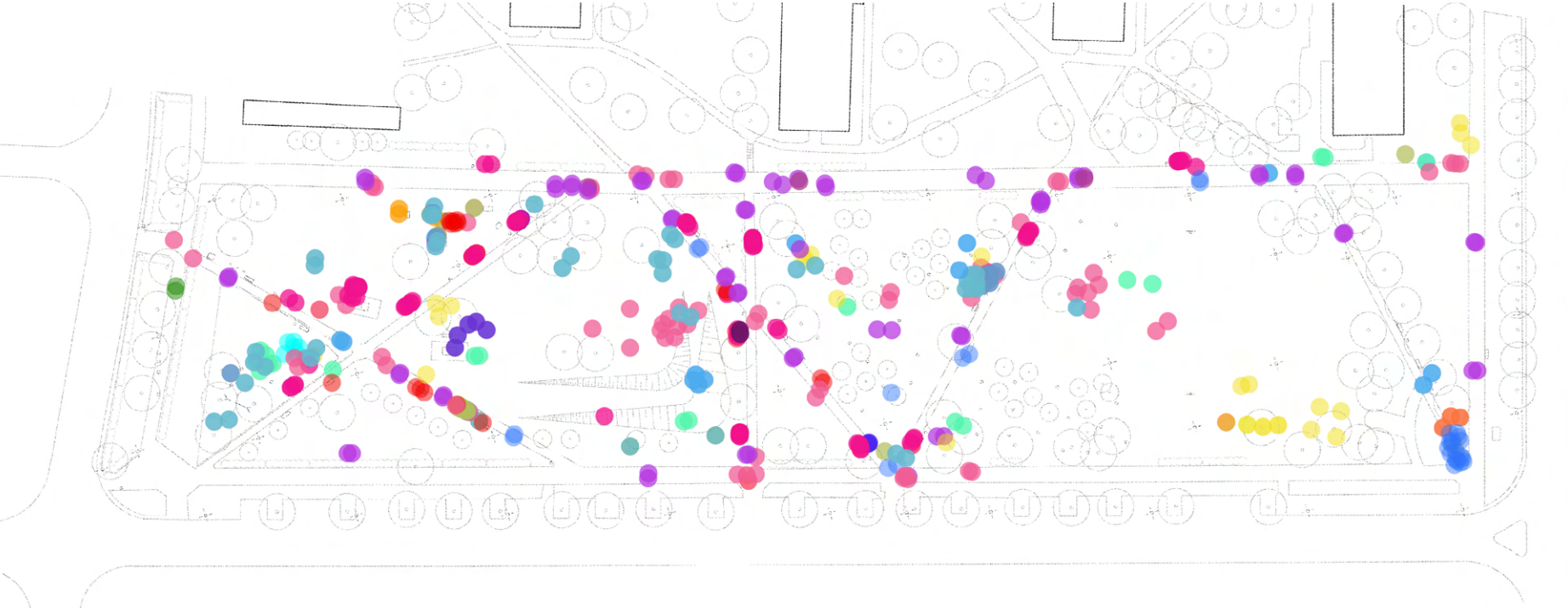
Miejsca sprzyjające spotkaniom | Krótkie wywiady

- Miejsca i obszary postrzegane jako dogodne miejsca spotkań
- 1 - Większość z ławek w zachodniej części Skweru
- 2 - Siłownia
- 3 - Ławka z widokiem na polanę i pagórek
- 4 - Polana przy pagórku
- 5 - Polana z boiskiem do koszykówki
- 6 - Chodniki wokół skweru sprzyjają spotkaniom na spacer

Wyposażenie | Inwentaryzacja

- Ławki, miejsca do siedzenia
- Stoły do ping ponga
- Kosze na śmieci
- Latarnie
- Urządzenia placu zabaw, kosze do koszykówki
- Urządzenia siłowni
- Toaleta tymczasowa
- Upamiętnienia

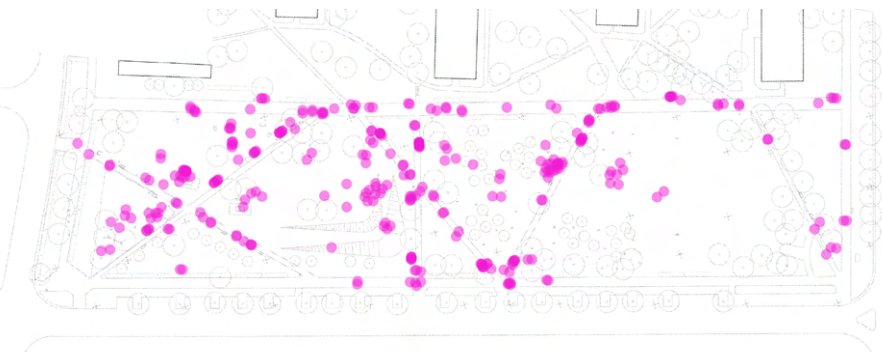
Aktywności odnotowanych grup użytkowników

- siedzenie
- spacer
- stanie
- jeżdżenie
- palenie
- rozmowa
- zabawa

Użytkownicy w grupach wykonujący aktywność:

- siedzenie

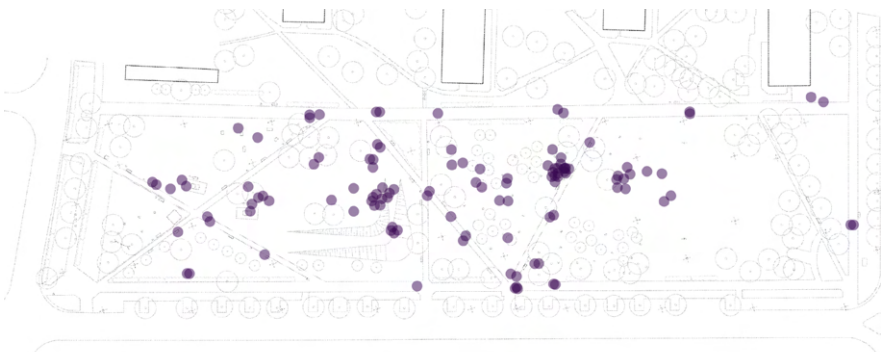
Użytkownicy wykonujący aktywność:

- rozmowa

Użytkownicy w grupach wykonujący aktywność:

- spacer

Użytkownicy w grupach z psami

- psy

Prywatność

Definicja

Potrzeba zróżnicowanych kontaktów i możliwość regulowania liczby i rodzaju kontaktów lub własnego zaangażowania. Zaspokojenie potrzeby prywatności w przestrzeni publicznej ma na celu osiągnięcie optymalnego poziomu kontaktów z inną osobą lub grupą osób w określonej sytuacji społecznej i czasie, tak by mieć większą swobodę działania i poczucie bezpieczeństwa.

Opis soczewkowy

Skwer ma charakter otwarty. W ograniczonym stopniu zapewnia prywatność użytkownikom ze względu na brak wyraźnych przesłon widokowych. Większość miejsc i użytkowników jest łatwo widoczna z różnych części terenu.

Na Skwerze są miejsca bardziej osłonięte, takie jak ukośna alejka przy al. Jana Pawła II i okolice placu zabaw. Otoczenie placu zabaw jest osłonięte krzewami od ul. Smoczej i ul. Dzielnej, które oferują wyższy poziom prywatności. Ich kompozycja jednak nadal nie zapewnia pełnej izolacji. Z obecnych na Skwerze przesłon widokowych najbardziej kluczowy jest pagórek, który wydziela nie tylko kameralne wnętrza polany, ale także całą strefę, w której zlokalizowane są bardziej intensywnie użytkowane wyposażenie.

Najbardziej osłoniętą częścią Skweru jest ukośna alejka prowadząca od al. Jana Pawła II i jej otoczenie. Ten obszar, pomimo hałasu oraz wielu przechodniów, dzięki odizolowaniu zielenią wysoką, może mieć bardziej prywatny i anonimowy charakter niż pozostałe miejsca na Skwerze. Podobny charakter ma również alejka zlokalizowana za pagórkiem, prowadząca od ul. Dzielnej w kierunku toalety Toi-Toi. Na poczucie prywatności wpływa również niedostateczne oświetlenie tych miejsc po zmroku.

Prywatność w przestrzeni Skweru ma charakter czasowy i uzależniona jest od pory dnia oraz natężenia ruchu – użytkownicy wybierają miejsca, gdzie mogą poczuć się mniej widoczni. Najmniej prywatny charakter ma szeroka alejka ul. Pawiej, pomimo lokalizacji na granicy z podwórkami osiedlowymi. Strefa siłowni, polana z boiskiem, strefa przy pagórku i polany z Ogrodem Sprawiedliwych również mają

bardziej publiczny charakter.

Na terenie Skweru nie występuje wyposażenie, które może zapewnić prywatność grupom. Nie ma też wyposażenie, które można samodzielnie aranżować i przestawiać. Jednak rozległe przestrzenie trawników oraz strefowanie przestrzeni częściowo sprawiają, że różne grupy użytkowników mogą funkcjonować niezależnie od siebie i anonimowo. Możliwa jest też obserwacja innych użytkowników i częściowy monitoring społeczny.

Główne wnioski

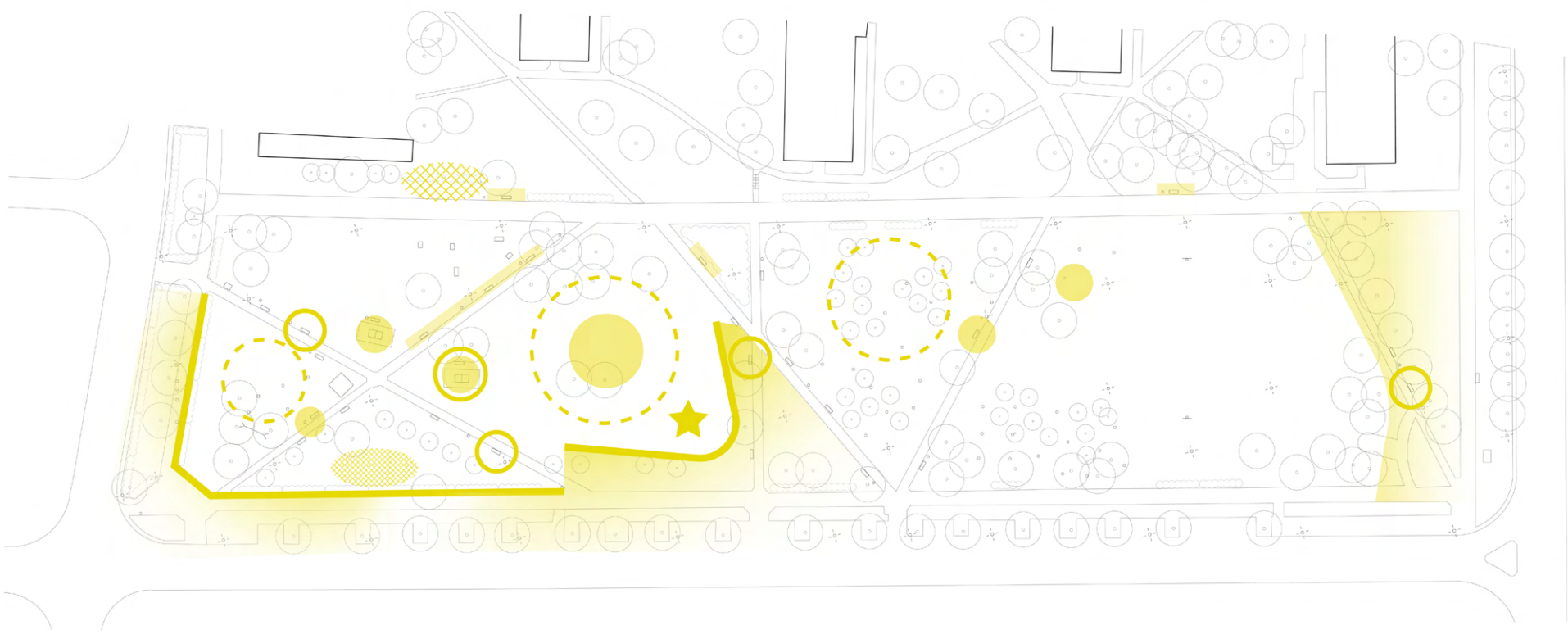
Pomimo niewielu przesłon i obecności wielu użytkowników, prywatność na Skwerze może mieć również negatywny wymiar. Świadczą o tym ślady zawłaszczania przestrzeni, dewastacji i nieakceptowanych społecznie zachowań. Szczególnie dotyczy to miejsc takich jak siłownia, na której okazjonalnie spotyka się młodzież i otwartych przestrzeni trawników, na których gromadzą się właściciele psów z pupilami. Jest to szczególnie istotne w rano i wieczorem, po zmroku. Powinno unikać się tworzenia miejsc o bardziej prywatnym charakterze, aby uniknąć potencjalnego zawłaszczania przestrzeni.

Dominujące narracje

Wszyscy tu się znamy...

Na podstawie wywiadów można wnioskować, że Skwer ma charakter pół-publiczny ze względu na dużą kontrolę społeczną i obecność stałych bywalców. Trudno tu znaleźć miejsca prywatne i się odizolować. I choć są dostrzegane zachowania antyspołeczne, są one monitorowane i nie ma miejsc stale zawłaszczonych przez jedną grupę. Ten charakter wyróżnia Skwer spośród innych miejsc tego typu i odpowiada to lokalnej społeczności, która czuje się prawomocnym gospodarzem miejsca.

Wydarzenia i działania osób z zewnątrz są zatem bardzo monitorowane. Mieszkańcy chcą mieć kontrolę na poziomie poznawczym (wiedzieć co się dzieje, fizycznym (zachować swoje terytorium) i emocjonalnym (pozytywne emocje dnia codziennego, kontakt z naturą). W tym kontekście Ogród rozrastający się przestrzennie, ze swoją martyrologią, formalną atmosferą jest odczuwany jako rodzaj przemocy symbolicznej. Wydaje się, że zachowanie równowagi między wspólnotowym a publicznym charakterem miejsca wymaga szczególnej rozważności.

Prywatność

- Miejsca umożliwiające bierne uczestniczenie w życiu Skweru
- Miejsca zapewniające prywatność grupom
- Miejsca spożywania alkoholu
- Miejsca, w których odnotowano społecznie nieakceptowane zachowania

- Miejsca zapewniające czasową prywatność
- Granice sprzyjające kameralności, przesłony
- Miejsca niewidoczne
- Kameralne wnętrza

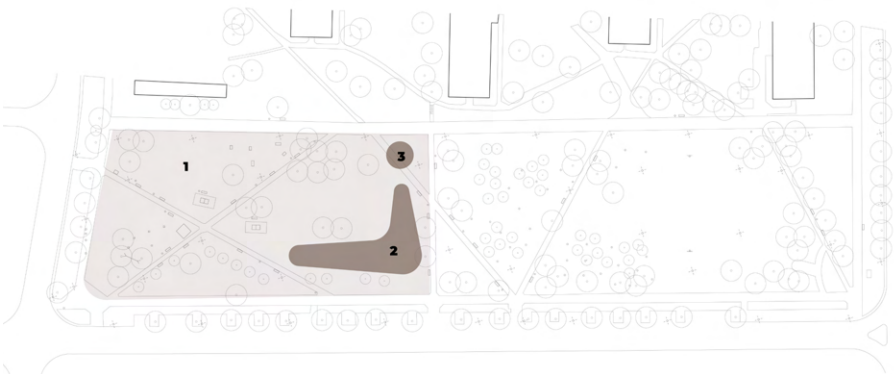
Prywatność - wybrane dane

To jest plus tego miejsca, że zawsze tu ktoś jest, z kim można pogadać. Zawsze się spotka kogoś, kogo się zna. Przerywa to monotonię życia codziennego. Przychodzi taka starsza pani, która już nie ma psa, ale przychodzi i tak na pogawędkę z nami.

Inne skwery są podobnie ładne. Ale tutaj miejsce jest wyjątkowe, bo mieszkańcy się zżyli i troszczą się o społeczność. To ma klimat osób, które tu mieszkają. Na Polu Mokotowskim czy skwerze Polin ludzie się nie znają.

I my tu mamy się czuć jak u siebie, a pozostali ludzie mają prawo tutaj przyjść, ale muszą być na zasadach gościa tak, a nie na zasadach rozpychania się i pokazywania siły.

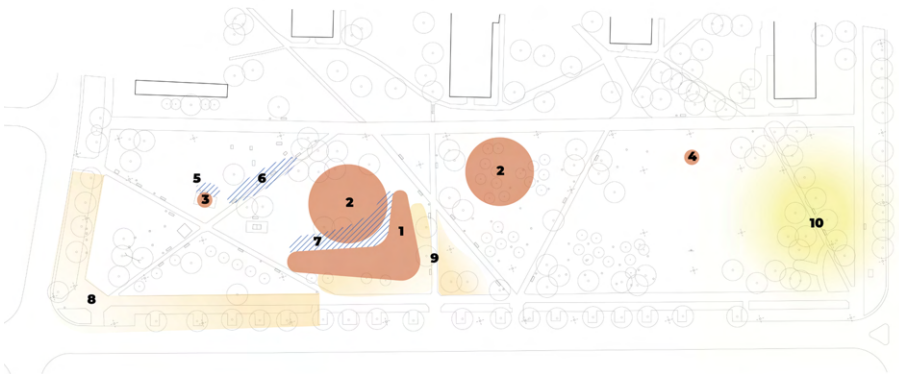
Wypowiedzi interesariuszy | Wywiady pogłębione

Miejsca odpoczynku | Krótkie wywiady

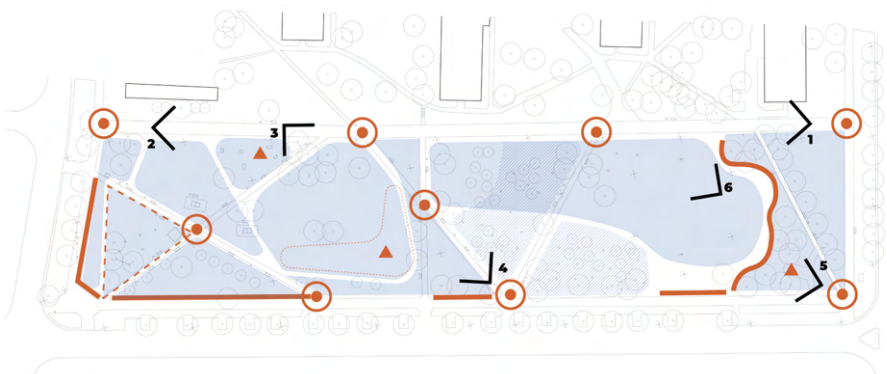
Miejsca i obszary postrzegane jako dogodne miejsca do odpoczynku

- 1 - Większość z ławek w zachodniej części Skweru
- 2 - Szczyt pagórka
- 3 - Ławka z widokiem na polanę i pagórek

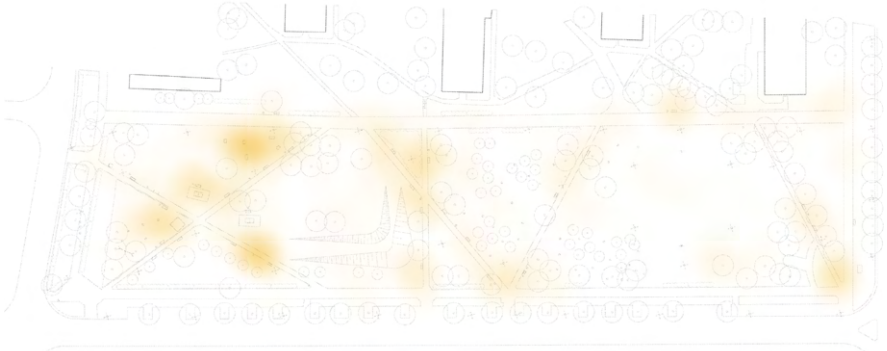
Analiza dostępności | Spacer badawczy

- Miejsca, z których można korzystać w niestandardowy sposób, bawić się
- Miejsca, w których można odpocząć
- Miejsca, w których można być niewidocznym
- Miejsca dające poczucie prywatności

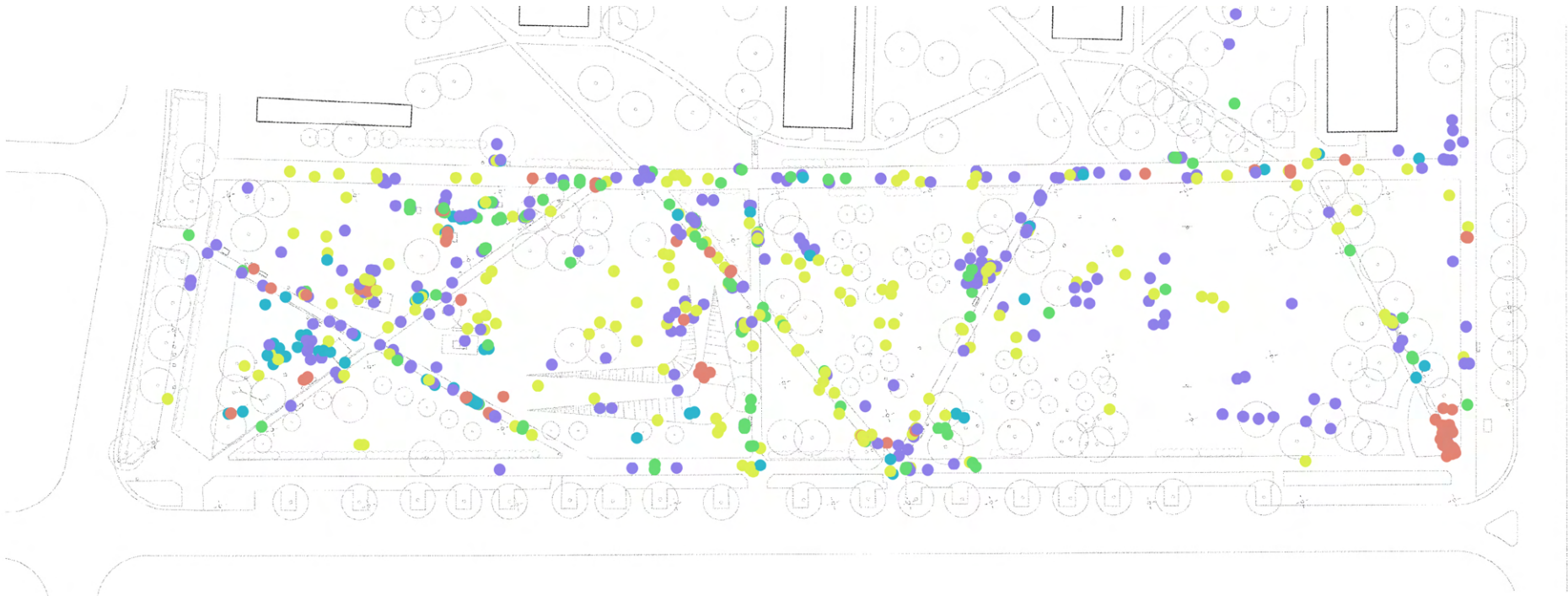

Analiza Lyncha

- Punkty orientacyjne
- Miejsca węzłowe
- Obszary funkcjonalne
- Obszary funkcjonalne - Ogród Sprawiedliwych
- Barier, krawędzie
- Barier częściowe - przeziernie ogrodzenie
- Otwarcia widokowe

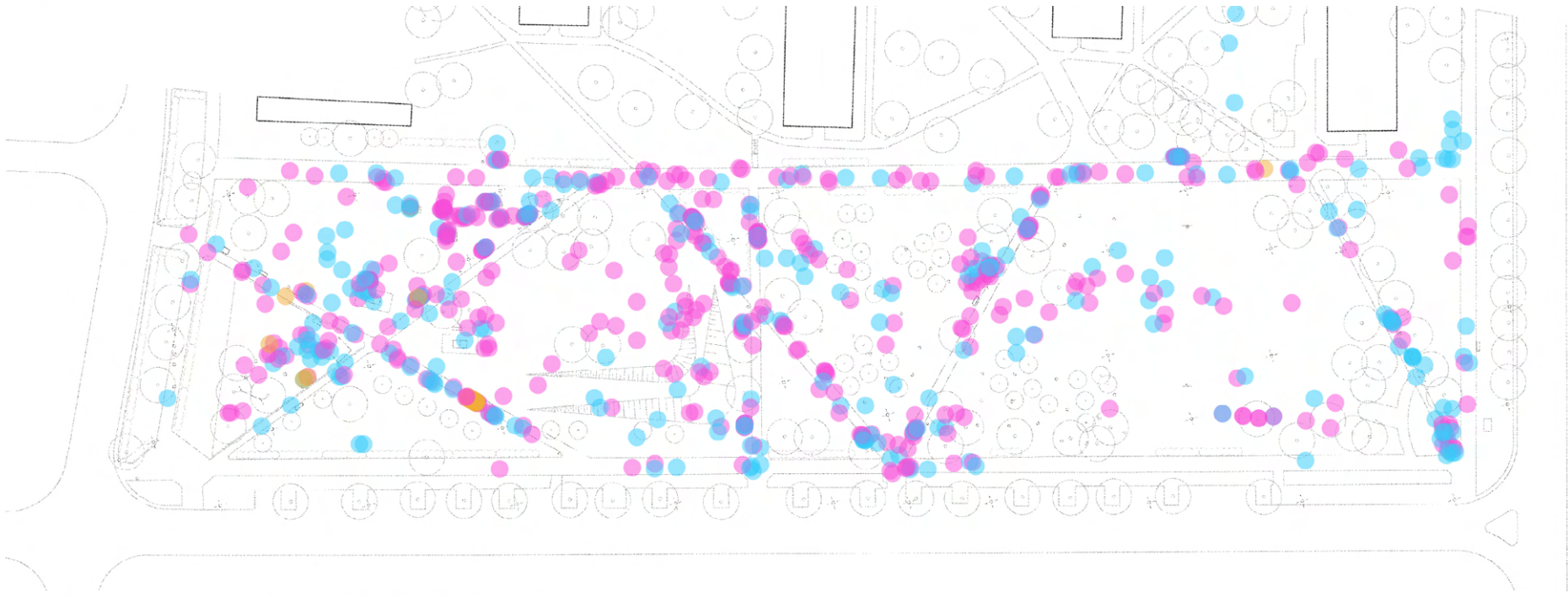

Intensywność użytkowania skweru w ciągu dnia

Wiek odnotowanych użytkowników

- Dorosły
- Dziecko
- Młody dorosły
- Nastolatek
- Senior

Płeć odnotowanych użytkowników

- Kobieta
- Mężczyzna
- Nie określono

Doświadczanie

Definicja

Potrzeba różnorodnych doświadczeń zmysłowych, możliwość ich regulowania i wyboru w zależności od aktualnych potrzeb użytkownika. Możliwość regulacji poziomu stymulacji, kontakt z naturą.

Opis soczewkowy

Skwer oferuje różnorodne doświadczenia. Doznania zmysłowe na terenie Skweru mają charakter zmienny i zależny między innymi od pogody i pory roku.

Na Skwerze można wyznaczyć dwie strefy, z których jedna oferuje relatywnie więcej pozytywnych doznań, a druga więcej negatywnych. Miejsce, które sprzyja przyjemnym doznaniom jest przestrzeń pomiędzy pagórkiem a ulicą Smoczą. Przestrzeń pomiędzy pagórkiem a al. Jana Pawła II cechuje więcej negatywnych doznań.

Skwer oferuje umiarkowane doznania wizualne. Zaburzają je miejscami pojawiające się śmieci i niepasujące wyposażenie w nie najlepszym stanie. Przestrzeń wokół pagórka i siłowni oferuje więcej pozytywnych doznań, takich jak widok na drzewa, śpiew ptaków w krzewach i przyjemne zapachy roślin. Sam pagórek może sprzyjać angażującym doświadczeniom sensorycznym. Na pagórku można między innymi dotykać trawę i suche liście.

Z kolei okolice alejki przy al. Jana Pawła II, ul. Pawiej i placu zabaw obciążone są uciążliwym hałasem z ulic oraz nieprzyjemnymi zapachami z tymczasowej toalety publicznej i koszy na śmieci. Duża intensywność i liczna obecność użytkowników na Skwerze może być bardzo stymulująca. Możliwa jest jednak częściowa izolacja od innych użytkowników i niektórych bodźców sensorycznych np. na szczycie pagórka.

Główne wnioski

Na Skwerze znajduje się mural i Ogród Sprawiedliwych, które mogłyby stymulować intelektualnie użytkowników. Jednak obecny charakter miejsca i odnotowane aktywności wskazują na to, że przestrzeń Skweru bardziej sprzyja rekreacji i odpoczynku niż refleksji czy kontemplacji.

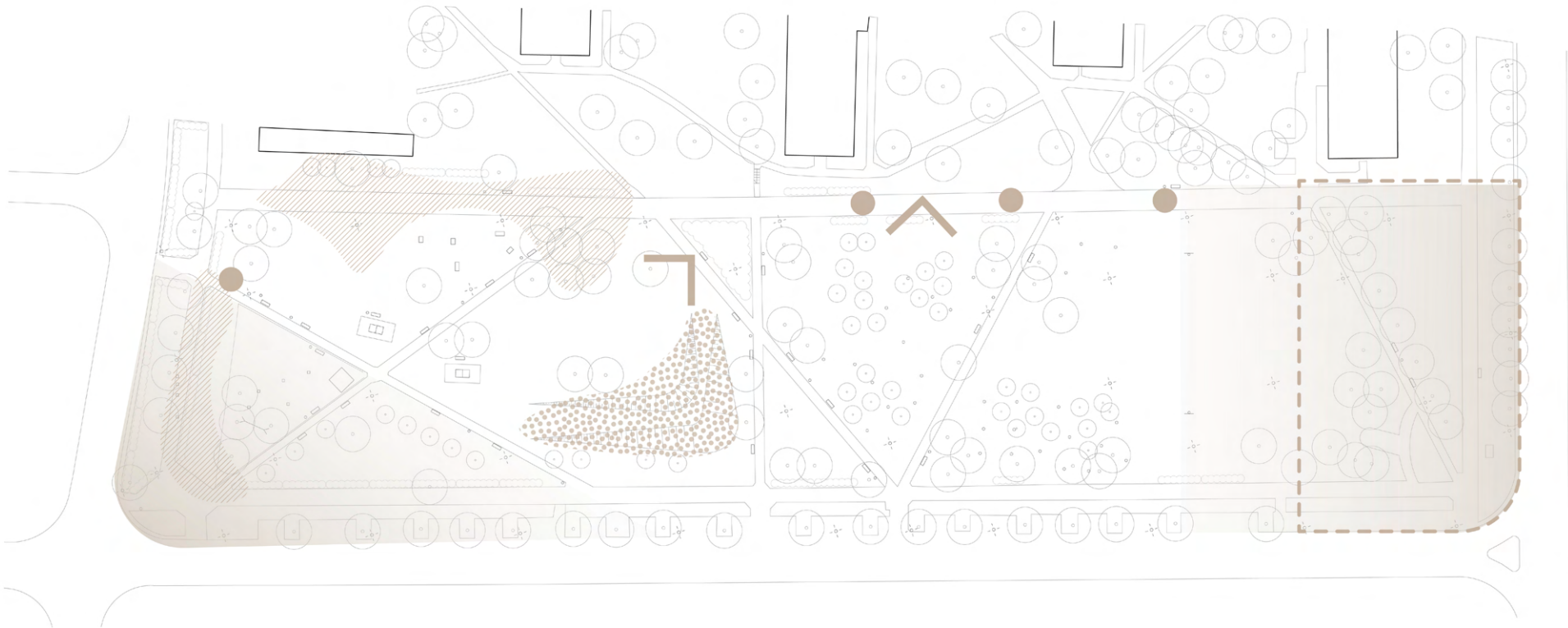
Dominujące narracje

Skwer lokalny, spotkania nieformalne i spontaniczne

Jak wynika z wywiadów Skwer nie wyróżnia się pod względem doznań zmysłowych. Część Skweru od strony al. Jana Pawła II jest mniej przyjemna ze względu na hałas uliczny, ale też oświetlenie, stan zieleni i sposób zagospodarowania.

Dla mieszkańców okolicy Skwer jest głównie miejscem kontaktu z naturą. Spędzają na nim czas wypoczywając pasywnie i aktywnie, piknikują na trawie, siedzą pod drzewami, niekiedy pracują, starsze osoby przysiadają, by odpocząć. Doceniają zmienność zieleni wynikającą z pór roku. Właśnie w temacie zieleni (kolory, zapachy, zmienność) oczekivaliby większego zróżnicowania.

Dzięki konfiguracji przestrzennej Skweru są miejsca zacienione ale i nasłonecznione polany i użytkownicy to doceniają. Są też miejsca gdzie słychać widać ptaki. Miejsce oferującym trochę inne doznania propriocepcyjne i umożliwiającym izolację jest bardzo lubiana górką, chętnie też wykorzystywane do zabaw ruchowych przez dzieci i psy.

Doświadczanie

- Źródła negatywnych i uciążliwych bodźców zapachowych
- Źródła negatywnych i uciążliwych bodźców dźwiękowych
- Źródła przyjemnych bodźców dźwiękowych - śpiew ptaków
- Miejsca o wysokim potencjale sensorycznym
- └ Atrakcyjne wydoki i otwarcia widokowe
- ▤ Strefa identyfikowana jako bogata w nieprzyjemne doznania zmysłowe

Doświadczanie - wybrane dane

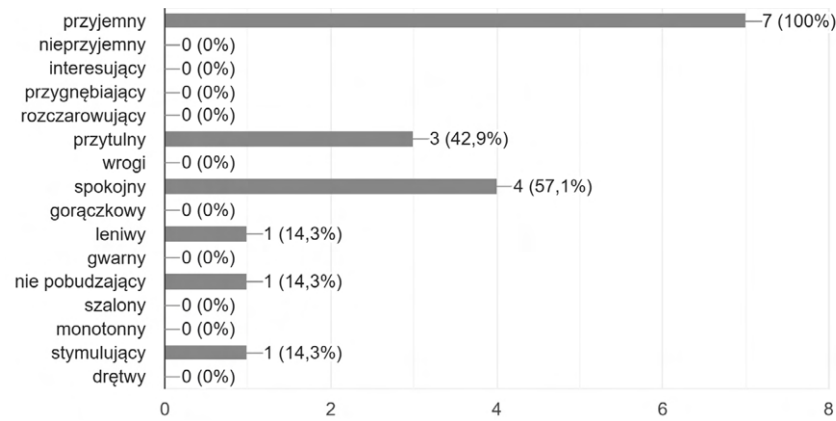
“Zimą jak wieje mocno to żeby się schować przed wiatrem kucnę sobie tu przy górze, tam jest spokojniej. A jak są liście latem to chowamy się pod tym drzewem ale to nie jest za dobra ochrona.”

Duże drzewa robią latem dobrą robotę, jest cień, można się spokojnie pochować w cieniu.

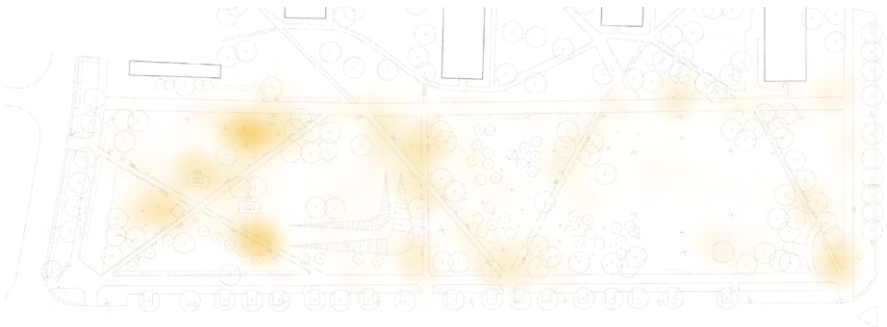
Skwer jest takim miejscem wyrwanym w Muranowie, gdzie jest trochę spokoju.

Tam jest górka. Teren, na którym najczęściej dzieci się bawi. Szczególnie zimą korzystają z tej górkę, zjeżdżają sobie na jabłuszkach. A latem z trenerami odbywa się trening sportowy tutaj.

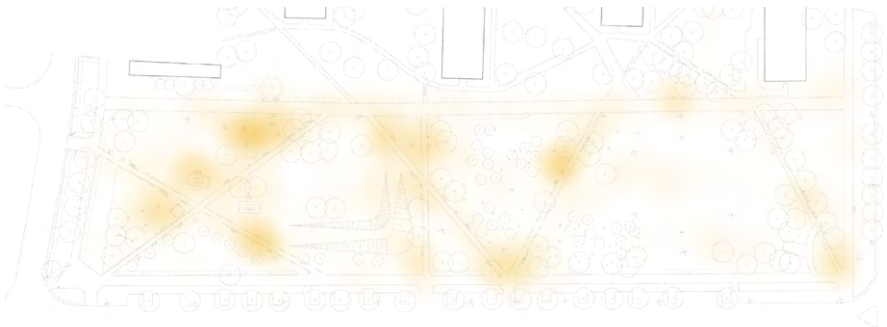
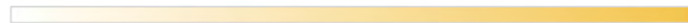
Wypowiedzi interesariuszy | Wywiady pogłębione

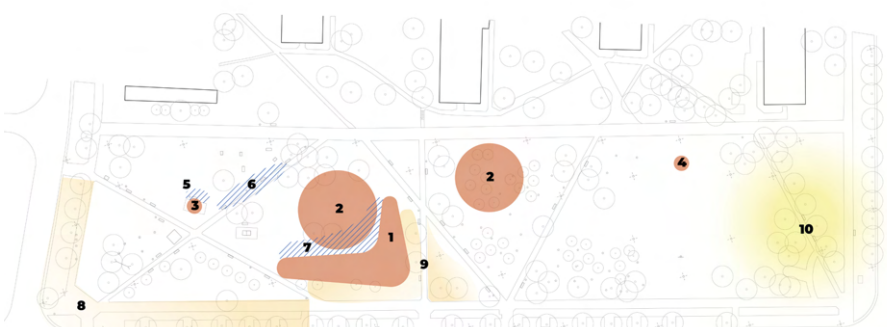
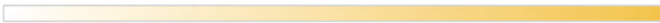
Określenia Skweru | Krótkie wywiady

Intensywność użytkowania skweru w ciągu dnia

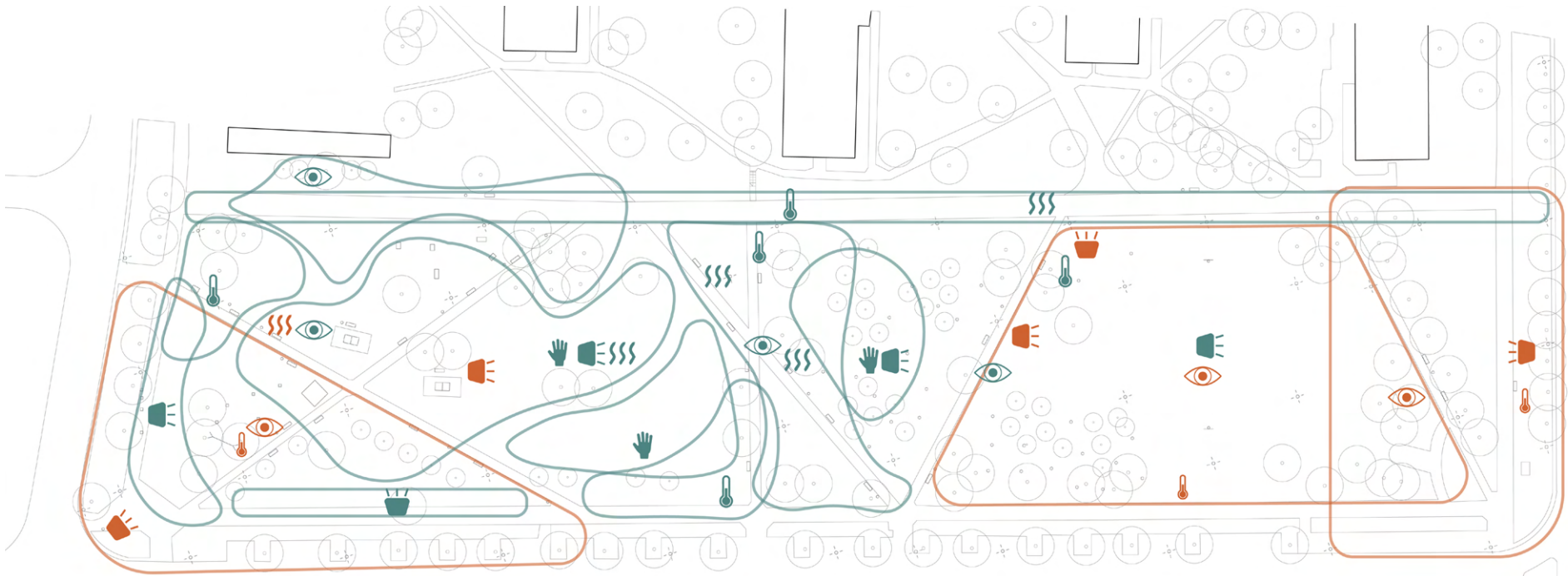

Intensywność użytkowania skweru wieczorem

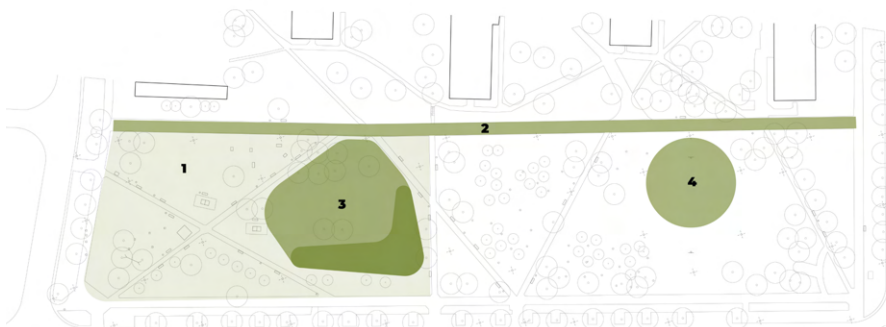
Analiza dostępności | Spacer badawczy

- Miejsca, z których można korzystać w niestandardowy sposób, bawić się
- Miejsca, w których można odpocząć
- Miejsca, w których można być niewidocznym
- Miejsca dające poczucie prywatności

Analiza doświadczeń zmysłowych | Spacer badawczy

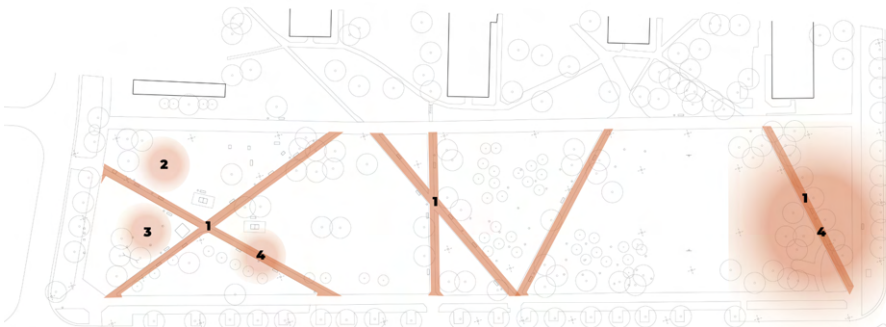
- Pozytywne doznania wzrokowe
- Pozytywne doznania dźwiękowe
- Pozytywne doznania zapachowe
- Pozytywne doznania dotykowe
- Pozytywne doznania - temperatura
- Negatywne doznania wzrokowe
- Negatywne doznania dźwiękowe
- Negatywne doznania zapachowe
- Negatywne doznania - temperatura

Miejsca przyjemne | Krótkie wywiady

- Miejsca i obszary postrzegane jako przyjemne

- 1 - Cała strefa zachodnia od pagórka postrzegana jest jako przyjemna, w stosunku do reszty Skweru
- 2 - Szeroka alejka ul. Pawiej postrzegana jest jako przyjemne miejsce spacerowe
- 3 - Pagórek i polana przy pagórku
- 4 - Polana z boiskiem do koszykówki

Miejsca nieprzyjemne | Krótkie wywiady

- Miejsca i obszary postrzegane jako nieprzyjemne

- 1 - Alejki przecinające skwer są nieprzyjemne ze względu na nierówną i niewygodną nawierzchnię
- 2 - Mało zacieniona polana przy siłowni
- 3 - Mało atrakcyjny plac zabaw
- 4 - Miejsca, w których przebywają bezdomni, spożywany jest alkohol

Poczucie spełnienia

Definicja

Potrzeba wnoszenia widocznego wkładu indywidualnego i społecznego w przestrzeń (dbanie o przestrzeń), możliwość działania i wprowadzania czasowych zmian w przestrzeni, możliwość organizowania i uczestniczenia w wydarzeniach w danej przestrzeni i podejmowanie działań na rzecz miejsca.

Opis soczewkowy

Skwer ma wyjątkowy potencjał do wspierania samorealizacji. Użytkowniczk i użytkownicy korzystają ze Skweru w celu odpoczynku i rekreacji lub wyłącznie jako miejsce przechodnie.

O zaangażowaniu użytkowniczek i użytkowników w realizację realizacji swoich potrzeb świadczą podejmowane przez nich działania na rzecz miejsca. Są to działania takie jak adaptacja trawnika przy pagórku na nieformalne lodowisko, wywieszanie ogłoszeń i dokarmianie ptaków poprzez ustawianie misek z wodą i pokarmu w postaci słonecznika.

Użytkowniczk i użytkownicy Skweru samodzielnie regulują swoje działania na Skwerze, np. społecznie zaangażowana grupa właścicieli psów. Użytkowniczk i użytkownicy korzystają ze zorganizowanej grupy na komunikatorze, umawiają się w konkretnych miejscach, o konkretnych godzinach. Dbają też o utrzymanie porządku po zabawach i spacerach z psami. Wprowadzili wewnętrzną zasadę i podział Skweru na dwa obszary: strefę zabaw małych psów przy pagórku i strefę zabaw dużych psów przy boisku do koszykówki.

Skwer ma potencjał, by być przestrzenią, w której dzieją się wydarzenia. Obecnie ten potencjał nie jest w pełni wykorzystywany. Na Skwerze odbywają się również wydarzenia organizowane przez różne podmioty kulturalne i kościół. Odbywały się tu warsztaty, spektakle, pokazy filmowe i zajęcia jogi. Osoby, z którymi przeprowadzono wywiady, nie brały jednak udziału w żadnym z wymienionych wydarzeń. Za dnia na Skwerze odbywają się także lekcje wychowania fizycznego.

Na Skwerze organizowane są również wydarzenia o charakterze ponadlokalnym - uroczystości przy Ogrodzie Sprawiedliwych. Uroczystości organizowane są przez zewnętrznego użytkownika Skweru - Fundację Ogród Sprawiedliwych i odpowiadają na potrzeby użytkowników szerszych - osób zainteresowanych historią i polityków.

Główne wnioski

Ogród Sprawiedliwych jako miejsce kontemplacji i uroczystości organizowane przy ogrodzie mogą być w konflikcie z rekreacyjnym i nieformalnym charakterem działań podejmowanych przez użytkowniczk i użytkowników Skweru.

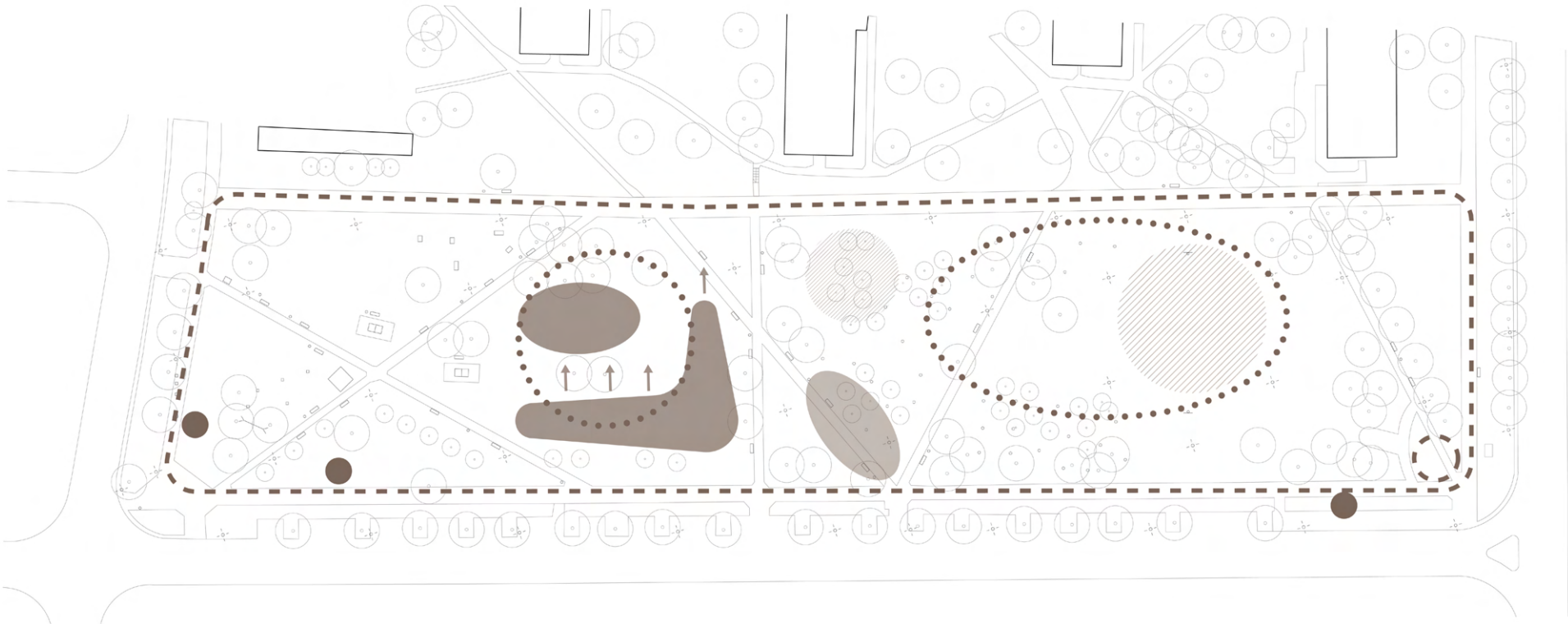
Dominujące narracje

Miejsce codzienne vs. miejsce traumy

Wśród mieszkańców i stałych użytkowników skweru jest głęboka świadomość tego, że skwer to miejsce o znaczeniu ponadlokalnym, ważne w kontekście historycznym. Część rozmówców chętnie do tego kontekstu nawiązuje i poszukuje śladów historii (np. odkrycie historycznego bruku podczas remontu ścieżki).

Pomimo to, forma Ogrodu Sprawiedliwych jest postrzegana jako niepasująca do charakteru miejsca i niezwiązana z lokalną historią (upamiętnia osoby z całego świata). Za to forma wzbudza smutne skojarzenia ("nagrobki").

Ze względu na obecny sposób użytkowania skweru przez lokalną społeczność, jest on opisywany jako miejsce radosne, pełne aktywności. Stali bywalcy nie chcą, na co dzień przeżywać negatywnych emocji, jakie kojarzą się z formą Ogrodu Sprawiedliwych. Chcą wzmocnić rodzinny, aktywny charakter Skweru.

Poczucie spełnienia

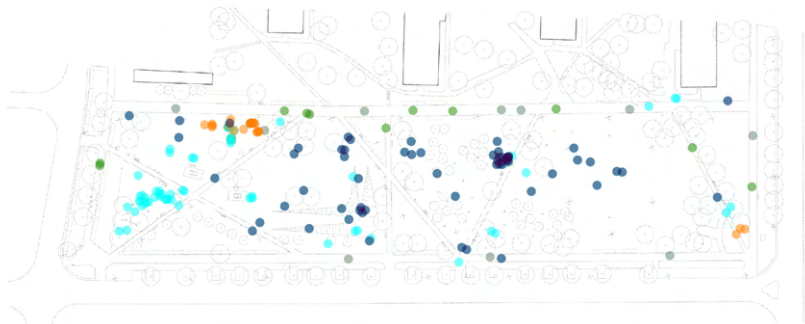
- Ślady działalności lokalnej społeczności - dokarmianie ptaków
- Miejsca, w których użytkownicy czasowo gospodarują przestrzeń dla własnych potrzeb: zjeżdżanie z pagórka, tymczasowe lodowisko
- Miejsca wydarzeń ponadlokalnych
- ▨ Przybliżone lokalizacje wydarzeń organizowanych na Skwerze
- Trasa i miejsce rozgrzewek wykorzystywane przez indywidualnych biegaczy i grupy szkolne
- ... Wyznaczone i samoregulujące się strefy dedykowane zabawie psów małych i dużych

Poczucie spełnienia

Wiem, że mieszkamy na szczególnym miejscu, na cmentarzu można powiedzieć, ale my żyjemy tu i teraz i wcale nie chcemy wyglądać na ten cmentarz. I z mojego punktu widzenia, jako mieszkanki, jako matki dwójki małych dzieci, to jest przestrzeń, która mogłaby być wykorzystana dla nas do aktywności fizycznej, spacerowej, rekreacyjnej, rodzinnej.

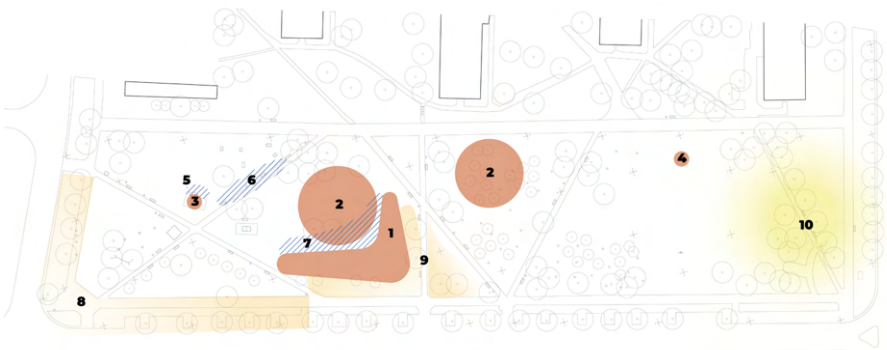
Muranów jest nasycony historycznie, bardzo, bardzo mocno, więc szczerze powiedziawszy, kolejne upamiętnianie, kolejne imprezy, właśnie takie oficjalne, no to ja na pewno nie będę ich adresatką.

Wypowiedzi interesariuszy | Wywiady pogłębione

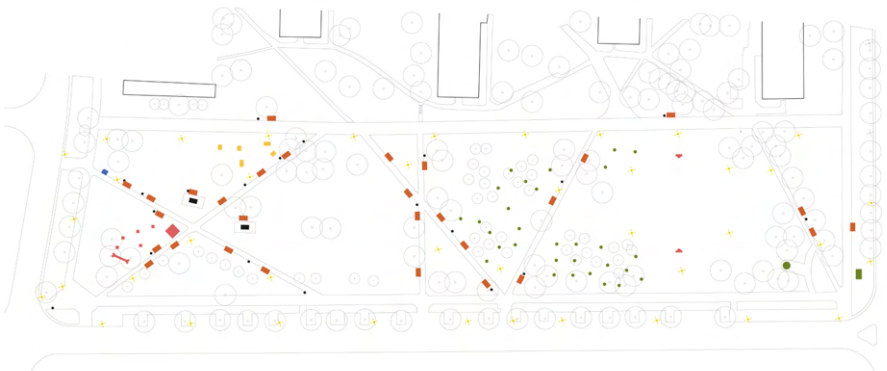
Zabawa i aktywności związane odnotowanych użytkowników

- zabawa z psem
- jeżdżenie
- zabawa
- bieganie
- ćwiczenie

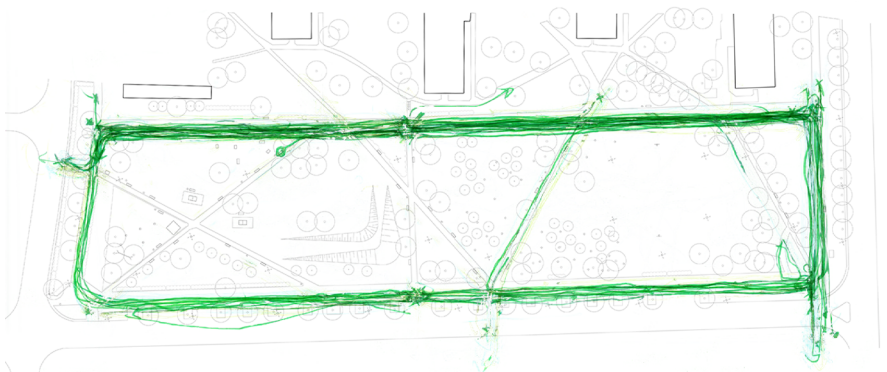
Analiza dostępności | Spacer badawczy

- Miejsca, z których można korzystać w niestandardowy sposób, bawić się
- Miejsca, w których można odpocząć
- Miejsca, w których można być niewidocznym
- Miejsca dające poczucie prywatności

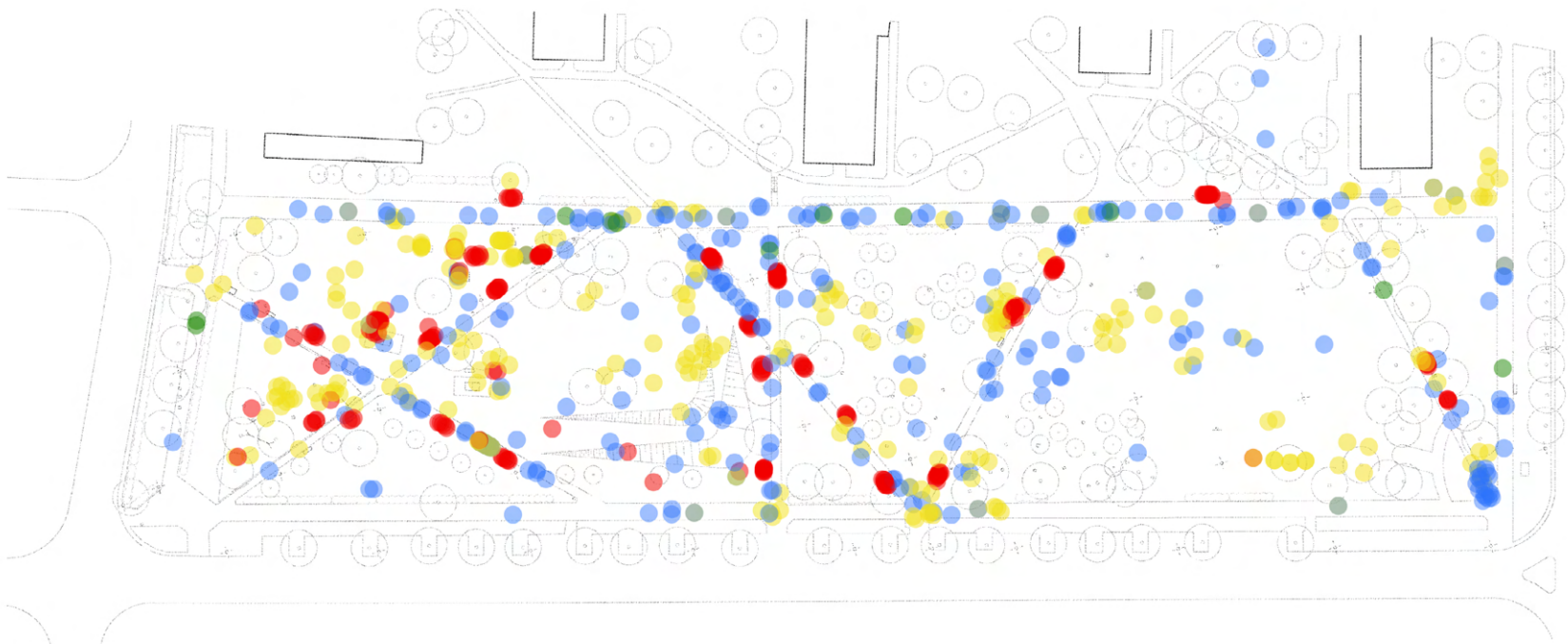

Wyposażenie | Inwentaryzacja

- Ławki, miejsca do siedzenia
- Stoły do ping ponga
- Kosze na śmieci
- Latarnie
- Urządzenia placu zabaw, kosze do koszykówki
- Urządzenia siłowni
- Toaleta tymczasowa
- Upamiętnienia

Biegacze | Mapowanie trajektorii

Aktywności podstawowe odnotowanych użytkowników

- siedzenie
- spacer
- stanie
- jeżdżenie
- bieganie

Aktywności sportowe wykonywane przez odnotowanych użytkowników

- jeżdżenie
- bieganie
- ćwiczenie

Zabawa

Definicja

Potrzeba eksploracji i eksperymentowania, realizowana poprzez zabawę czyli aktywność, która jest przyjemna, dobrowolna, spontaniczna, uczestniczą w niej użytkownicy różni pod względem wieku i innych cech, może się odbywać w miejsca nie tylko do tego przeznaczonych.

Opis soczewkowy

Skwer sprzyja wielu różnym formom zabawy i rekreacji. Niezagospodarowane i otwarte części Skweru, takie jak trawniki, wspierają spontaniczność zabaw.

Urządzenia przeznaczone do zabawy umożliwiają korzystanie w sposób kreatywny i nieoczywisty. Świadczą o tym zaobserwowane przez badaczki niestandardowe aktywności takie jak odbijanie piłki do koszykówki na stole do ping-ponga i zabawy z psem czy też skakanie z urządzeń siłowni i rozciąganie się przy stojaku rowerowym. Otwarte przestrzenie trawników i pagórek są miejscem licznych zabaw z psami, szczególnie zabaw w grupach. W jesiennych miesiącach możliwa jest też zabawa wśród suchych liści leżących na trawie. Pagórek jest również miejscem zabaw dzieci. Zaobserwowano dzieci zjeżdżające z pagórka na hulajnodze, bieganie na pagórku oraz inne formy zabawy.

Na Skwerze jest wiele miejsc do zabawy i rekreacji: boisko do koszykówki, urządzenia siłowni, stoły do ping-ponga, plac zabaw. Z tych miejsc można korzystać na różne sposoby – zarówno zgodnie z ich przeznaczeniem, jak i w niestandardowy sposób. Plac zabaw na Skwerze jest popularny wśród użytkowniczek i użytkowników. Jest to miejsce o lokalnym charakterze. Świadczą o tym pozostawione tam przez dzieci zabawki. Wiele użytkowniczek i użytkowników uważa plac zabaw na Skwerze za mało atrakcyjny, szczególnie w porównaniu z placem zabaw na Skwerze Racheli Auerbach.

Na Skwerze można również ćwiczyć i bawić się na różne sposoby: trenować na siłowni, biegać, jeździć na nartorolkach, hulajnodze lub deskorolce, odbijać piłkę na stole do ping-ponga. Zaobserwowano również osoby, które rysowały i robiły notatki.

Główne wnioski

Na terenie Skweru czasem dochodzi do konfliktów w korzystaniu z przestrzeni. Strefa zabawy psów i strefa zabaw dzieci nakładają się na siebie w okolicy pagórka. Ponadto rabata w okolicy pagórka utrudnia zjeżdżanie z górki. Strefa zabawy psów wchodzi w kolizję z pomnikami Ogrodu Sprawiedliwych. Po zmroku pomniki mogą być trudne do zauważenia, co zwiększa ryzyko urazów u ludzi i zwierząt.

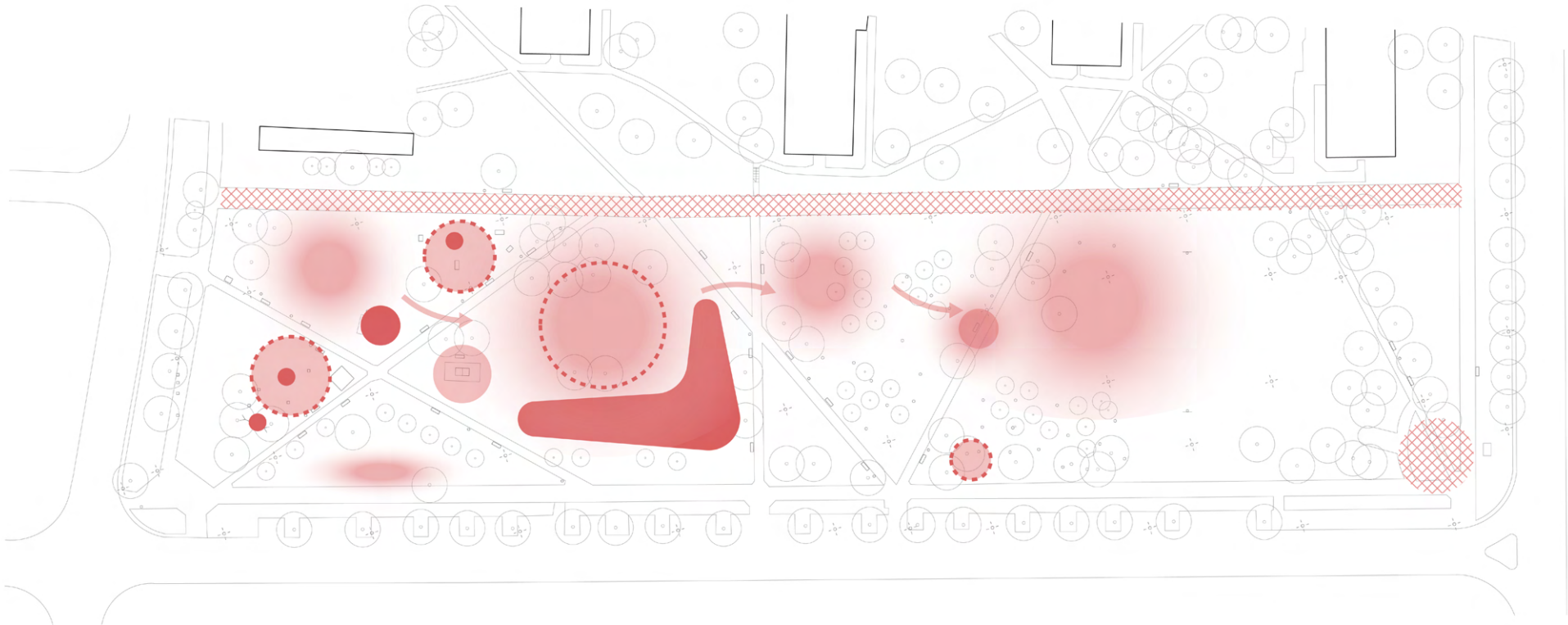
Dominujące narracje

Codzienne przyjemności vs. potrzeby “wyższe”

W opowieściach o funkcjonowaniu miejsca dominują historie dotyczące różnych codziennych sposobów spędzania wolnego czasu i zabawy w pobliżu domu. W dużej mierze są to aktywności fizyczne i uprawianie sportu, często z kimś i w grupach: gry na boisku, pikniki, biegi, zjeżdżanie z górki, ćwiczenia na siłowni, lodowisko, świętowanie urodzin, zajęcia wychowania fizycznego.

W tym kontekście zaletą są duże wolne, niedodefiniowane przestrzenie skweru i swobodne normy użytkowania, regulowane przez samych użytkowników, a nie formy zagospodarowania.

Miejszem zabawy i spędzania czasu wolnego jest też obszar Ogrodu Sprawiedliwych, mieszkańcy mają jednak poczucie pewnego dysonansu, forma Ogrodu raczej zachęca do kontemplacji i skupienia na pewnych wartościach “wysokich”. Podczas, gdy cały skwer jest miejscem zaspokajania potrzeb życia codziennego związanych z aktywnością fizyczną i potrzebami społecznymi (spacery z psem, opalanie się).

Zabawa

✖✖ Miejsca aktywności sportowych i rekreacji

● Miejsca zabaw grupowych

● Miejsca zabawy o nieoczywistym i kreatywnym charakterze

● Obszary / miejsca zabawy z psami

→ Kierunki przemieszczania się bawiących się psów

● Miejsca zabawy dzieci

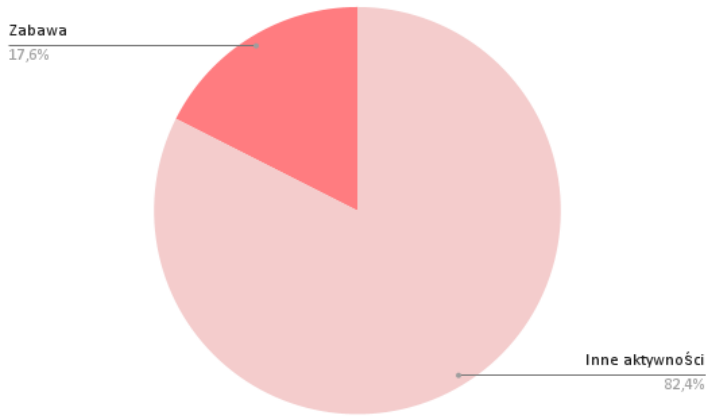
Zabawa - wybrane dane

Mamy świadomość, że jest to szczególne miejsce, ale staramy się żyć teraźniejszością, to miejsce tętni życiem, śmiechem dzieci, jest to miejsce relaksu i nie chcemy, żeby te kamienie przypomniały nam smutną przeszłość tego miejsca. Latem to jest to wesoła enklawa. Ludzie przychodzą na pikniki, rozkładają koce.

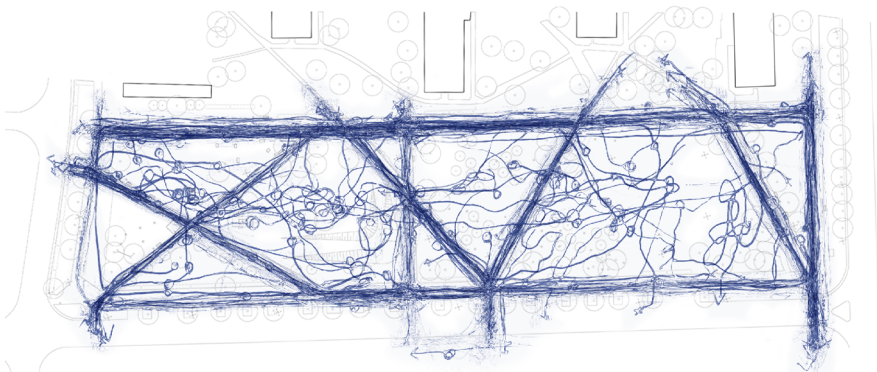
To jest taka przestrzeń dla wszystkich. Bez narzuconego kontekstu, jakby Co można tu robić.(...) Ta architektura, która tam została wprowadzona, narzuca różne zachowania, a tutaj jest właśnie taka swoboda.

To było latem, leżałam na kocu, czytałam książkę, pies był obok, leżał spokojnie. Przyszła grupa osób odwiedzających, prawdopodobnie młodzież z Izraela i odbywali zajęcia w jakimś tam oddaleniu. Niemniej byli słyszalni i nagle zaczęli bić brawo. Mój pies zawsze myśli, że jest to burza i zaczął kopać norę.

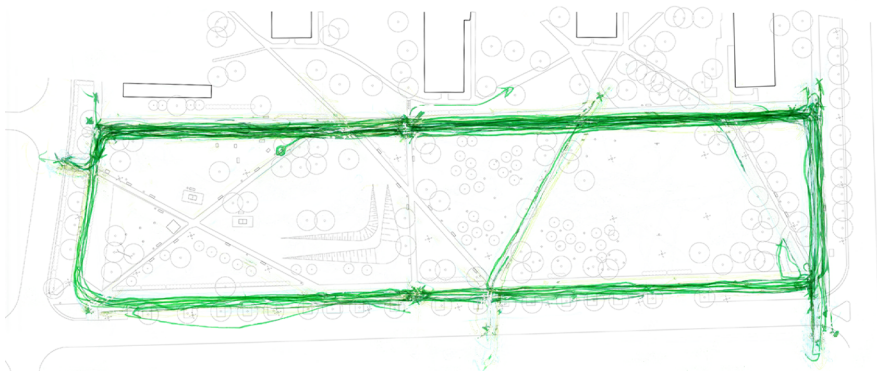
Wypowiedzi interesariuszy | Wywiady pogłębione

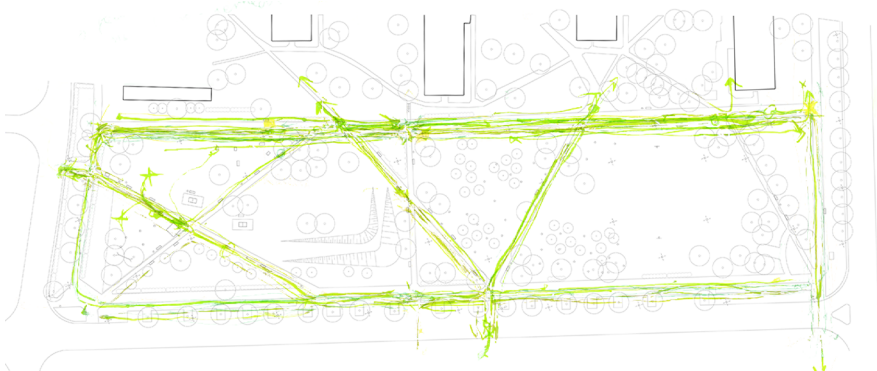
Zabawa na tle innych aktywności

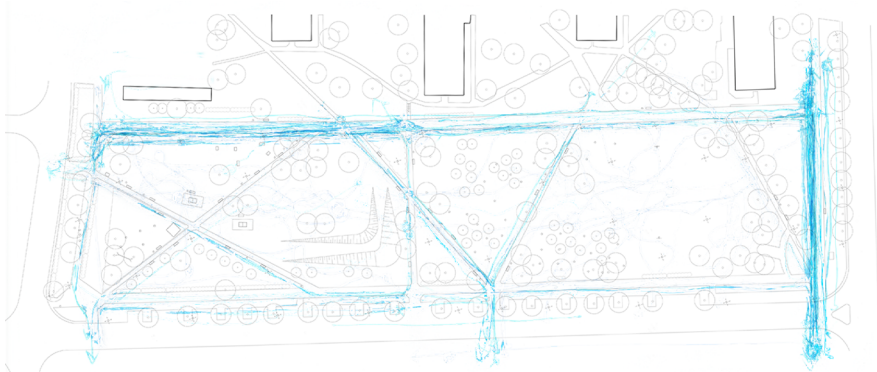
Spacery z psami | Mapowanie trajektorii

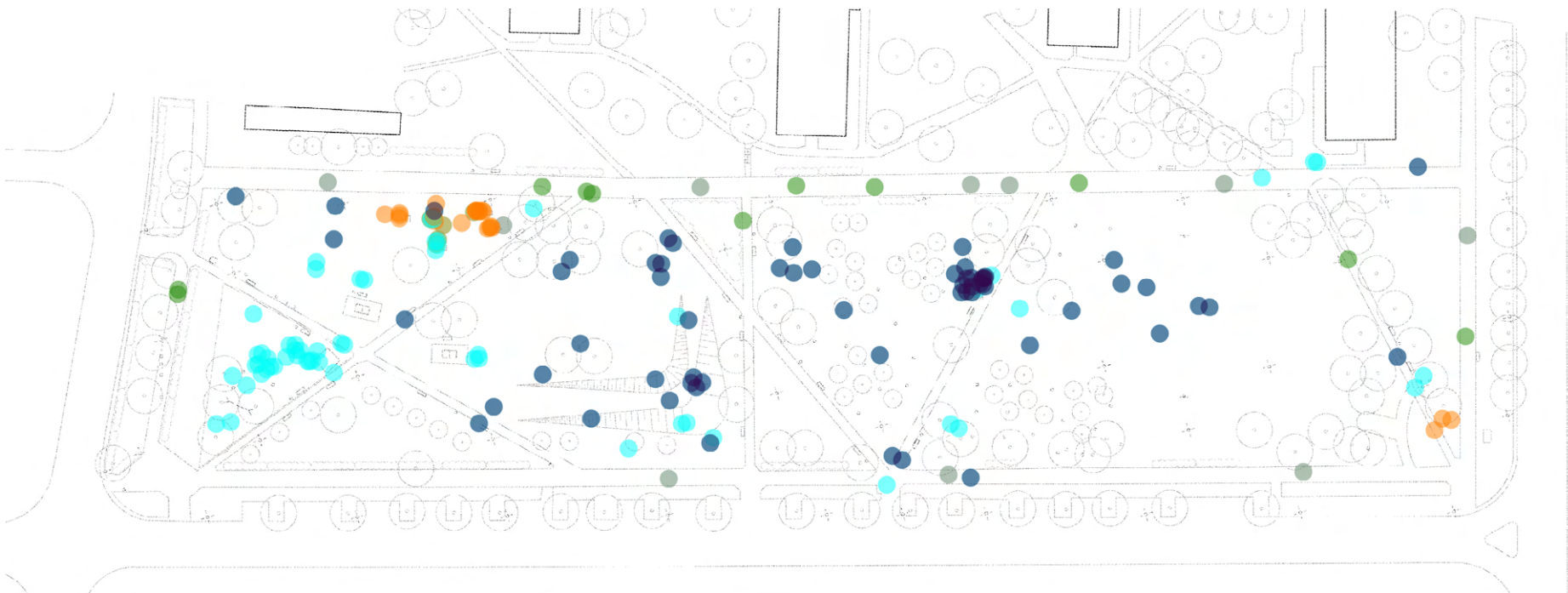
Biegacze | Mapowanie trajektorii

Spacery z wózkami dziecięcymi | Mapowanie trajektorii

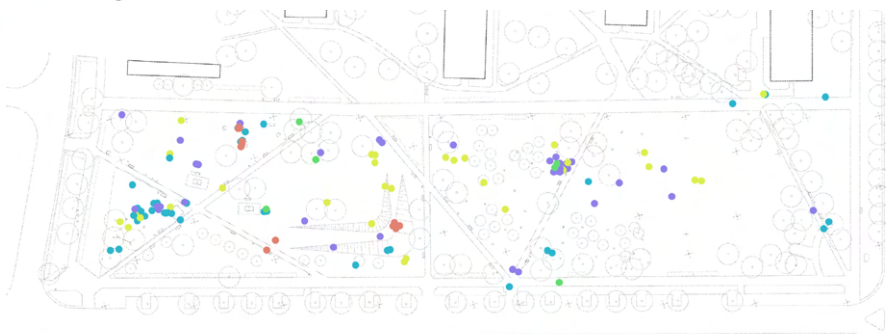

Spacery z wózkami dziecięcymi | Mapowanie trajektorii

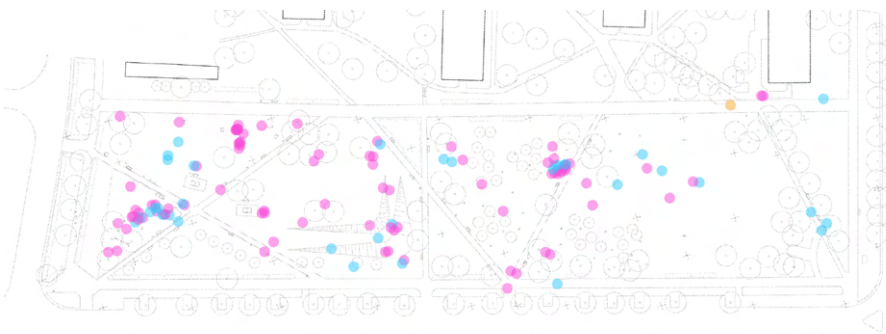
Zabawa i aktywności związane odnotowanych użytkowników

- zabawa z psem
- jeżdżenie
- zabawa
- bieganie

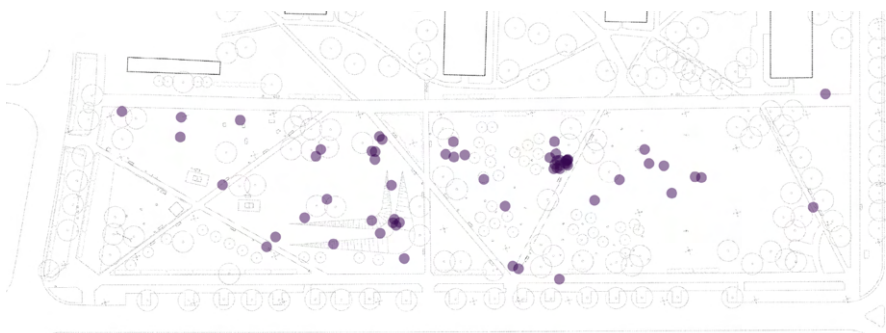
Odnotowani użytkownicy wykonujący aktywność zabawa według wieku

- Dziecko
- Nastolatek
- Młody dorosły
- Dorosły
- Senior

Odnotowani użytkownicy wykonujący aktywność zabawa

- Kobieta
- Mężczyzna
- Nie określono

Odnotowani użytkownicy bawiący się z psami

- Użytkownik bawiący się z psem

Użytkownicy w grupach wykonujący aktywność:

- zabawa

Orientacja

Definicja

Potrzeba rozumienia przestrzeni przez użytkowników. Jest on oparta na kluczowych elementach orientacyjnych obecnych w danym miejscu. Wymaga logicznego i intuicyjnego układu ciągów komunikacyjnych i funkcji. Powiązania widokowe i funkcjonalne z szerszym kontekstem urbanistycznym.

Opis soczewkowy

Skwer jest przestrzenią, w której łatwo się zorientować i odnaleźć dzięki czytelnemu, choć powtarzalnemu, układowi komunikacyjnemu. Układ alejek jest funkcjonalny i umożliwia sprawne przemieszczanie się po terenie.

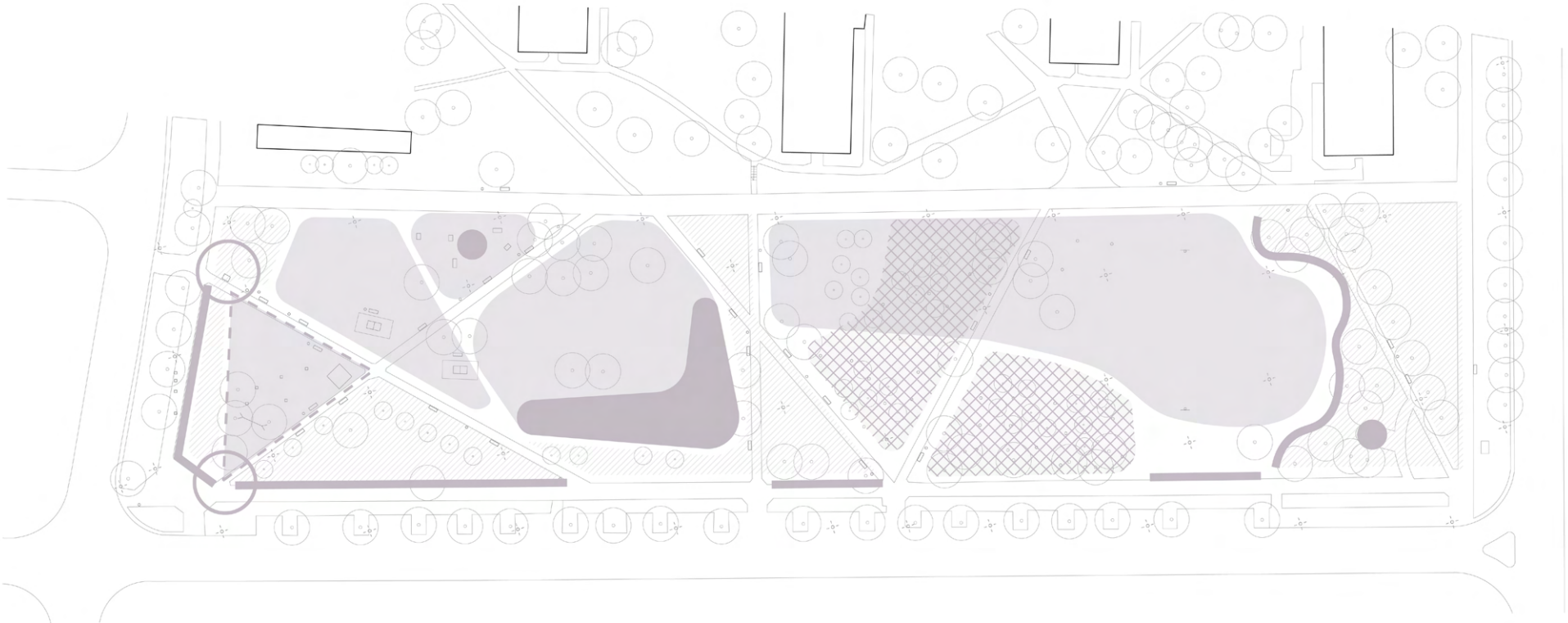
Chociaż Skwer nie posiada wielu wyróżniających się elementów czy otwarć widokowych, obecne zagospodarowanie i elementy takie jak pagórek, siłownia, widok na wieżę kościoła czy upamiętnienia pozwalają łatwo zorientować się w przestrzeni. Wejścia na Skwer są czytelne i zlokalizowane w kluczowych punktach węzłowych.

Jedynym nieintuicyjnym wejściem na Skwer jest wejście od strony skrzyżowania ulicy Smoczey i Dzielnej, ze względu na bardziej zapleczowy charakter i osłonięcie krzewami. Elementem, którego lokalizacja na terenie Skweru może nie być oczywista jest toaleta, do której dojście powinno zostać uczynione bądź oznakowane.

Mając na uwadze korzystających ze Skweru opiekunów i opiekunek z dziećmi oraz osoby przychodzące do okolicznego kościoła, warto rozważyć oznakowanie kierunku dojścia do toalety publicznej.

Główne wnioski

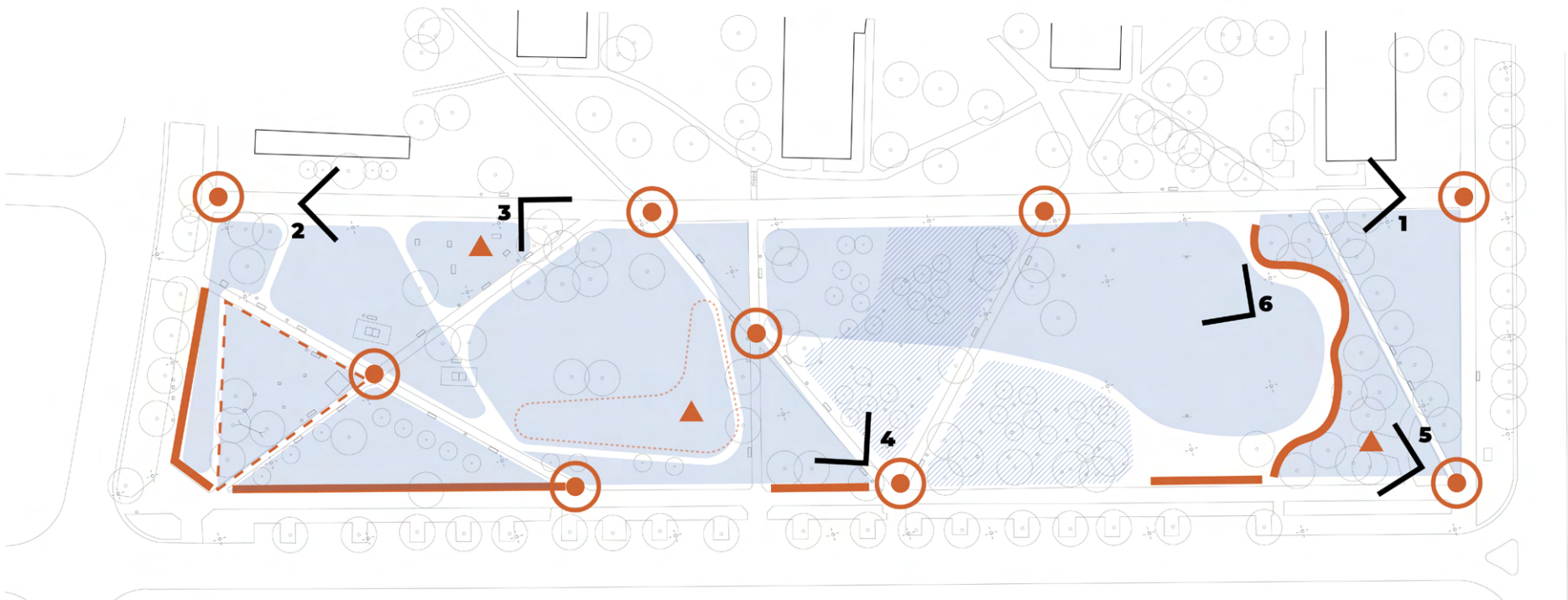
Orientacja na terenie Skweru nie powinna być zaburzana i nie wymaga korekty przebiegu alejek ani wprowadzania nowych, wyróżniających się elementów ułatwiających rozeznanie w przestrzeni.

Orientacja

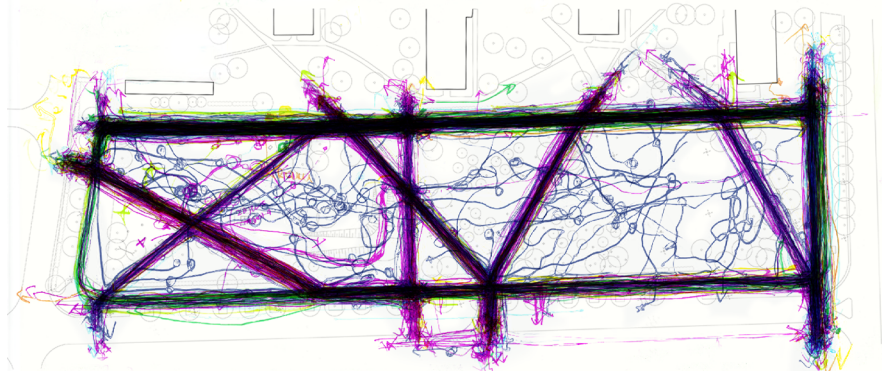
- Obiekty charakterystyczne wspomagające orientację
- Strefy użytkowe skweru
- Strefa upamiętnień Ogrodu Sprawiedliwych
- ▨ Strefy o charakterze ilozolującym, bez aktywnych funkcji
- Wyraźne granice i przesłony skweru
- Miejsce nieczytelne, o utrudnionej orientacji

Orientacja - wybrane dane

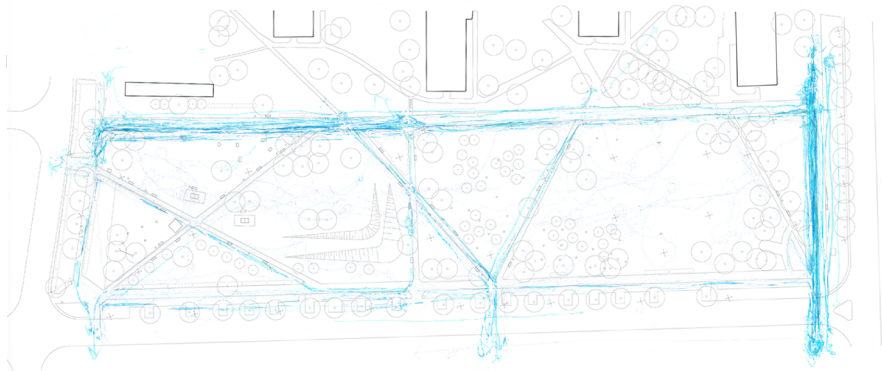

Analiza Lyncha

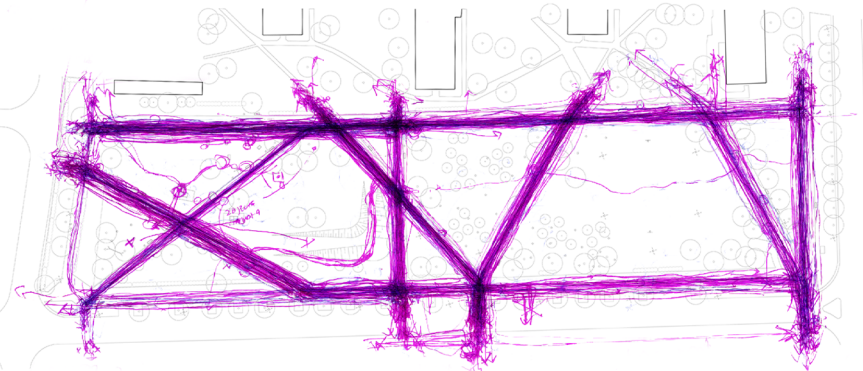
- ▲ Punkty orientacyjne
- Miejsca węzłowe
- Obszary funkcjonalne
- ▨ Obszary funkcjonalne - Ogród Sprawiedliwych
- Bariery, krawędzie
- - - Bariery częściowe - przeziernie ogrodzenie
- └ Otwarcia widokowe

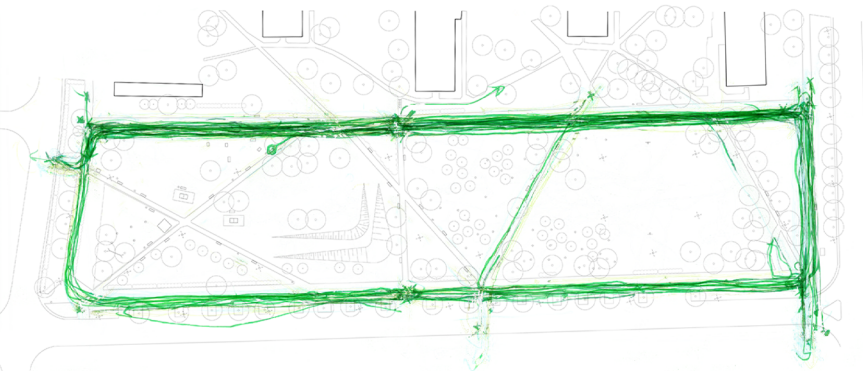
Intensywność ruchu | Mapowanie trajektorii

Trasy rowerowe | Mapowanie trajektorii

Piesi | Mapowanie trajektorii

Biegacze | Mapowanie trajektorii

Identyfikacja

Definicja

Potrzeba budowania osobistej więzi z danym miejscem, poczucie “bycia u siebie”, pozytywne odczucia wobec miejsca. Tożsamość miejsca określa jego unikalna forma i funkcje, znaczenie na poziomie indywidualnym i grupowym, historia lokalna, ciągłość.

Opis soczewkowy

Skwer jest jedną z niewielu lokalnych, nieformalnych sąsiedzkich zielonych przestrzeni w tej części dzielnicy. Na podstawie działań użytkowników i użytkowników Skweru na rzecz rewitalizacji i poprawy jego funkcjonowania oraz zaangażowania mieszkańców w konflikt dotyczący Ogrodu Sprawiedliwych, można stwierdzić, że użytkownicy Skweru są związani z tym miejscem. Chęć wniesienia wkładu na rzecz miejsca oraz emocjonalny stosunek do tej przestrzeni mogą świadczyć o tym, że użytkownicy identyfikują Skwer jako lokalną, sąsiedzką przestrzeń rekreacji, w której mogą czuć się gospodarzem.

Tożsamość Skweru ma jednak złożony charakter. Oprócz współczesnego, lokalnego charakteru, miejsce naznaczone jest historią związaną z wydarzeniami II wojny światowej. W otoczeniu wejścia na Skwer od al. Jana Pawła II znajduje się upamiętnienie Jana „Jura” Gorzechowskiego oraz lokalizacji więzienia “Serbia”. Świadomość historii miejsca jest widoczna w poszanowaniu przez użytkowników upamiętnień związanych z okresem wojennym. Lokalizacja i forma upamiętnień nie koliduje z innymi funkcjami Skweru.

Główne wnioski

Ogród Sprawiedliwych zlokalizowany w centralnej części Skweru stanowi trzecią narrację, tworzącą tożsamość miejsca. Jest on jednak dla codziennych użytkowników i użytkowników Skweru obcym elementem w zagospodarowaniu Skweru. Jest też określany jako obcy element w kontekście współczesnego oraz historycznego charakteru miejsca. Forma Ogrodu Sprawiedliwych, chociaż na pierwszy rzut oka wydaje się otwarta i zachęcająca, poprzez swoje rozległe zawłaszczenie przestrzeni Skweru, koliduje z codziennym użytkowaniem i wzbudza negatywne

emocje wśród użytkowników i użytkowników.

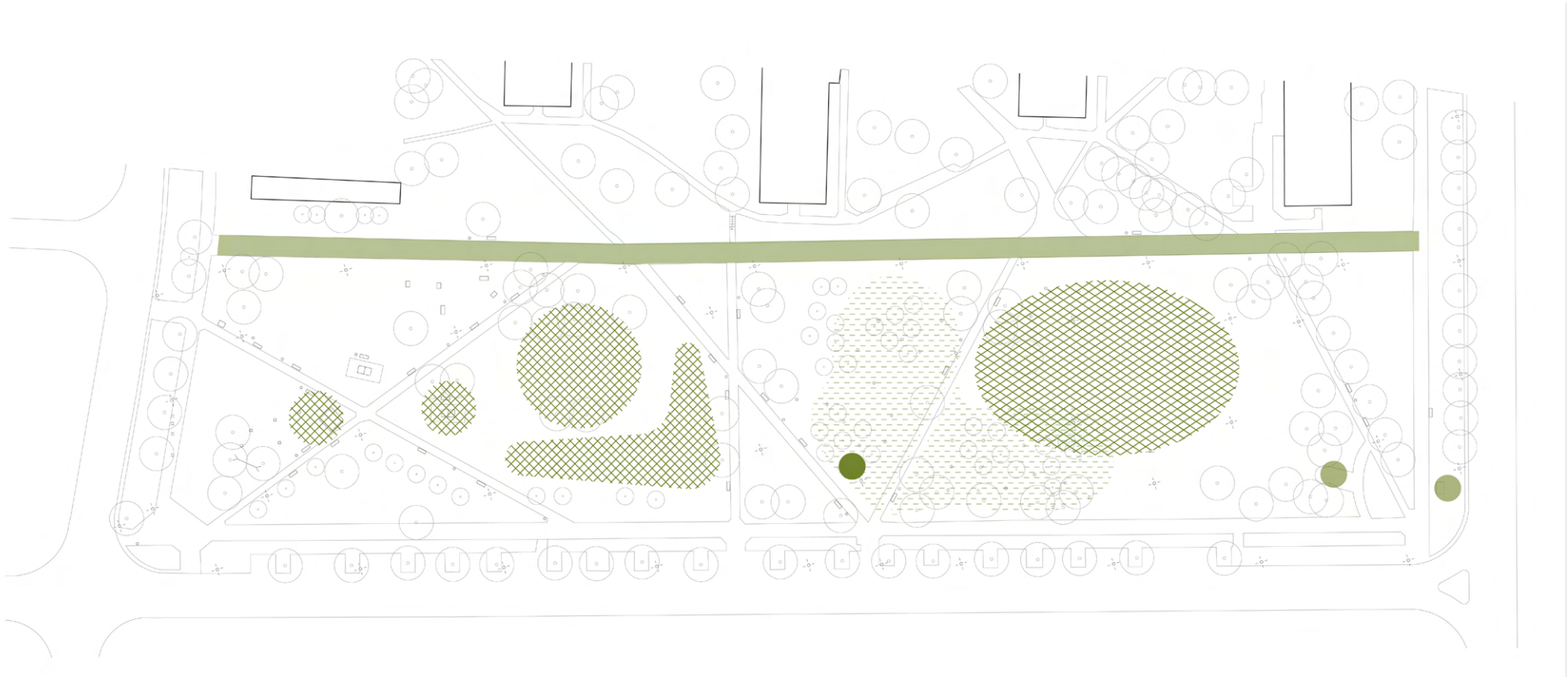
Dominujące narracje

Miejsce społeczności vs. miejsce transcendentne

Stali użytkownicy Skweru deklarują silny związek z miejscem, traktują je jako “należące do społeczności”. Te obserwacje dzielą przedstawiciele instytucji i organizacji z którymi rozmawialiśmy.

Mieszkańcy często interweniują w sprawie wydarzeń i działań na Skwerze: zgłaszają prośby, protestują przeciwko niechcianym zmianom, zgłaszają pomysły, kontrolują przebieg prac (np. remont, pielęgnacja zieleni). Mieszkańcy dbają o zieleni i zwierzęta (np. karmią ptaki), rozmawiają o Skwerze i są grupy na mediach społecznościowych, które zbierają lokalnych użytkowników (np. właścicieli psów). Stali bywalcy znają zasady funkcjonowania miejsca i zwracają uwagę tym, którzy się do nich nie stosują.

Emocje jakie wzbudza to miejsce są zdecydowanie pozytywne. Mieszkańcy akceptują ponadlokalny charakter Skweru, o ile nie jest to w konflikcie z jego codziennym użytkowaniem.

Identyfikacja

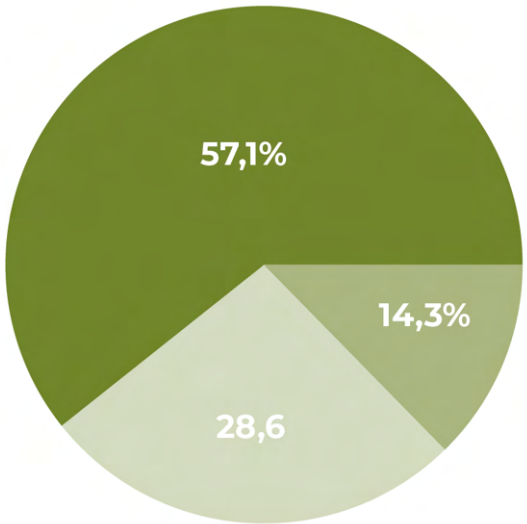
- Miejsca, w których odnotowano interakcję użytkowników z upamiętnieniami
- Obszar Ogrodu Sprawiedliwych
- Strefy i obiekty nawiązujące do historii miejsca
- Miejsca świadczące o lokalnym charakterze skweru

Identyfikacja - wybrane dane

Moje odczucie też, bo ja tutaj zajmuję się właśnie tymi wszystkimi drobnymi skargami, które zostały nam przekazane. I tu mieszkańcy utożsamiają się z miejscem, traktują to jako swoje podwórko.

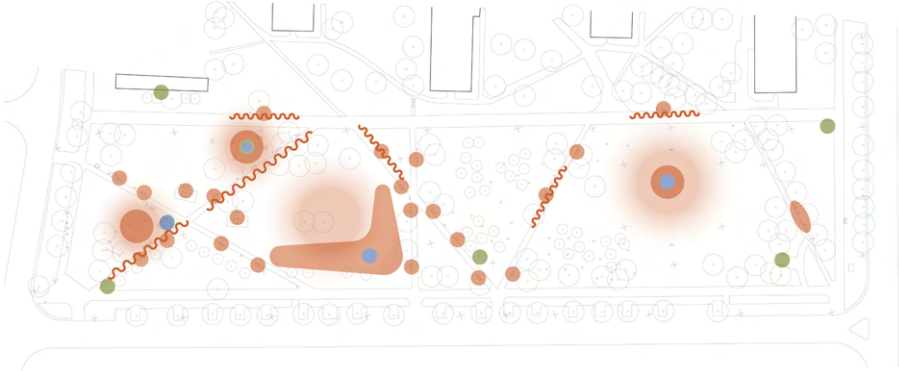
Jeżeli chodzi o czystość po psach, to widać że ludzie dbają. My siebie pilnujemy tu nawzajem. Jak ktoś przyjdzie, kogo my mniej kojarzymy i widzimy że niechętnie się zabiera za to, to od razu dostaje naganę. Lokalne osoby faktycznie o to dbają.

Wypowiedzi interesariuszy | Wywiady pogłębione

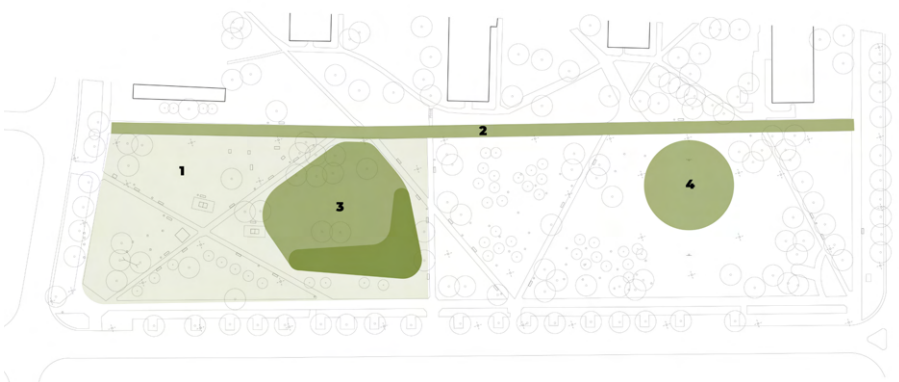
Poczucie związania z miejscem wśród respondentów | Krótkie wywiady

- W jakim stopniu czuje się Pan / Pani związany/a z tym miejscem?
- zdecydowanie związany
 - raczej związany
 - zdecydowanie niezwiązany

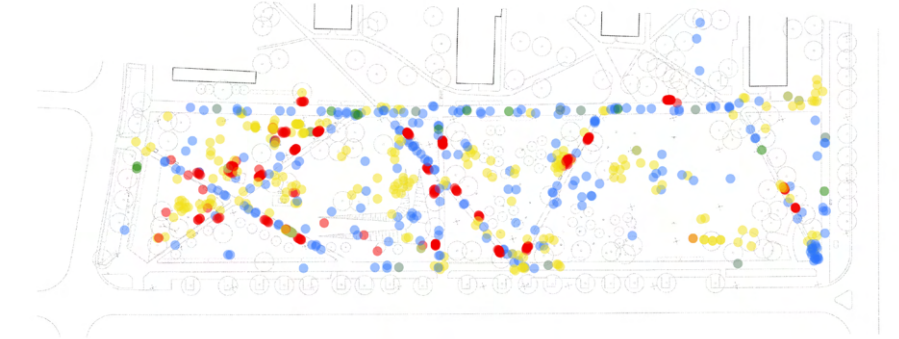
Spotkania | Spacer badawczy

- Kotwice - elementy ułatwiające interakcję
- Katalizatory - elementy fizyczne lub program, które prowokują do rozmowy
- Magnesy - elementy fizyczne lub program, które przyciągają ludzi
- Sceny - miejsca obserwowane, w których zachodzą aktywności
- Soft edges - krawędzie, w których gromadzą się ludzie i aktywności

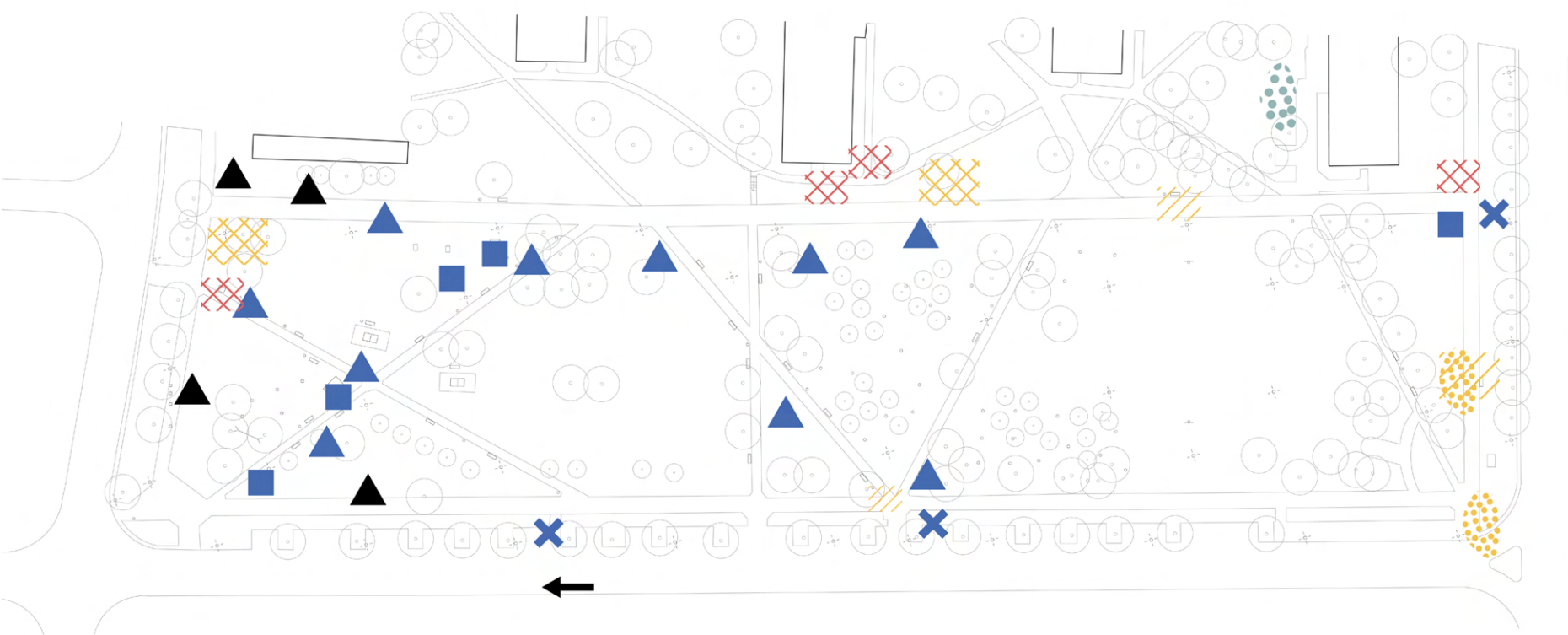
Miejsca przyjemne | Krótkie wywiady

- Miejsca i obszary postrzegane jako przyjemne
- 1 - Cała strefa zachodnia od pagórka postrzegana jest jako przyjemna, w stosunku do reszty Skweru
- 2 - Szeroka alejka ul. Pawiej postrzegana jest jako przyjemne miejsce spacerowe
- 3 - Pagórek i polana przy pagórku
- 4 - Polana z boiskiem do koszykówki

Aktywności podstawowe odnotowanych użytkowników

- siedzenie
- spacer
- stanie
- jeżdżenie
- bieganie

Analiza śladów

- Dewastacje - graffiti
- Odpadki - butelki, kapsle
- Odpadki - śmieci
- Odpadki - papierosy
- Znaki nawigacyjne
- ✕ Znaki zakazu, nakazu
- ▲ Ogłoszenia
- Regulaminy
- ▲ Naklejki
- Suche, zgrabione liście

Definicja

Potrzeba doświadczania piękna, ładu i harmonii. Wartość estetyczna została scharakteryzowana jako oparta na poczuciu przyjemności lub podziwu. Doświadczenie estetyczne jest doświadczeniem indywidualnym i subiektywnym, może na nie wpływać posiadane przez odbiorcę doświadczenie i wiedza z zakresu dziedzin sztuki.

Opis soczewkowy

Skwer nie jest miejscem, które charakteryzują wyjątkowe i wyróżniające walory estetyczne, jednak może być odbierany jako miejsce przyjemne i estetyczne. Założenie kompozycyjne Skweru jest spójne z kontekstem powojennego, zielonego osiedla Muranova Zachodniego. Zielony Skwer stanowi neutralne tło dla otaczającej zabudowy, nie odróżniając się negatywnie od otoczenia ani jego kolorystyki.

Użytkowniczk i użytkownicy Skweru wskazują, że zachodnia część Skweru jest bardziej przyjemna wizualnie. Atrakcyjne wizualnie elementy w przestrzeni to przede wszystkim fasada pobliskiego kościoła oraz zielone wnętrza kształtowane przez pagórek i zieleń. Wyposażenie Skweru jest mniej spójne pod względem materiałów i kolorystyki. Na tle otoczenia wyróżniają się kolorowe urządzenia siłowni i placu zabaw, co nadaje przestrzeni cechy „kolażu”, powstałego organicznie na przestrzeni czasu.

Główne wnioski

Skwer jest przestrzenią przede wszystkim funkcjonalną. Nie wymaga wprowadzania wyjątkowych walorów estetycznych. Nadmierna ingerencja w estetykę Skweru może zaburzyć jego naturalne funkcjonowanie oraz organiczne wkomponowanie w otoczenie. Wprowadzenie nowych, wyróżniających się wizualnie obiektów może przyciągnąć na teren Skweru osoby spoza lokalnej społeczności. Może to wpłynąć na swobodę interakcji, bezpieczeństwo oraz prywatność na terenie Skweru.

Dominujące narracje

Typowe osiedlowe podwórko vs. ponadlokalne

Wielu rozmówców zwracało uwagę, że estetycznie przestrzeń Skweru nie jest spójna, jest raczej sumą elementów “z różnych bajek”. Funkcje, choć potrzebne, nie są logicznie ułożone względem siebie, ale każda z nich jest zrozumiała (czytelne elementy, zrozumiałe).

Uwaga dotycząca braku spójności i słabego stanu (zniszczenia, słaba jakości) dotyczy zarówno elementów małej architektury, jak i zieleni. Organizacje i instytucje, z którymi rozmawialiśmy wymieniają możliwe zmiany w zakresie estetyki i jakości powyższych elementów.

Z perspektywy mieszkańców estetyka jest wtórna wobec innych potrzeb codziennych. Ponadto ze względu na dużą liczbę użytkowników i lokalny charakter Skweru mieszkańcy nie chcą przyciągać więcej osób.

Forma Ogrodu Sprawiedliwych

Ogród jest ważnym tematem dla wielu użytkowników:

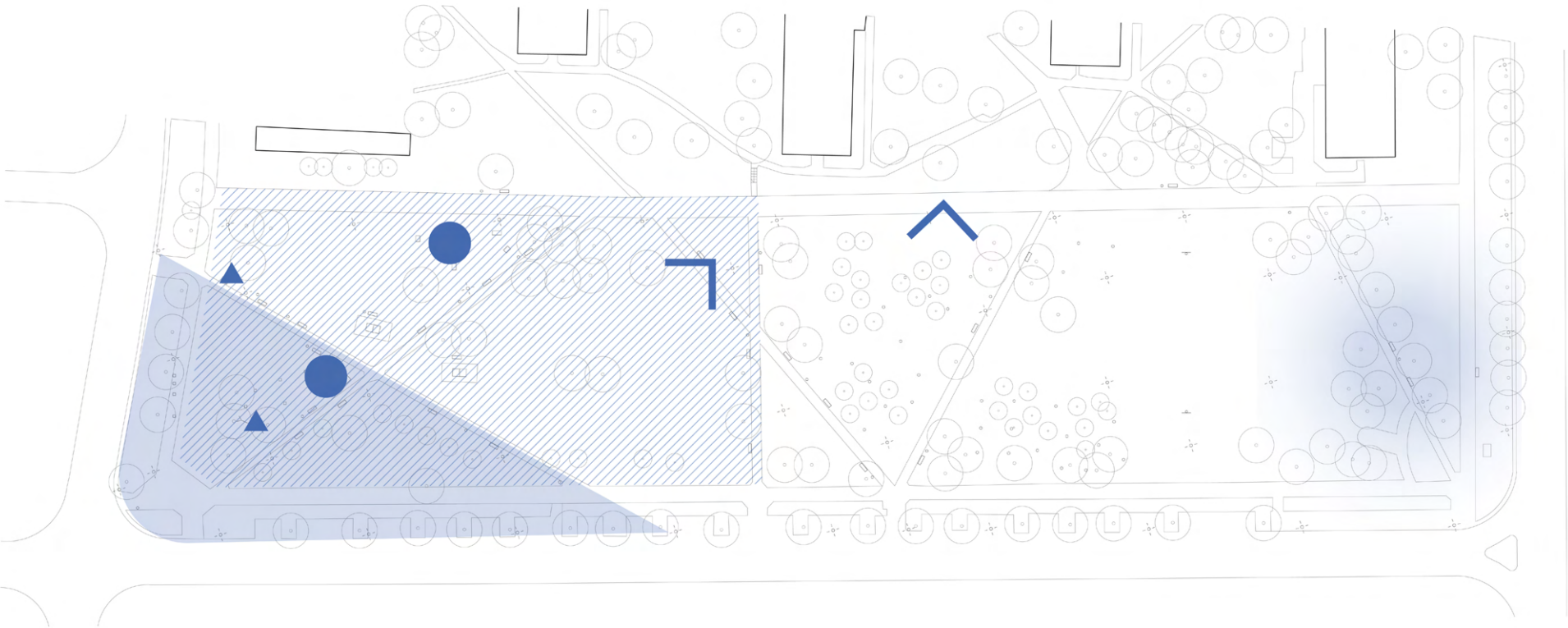
- Z perspektywy użytkowników forma ogrodu jest niewygodna i niezrozumiała. Stali bywalcy skweru nie wiedzą jak korzystać z tego miejsca (np. czy można tam wchodzić z psami).
- Idea ogrodu jako miejsca spokojnej refleksji i kontemplacji jest w konflikcie z charakterem miejsca - lokalnego skweru, intensywnie użytkowanego do codziennych aktywności.
- Symbolika ogrodu (skojarzenia z cmentarzem) wzbudza negatywne emocje (smutek), których mieszkańcy nie chcą przeżywać na co dzień.
- Coroczne rozrastanie się obszaru Ogrodu Sprawiedliwych zmienia funkcjonowanie ośrodków aktywności (mniejsza “polana”), co w dłuższej perspektywie powoduje konflikty użytkowania.

Forma Ogrodu Sprawiedliwych - wypowiedzi interesariuszy | Wywiady pogłębione

Zmieniałbym na pewno te stelle na jakąś inną formę. Być może tabliczek przy drzewach. Ale ja bym to widział w jakiejś formie zgrupowanej tak, żeby normalnie kształtować też zieleń, bo w tej chwili to jest po prostu pole, na którym dość chaotycznie są rozstawiane nowe drzewa i upamiętnienia, pewnie tak, żeby było miejsce. I to w dużym stopniu odbiera tą funkcję skwerową temu terenowi.

Ogród sprawiedliwych - ja się o te obeliski potykam i one mnie wkurzają, powiem pani. Bo mam jakiś taki bunt, co to za forma? Kto to wymyślił w takim klimacie, liście to zasłonią, potem śnieg na to pada, nieczytelne to jest, ani ładne, czemu to wygląda jak nekropolia, a jest to skwer rekreacyjny.

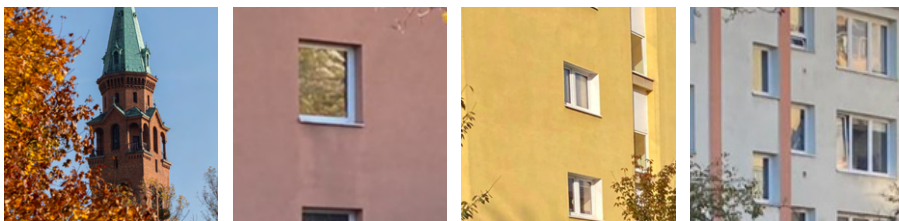
Są te kamulce gdzieś tam porozkładane, takie tablico-postumenty. Stelle takie. To nie jest ani wysokie, ani niskie, jak dla mnie to trochę wygląda jak takie zapraszające do zabawy, do rekreacji, do skakania. Albo słupki do obsikiwania.

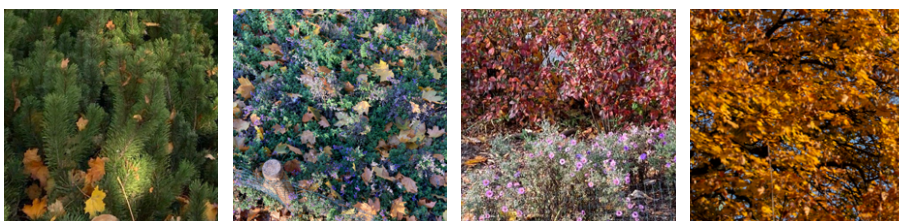
Estetyka

- Obszary postrzegane jako miejsca o niskim walorze estetycznym
- /// Miejsca postrzegane jako wizualnie przyjemne
- Miejsca postrzegane jako nieprzyjemne
- ▲ Dewastacje
- └ Atrakcyjne widoki
- Miejsca o niskim walorze estetycznym i braku spójności kolorystyczno-materiałowej

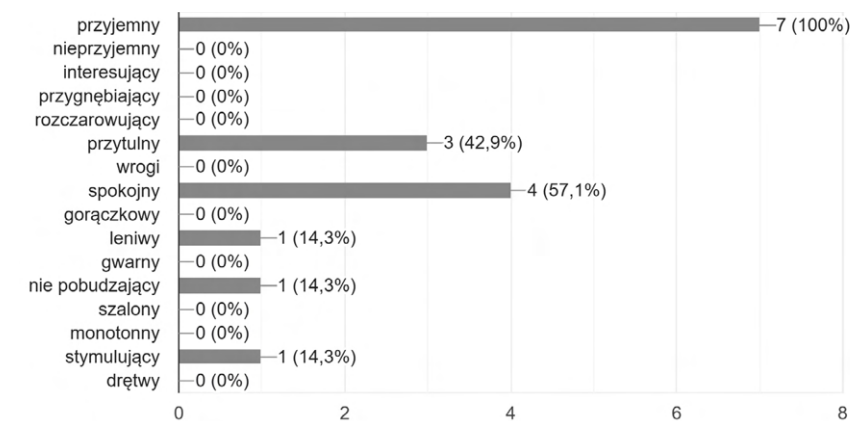
A horizontal progress bar with 10 segments. The first 7 segments are filled with a dark blue color, and the remaining 3 segments are empty.

Drzewa są ładne, wiosną bardzo pięknie kwitną. Na pewno widać, że on jest jakoś zaopiekowany w ten sposób.

Wypowiedzi interesariuszy | Wywiady pogłębione

54

55

Komfort

Definicja

Ocena dostępności fizycznej odpowiada na pytania czy każdy może fizycznie tu dotrzeć, wejść, jak łatwe jest poruszenie się po przestrzeni w celu realizacji pewnego założonego programu.

Opis soczewkowy

Skwer zapewnia komfort większości użytkowników i użytkowników. Ze Skweru korzystają użytkownicy wszystkich kategorii wiekowych i płci, a także osoby z niepełnosprawnością. Skwer jest przestrzenią otwartą i dostępną przez cały czas, bez kontroli dostępu. Jedyną przestrzenią wygradzoną na terenie Skweru jest plac zabaw.

Nawierzchnie alejek wymagają poprawy pod względem komfortu korzystania i dostępności. Nawierzchnia betonowa przecinających Skwer alejek jest nierówna i zniszczona, co utrudnia przemieszczanie się osobom starszym, osobom z niepełnosprawnościami i rodzicom z wózkami dziecięcymi. Podobnie na placu zabaw nawierzchnia piaskowa wymaga uporządkowania. Nawierzchnia piaskowa wokół piaskownicy jest zniszczona i rozsypana. Problemy z dostępnością wzmacnia niewystarczające oświetlenie Skweru po zmroku. Dotyczy to szczególnie otwartych polan, miejsc aktywności i alejek. Jest to szczególnie istotne w okolicy Ogrodu Sprawiedliwych, gdzie bawią się i spacerują właścicielki i właściciele psów.

Większość elementów wyposażenia jest raczej ergonomiczna. Wszystkie ławki spełniają warszawskie standardy dostępności. Nieergonomiczne jest rozmieszczenie i liczba koszy na śmieci. Skwer nie oferuje dostępu do wody pitnej, a dostęp do toalety jest ograniczony do słabo widocznej toalety przenośnej. Ze względu na odnotowane ślady załatwiania podstawowych potrzeb fizjologicznych na terenie Skweru, a także ze względu na obecność rodziców z dziećmi, wyzwaniem jest zapewnienie komfortowego dostępu do toalety publicznej na Skwerze lub w jego okolicy.

Główne wnioski

Ze względu na odnotowane ślady załatwiania podstawowych potrzeb fizjologicznych na terenie Skweru, a także ze względu na obecność rodziców z dziećmi, wyzwaniem jest zapewnienie komfortowego dostępu do toalety publicznej na Skwerze lub w jego okolicy.

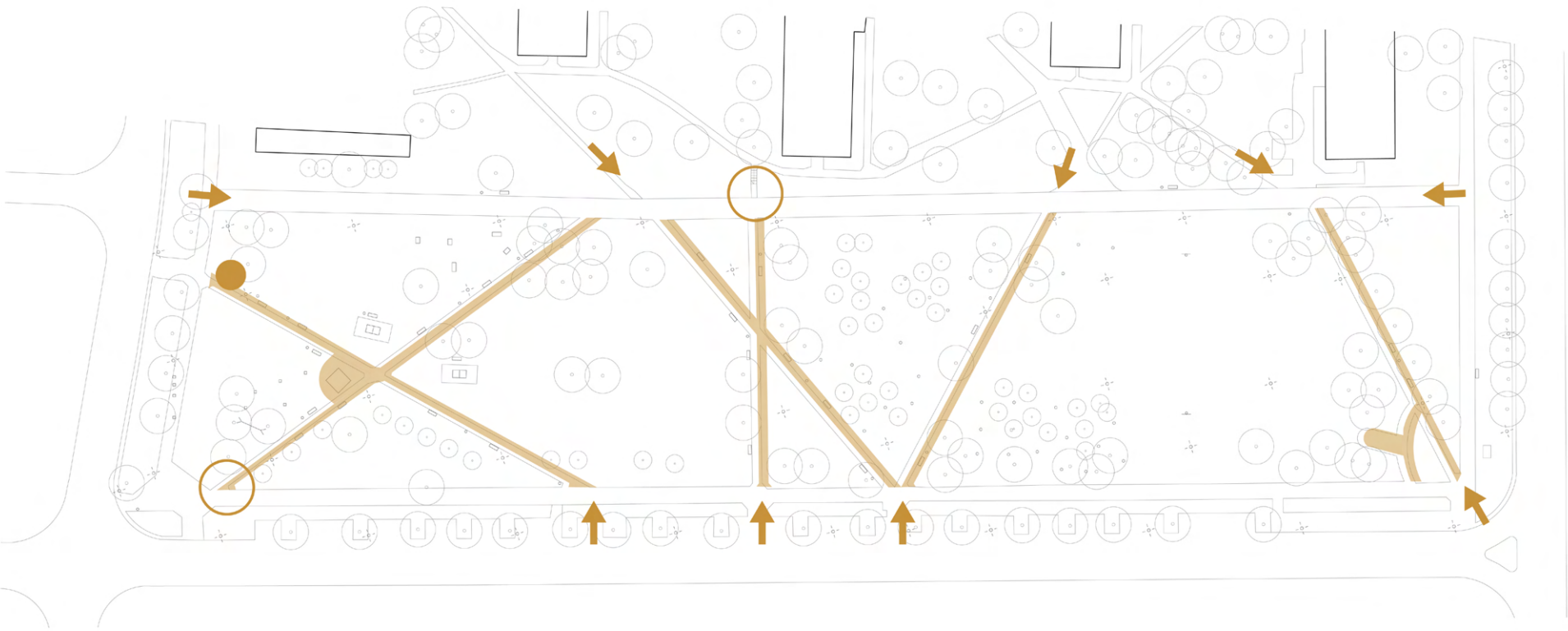
Dominujące narracje

Nic spektakularnego...

Podstawowy komfort użytkowania to obszar głównych oczekiwań mieszkańców i okolicznych interesariuszy. Zebrane uwagi dotyczyły przede złego stanu chodników, które są wąskie i nierówne, niewystarczającego oświetlenia wieczorem i stanu zieleni, braku toalety i wody pitnej, hałasu ulicznego.

Niektóre osoby zwracały uwagę na nieprzyjemne zapachy, co jest związane z przepełnionymi koszami, "rozrzuconymi śmieciami", fekaliami, przebiegiem rury kanalizacyjnej pod główną aleją.

Część osób oczekuje stworzenia "spokojniejszych" miejsc do pasywnego odpoczynku: większej liczby ławek i takiej ich aranżacji, by były jak najdalej od hałasu, w pobliżu zieleni, dalej od głównych skupisk użytkowników. Część rozmówców zwracała uwagę, że oczekuje w przyszłości "małych udogodnień" poprawiających właśnie podstawowy komfort, nie spektakularnych zmian przestrzennych.

Komfort

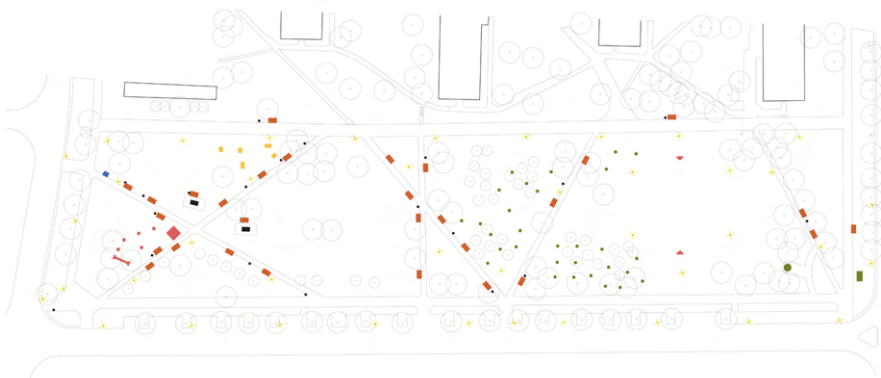
- Toaleta publiczna - Toi Toi
- Nieczytelne bądź niekomfortowe wejścia na skwer
- Zniszczone, nieergonomiczne nawierzchnie
- ➔ Czytelne, komfortowe wejścia na skwer

Komfort - wybrane dane

Ta główna aleja jest odnowiona, jest super, idealnie równiutka. Inne chodniki, jak przechodzą starsze osoby, to są momenty niebezpieczne. Ten chodnik pozostawia wiele do życzenia. Trzeba go choć trochę wyrównać.

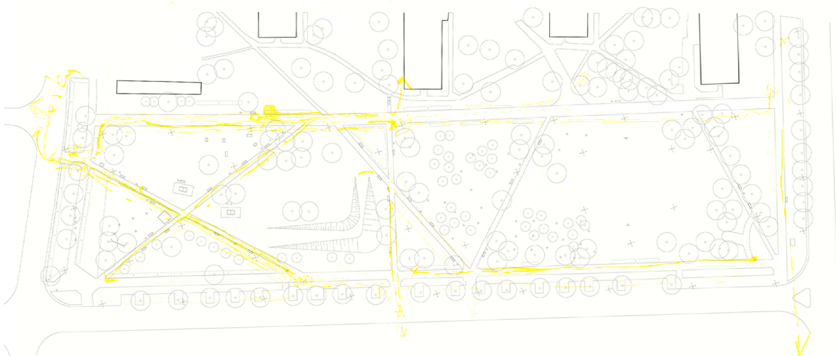
Ten chodnik ten idzie od ulicy Dzielnej, tak po ukosie do budynków, to tam można złamać nogę. No bo te chyba stare drzewa wypychają też te płyty chodnikowe i tam jest strasznie, zapadają w różnych miejscach. Ta nowa alejka jest zrobiona z niefajnej nawierzchni, strasznie chropowata.

Wypowiedzi interesariuszy | Wywiady pogłębione

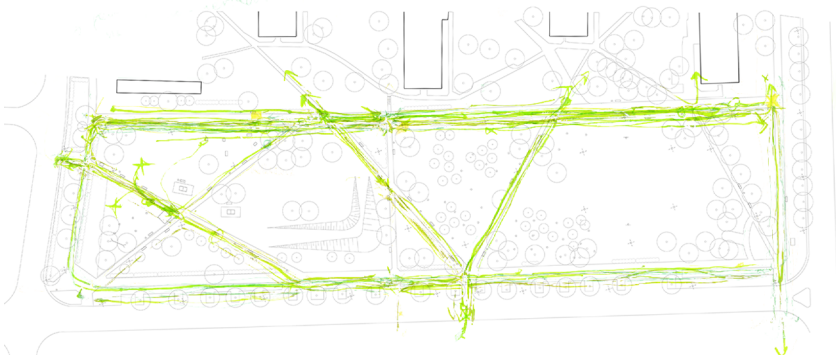

Wypożyczenie | Inwentaryzacja

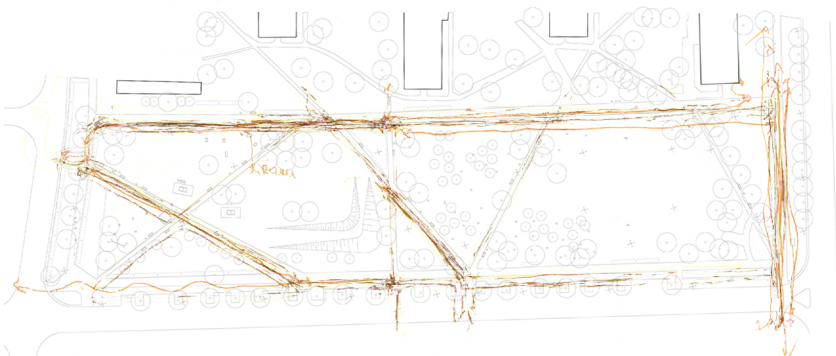
- Ławki, miejsca do siedzenia
- Stoły do ping ponga
- Kosze na śmieci
- Latarnie
- Urządzenia placu zabaw, kosze do koszykówki
- Urządzenia siłowni
- Toaleta tymczasowa
- Upamiętnienia

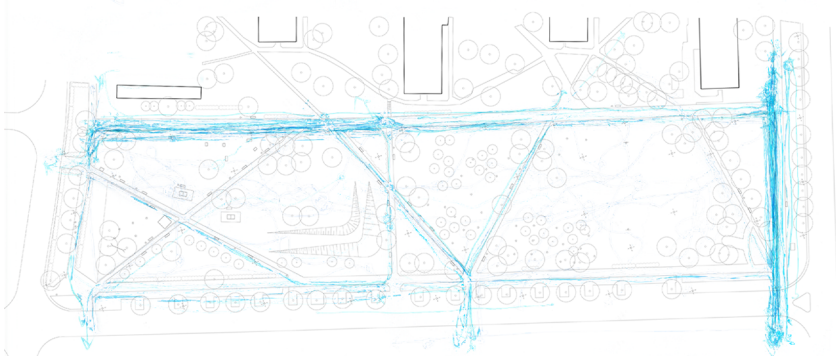
Osoby z niepełnosprawnością | Mapowanie trajektorii

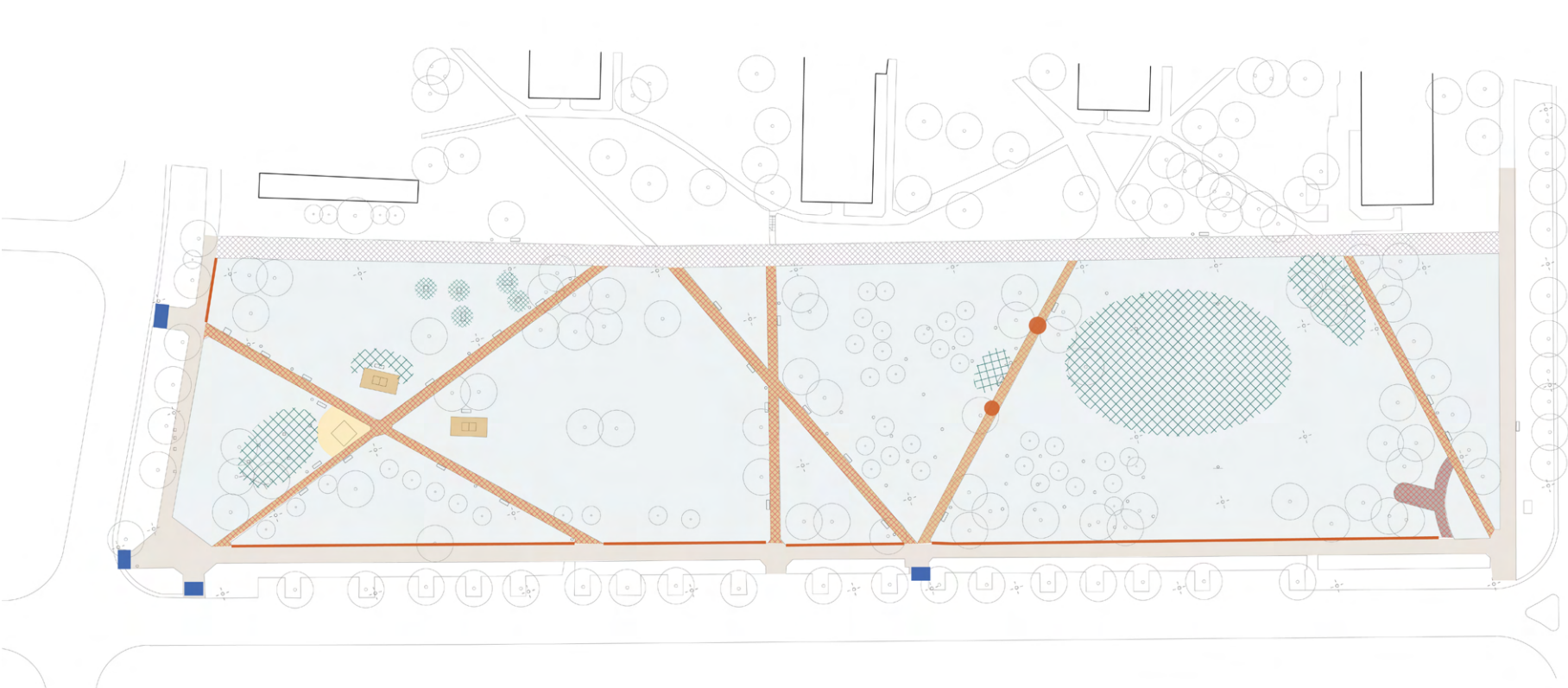
Osoby z wózkami dziecięcymi | Mapowanie trajektorii

Hulajnogi | Mapowanie trajektorii

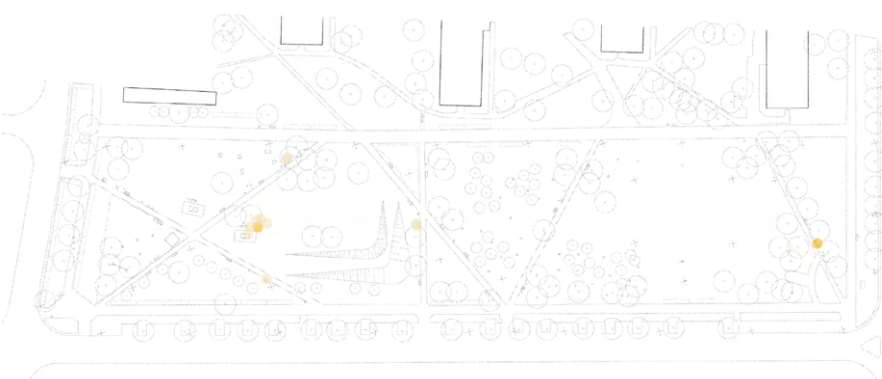

Rowery | Mapowanie trajektorii

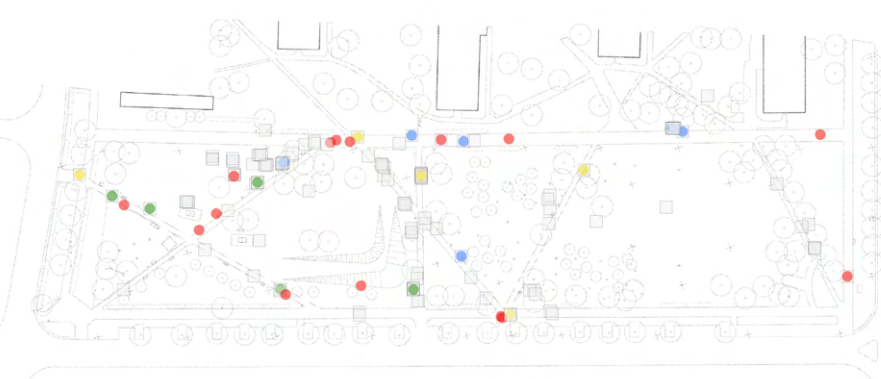
Nawierzchnie | Inwentaryzacja

- Trawniki
- Wydeptane trawniki
- Chodniki z kostki betonowej
- Chodnik z betonu wodoprzepuszczalnego
- Kostka kamienna łupana
- Płyty chodnikowe betonowe
- Nierówności w nawierzchni
- Piasek
- Pola uwagi
- Wyższe krawężniki

Odnótowani użytkownicy spożywający alkohol

- alkohol
- piwo

Odnótowani użytkownicy z ograniczeniami w poruszaniu się

- senior
- osoba na wózku
- osoba z wózkiem dziecięcym
- osoba z chodzikiem
- osoba z laską

Bezpieczeństwo

Definicja

Potrzeba nie odczuwania zagrożenia związanego z organizacją życia miejskiego, zarówno w wymiarze fizycznym jak i mentalnym.

Opis soczewkowy

Skwer może być postrzegany jako bezpieczna przestrzeń – jest otwarty, umożliwia obserwację za dnia tego, co się dzieje w przestrzeni, występuje niewiele osłoniętych i niewidocznych miejsc, a duża część użytkowników zna siebie nawzajem.

Ze Skweru korzystają różnorodne grupy użytkowników, także po zmroku. Nie odnotowano, by Skwer wpływał na poczucie bezpieczeństwa u kobiet - kobiety spędzają czas na terenie Skweru zarówno za dnia jak i wieczorem. Dla osób rzadziej odwiedzających Skwer, podejmowane aktywności na Skwerze i niewystarczające oświetlenie mogą budzić niepokój. Nieakceptowane zachowania, takie jak picie alkoholu w mniej widocznych miejscach, obniżają poczucie bezpieczeństwa.

Właściciele psów wskazują okolice Ogrodu Sprawiedliwych jako miejsce niebezpieczne. Forma pomnika jest mało czytelna wśród traw, suchych liści czy po zmroku i może prowadzić do urazów zarówno u zwierząt jak i spacerowiczów. Podobnie brak osłony w postaci nasadzeń krzewów od al. Jana Pawła II sprawia, że istnieje ryzyko kolizji między biegającymi psami a ruchem samochodowym.

Główne wnioski

Ogród Sprawiedliwych, ze względu na słabo widoczną formę, może stanowić zagrożenie dla bawiących się psów oraz osób spacerujących. Poczucie bezpieczeństwa na Skwerze obniża również możliwość kolizji ruchu pieszego z ruchem samochodowym przy ul. Dzielnej i ul. Pawiej, a także możliwość kolizji biegających psów z al. Jana Pawła II.

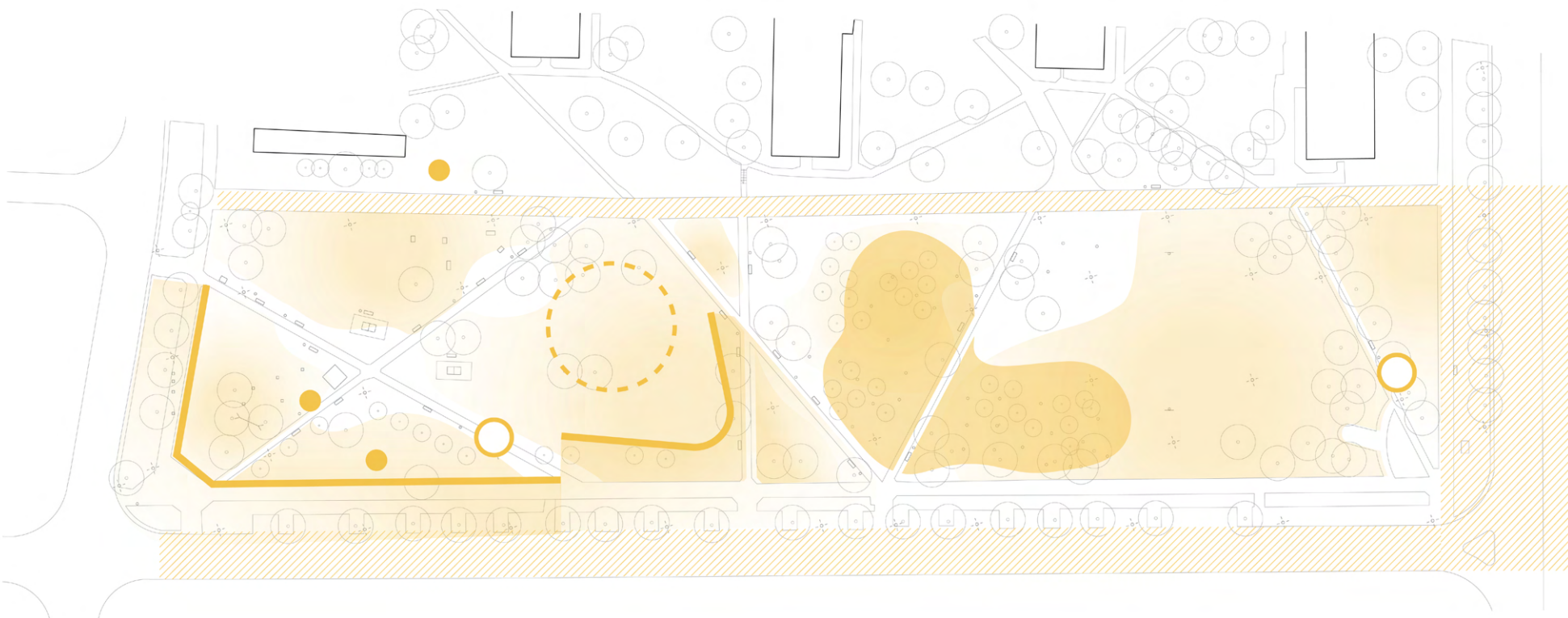
Dominujące narracje

Sami swoi...

Generalnie, jak wynika z wywiadów osoby, które często bywają na skwerze i dobrze go znają czują się bezpiecznie. Nie wskazują miejsc szczególnie niebezpiecznych, raczej te, w których są niechciane czy nieprzyjemne zachowania (np. picie alkoholu, spanie na ławkach, wycieczki z obstawą). Ten obszar dzielnicowy ma wpisany jako priorytetowy (zdiagnozowane zagrożenie: spożywanie alkoholu i zakłócanie porządku publicznego).

Głównym czynnikiem pozytywnie wpływającym na poczucie bezpieczeństwa jest stała obecność, różnorodnych użytkowników i to, że ludzi znają się z widzenia i zwracają uwagę na zachowanie innych.

Dla osób mniej znających skwer jest to miejsce mniej przyjemne i bezpieczne szczególnie wieczorami i jest to związane zarówno z jakością oświetlenia ("mroczne") jak i obserwowanymi aktywnościami. Z perspektywy organizatorów wydarzeń jest to miejsce mało przyjazne, gdzie nie czują się bezpieczni i mile widziani.

Bezpieczeństwo

- Miejsca, w których odnotowano nieakceptowane społecznie zachowania
- Miejsca, w których odnotowano spożywanie alkoholu
- Miejsca kolizji zabawy dzieci i psów
- Miejsca niewodczne, niedoświetlone po zmroku
- Obszar potencjalnych kolizji ruchu pieszego i kołowego oraz psów i ruchu kołowego
- Przesłony utrudniające widoczność
- Miejsca niebezpieczne dla psów

Bezpieczeństwo - dane

Osobiście nie czuję się komfortowo wtedy, kiedy tutaj wchodzę od naszej strony i rzeczywiście te ławki tam takie pod tymi drzewami, czasem zbierają się różne takie szemrane grupy, tak czy osoby.

Były takie momenty, że ktoś tu się chował za drzewami. I niektóre osoby były się tutaj wieczorami przejść. Za mało jest oświetlenia. My często stajemy pod konkretną latarnią żeby porozmawiać. My się czujemy bezpiecznie bo przychodzimy ekipą.

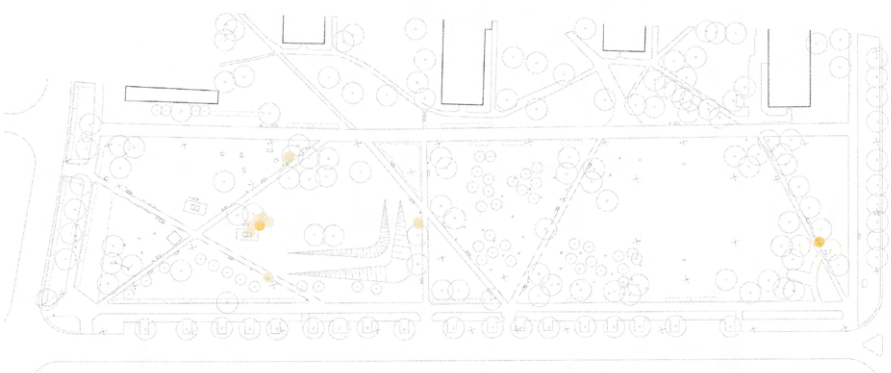
Tam, gdzie śpią bezdomni i tam, gdzie urzędują ci, którzy popijają piwko, niestety jest bałagan, o każdej porze rano i szczególnie wieczorem. Wiem, że panowie się układają na ławkach.

Wypowiedzi interesariuszy | Wywiady pogłębione

Niebezpieczna ulica, nie ma progów zwalniających, rozpędzają się, a to jest skwer. Konflikty ruchu, bo jest kościół i ludzie idą do kościoła i do Feminy.

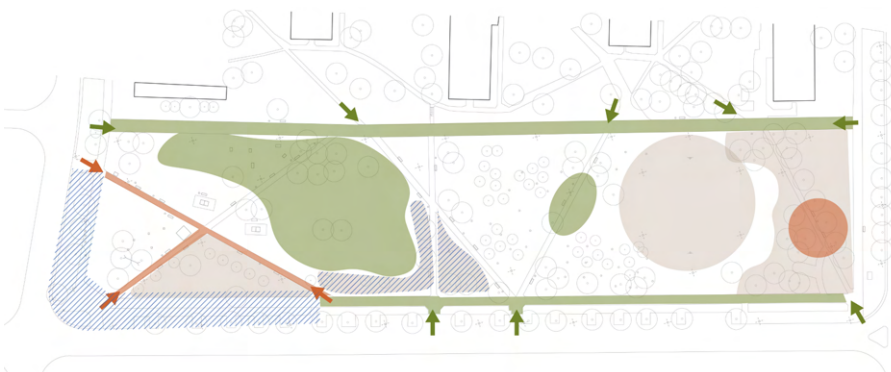
Nie czuję się niebezpiecznie, bez obawy wracam do domu.

Czy są miejsca niebezpieczne? | Krótkie wywiady

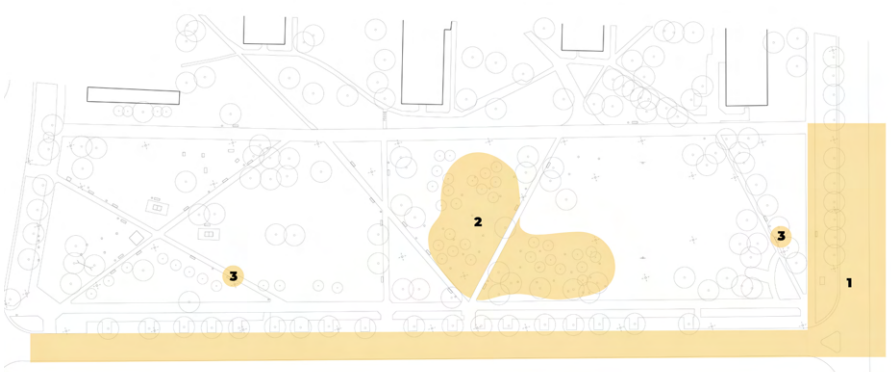
Odnotowani użytkownicy spożywający alkohol

- alkohol
- piwo

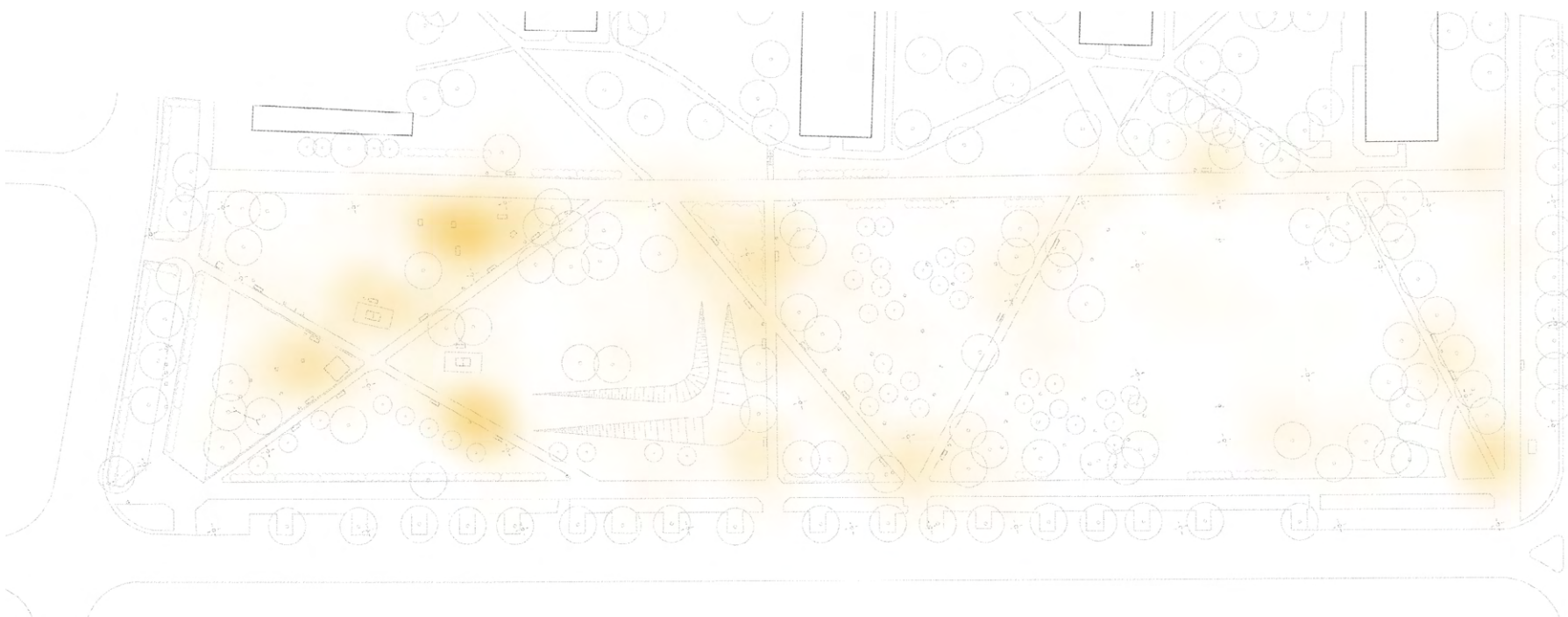
Analiza bezpieczeństwa za dnia | Spacer badawczy

- Miejsca zachęcające
- Miejsca zniechęcające
- Miejsca niewidoczne
- Miejsca, w których można poczuć się niepewnie
- Zachęcające, widoczne wejścia
- Zniechęcające, niewidoczne wejścia

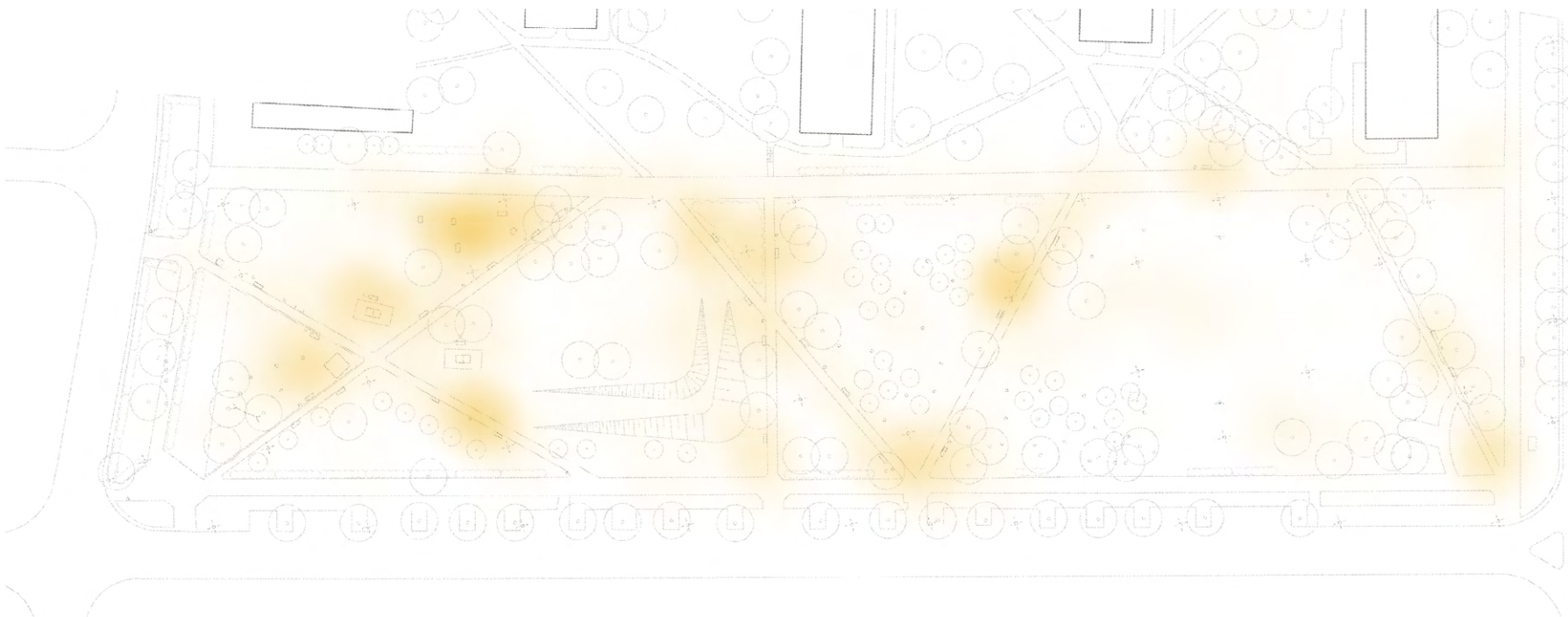

Miejsca niebezpieczne | Krótkie wywiady

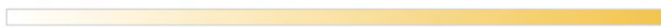
- 1 - Ryzyko kolizji ruchu pieszego i biegających psów z intensywnym ruchem na ul. Dzielnej i Al. Jana Pawła II
- 2 - Obszar Ogrodu Sprawiedliwych, możliwość potknięcia się przez spacerowiczów i psy
- 3 - Miejsca, w których przebywają bezdomni, odbywa się picie alkoholu

Intensywność użytkowania skweru w ciągu dnia

Intensywność użytkowania skweru wieczorem

Przyroda

Definicja

Przestrzenie publiczne stanowią swoiste ekosystemy, w których w określonych warunkach środowiska żyją ludzie, zwierzęta, rośliny i inne organizmy. Obecność zwierząt i roślin wpływa na użytkowanie przestrzeni przez ludzi, a ludzie oddziałują na rośliny i zwierzęta. Prawidłowo funkcjonujący ekosystem wpływa pozytywnie na ludzki dobrostan.

Opis soczewkowy

Skwer pełni funkcje przyrodnicze z uwagi na sposób zagospodarowania oraz bezpośrednie sąsiedztwo innych terenów zieleni. Skwer jest w dużym stopniu pokryty roślinnością. Znajdują się tu: dojrzały drzewostan z udziałem gatunków rodzimych, takich jak lipy czy klony. Krzewy są nieliczne, zlokalizowane wzdłuż granic Skweru.

W południowo-zachodnim narożniku, wzdłuż chodnika przy ul. Smoczej i częściowo od strony ul. Dzielnej znajdują się wysokie formowane żywopłoty, które są siedliskiem wróbli. Od strony północnej między Skwerem a terenem osiedla znajduje się skupina lilaków, poza tym obrzeża Skweru są fragmentarycznie obsadzone niskimi krzewami, głównie w liniowych układach. Miejscami towarzyszą im rabaty bylinowe, zajmujące niewielkie powierzchnie. Są to kompozycje traw i bylin ozdobnych z kwiatów o niewielkiej różnorodności gatunkowej.

Struktura przestrzenna Ogrodu Sprawiedliwych wpływa na modyfikację układu nasadzeń zieleni wysokiej. Elementom upamiętnienia towarzyszą młode nasadzenia drzew, które stopniowo zajmują coraz większą powierzchnię i ograniczają przestrzeń polan trawiastych służących wypoczynkowi mieszkańców. Wprowadzone gatunki nie nawiązują do składu gatunkowego starszych nasadzeń. Są to między innymi ozdobne odmiany drzew owocowych oraz brzozy.

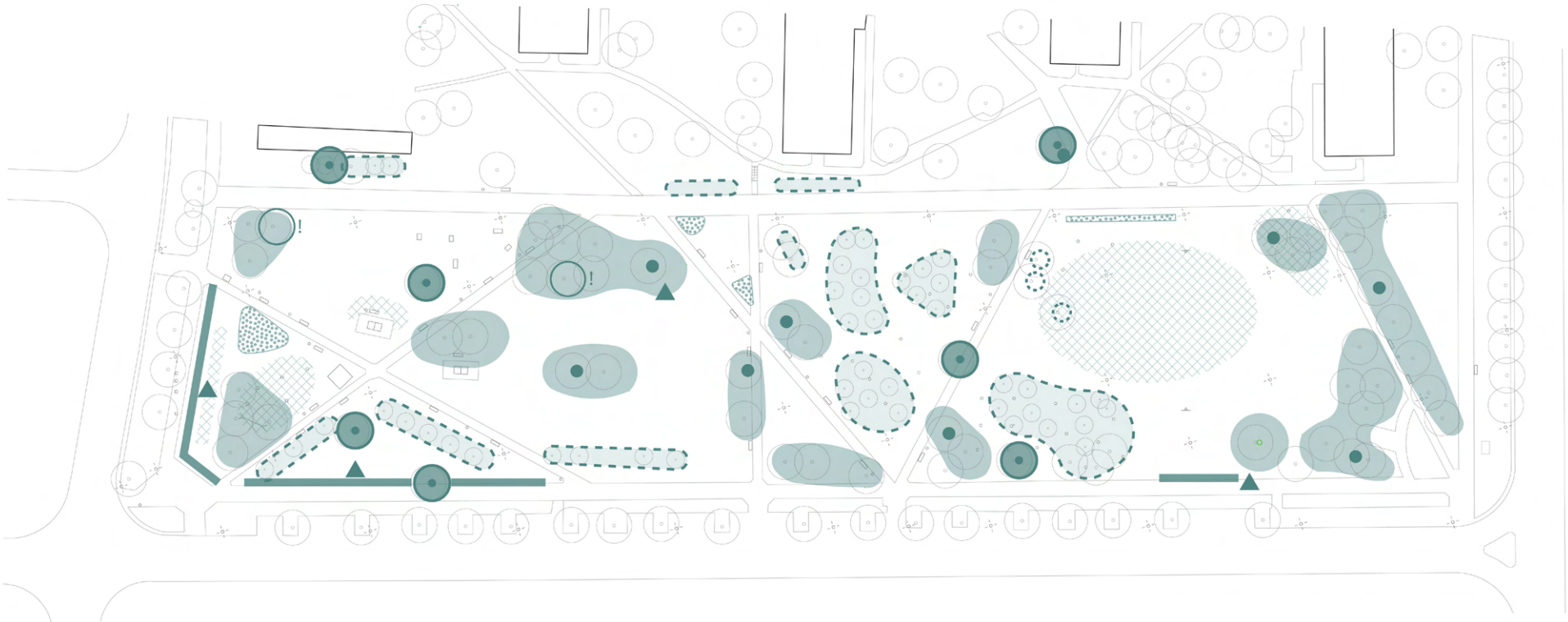
W doborze gatunkowym wprowadzanych nasadzeń oraz ich strukturze przestrzennej nie jest czytelna spójna koncepcja, a część roślin nie wykazuje wystarczającej odporności na zmiany klimatu i nie jest dostosowana do trudnych warunków gleb miejskich.

Zróżnicowanie struktury przestrzennej oraz form i gatunków nasadzeń jest stosunkowo ubogie, biorąc pod uwagę duży udział powierzchni biologicznie czynnej w zagospodarowaniu Skweru. Podczas wizji lokalnej stwierdzone zostały naturalne siedliska zwierząt - ptasie gniazda oraz elementy takie jak budki lęgowe i domek dla owadów. Schronienie i bazę pokarmową stanowią również korony drzew oraz wysokich krzewów, potencjalne siedliska stanowią też wypróchnienia w pniach niektórych drzew. Zidentyfikowano gatunki roślin pożytkowych w każdej warstwie roślinności.

Trawniki cechują się zmiennym zwarcim, co wynika ze sposobu użytkowania oraz warunków siedliskowych. Powierzchnia trawiasta jest fragmentarycznie zdegradowana na „polanach rekreacyjnych” oraz przy nawierzchniach i elementach wyposażenia. Na placu zabaw znajduje się niewielka powierzchnia porośnięta rzadziej koszoną roślinnością spontaniczną o charakterze „chwastowiska”, co wyróżnia się w strukturze zieleni niskiej. Pod niektórymi drzewami gleba jest mocno zagęszczona, pozbawiona roślinności oraz ściółki.

Główne wnioski

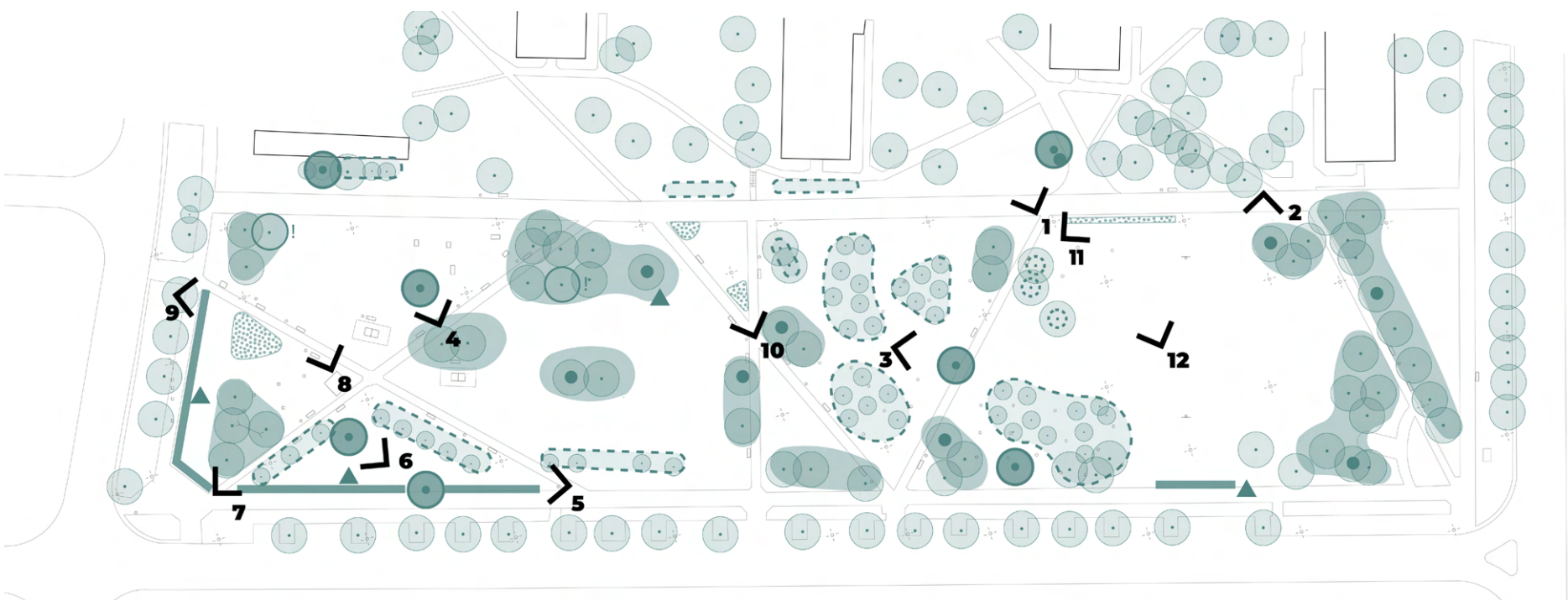
Zmiany dotyczące zagospodarowania zieleni służące wzmocnienia bioróżnorodności nie powinny wpływać negatywnie na poczucie bezpieczeństwa oraz prywatności na Skwerze. Zmiany w kształtowaniu zieleni powinny być dopasowane do sposobu użytkowania terenu. Zmiany powinny być wprowadzane stopniowo, nie rewolucyjnie, tak aby użytkownicy i użytkownicy mogli się do nich przyzwyczajać, oswoić i zaakceptować.

Przyroda

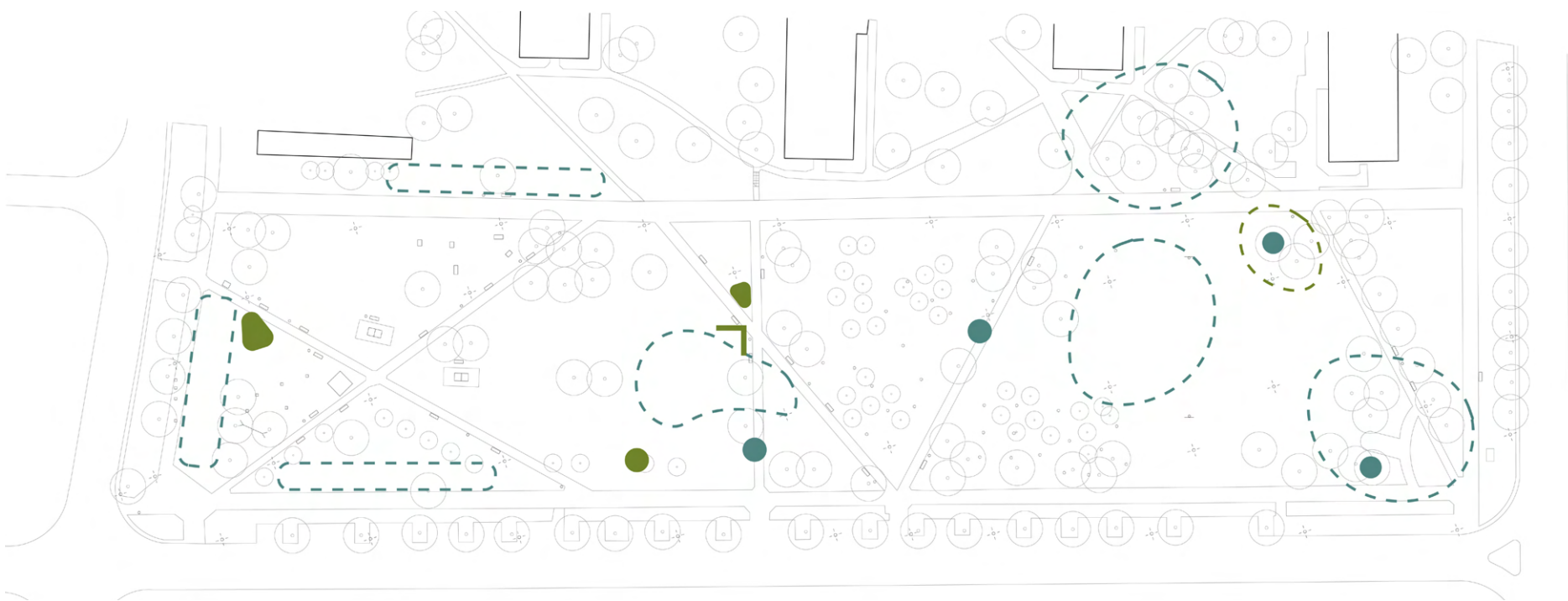
- Grupy drzew
- Młode nasadzenia
- Elementy charakterystyczne
- Drzewa w złym stanie, zagrażające bezpieczeństwu
- Krzewy
- Siedliska (gniazda i budki lęgowe, domek dla owadów)
- Odnotowana obecność ptaków (wóble, wrony, gołębie)
- Rabaty bylinowe
- Wydeptana powierzchnia trawiasta w okolicy boiska i wyposażenia
- Powierzchnia biologicznie czynna

Przyroda - wybrane dane

Zieleń istniejąca | Inwentaryzacja

- Drzewa istniejące
- Grupy drzew
- Młode nasadzenia
- Siedliska (gniazda i budki lęgowe, domek dla owadów)
- Odnotowana obecność ptaków (wóble, wrony, gołębie)
- Rabaty bylinowe
- Drzewa w złym stanie
- Krzewy

Obecność zwierząt i wyjątkowych przyrodniczo miejsc| Spacer badawczy

- Miejsca i obszary, w których odnotowano obecność zwierząt
- Miejsc obszary wyjątkowe na tle przyrodniczym

**Rekomendacje dla
Skweru im. gen. Jana „Jura” Gorzechowskiego**

Możliwe kierunki zagospodarowania Skweru

Czym są możliwe kierunki zagospodarowania?

Kierunki zagospodarowania to możliwe charaktery, do których można dążyć podczas wprowadzania zmian na skwerze. Podczas wyznaczania kierunków uwzględnia się wyznaczone w diagnozie konflikty i warunki, które ograniczają możliwości zagospodarowania Skweru. Każdy z kierunków niesie ze sobą konkretne konsekwencje, które wypłyną na działanie Skweru. Z wyznaczonych możliwych kierunków, zamawiający określa, który jest najbardziej pożądany i należy do niego dążyć w ramach formułowania wytycznych projektowych.

Nie są to wszystkie możliwe kierunki zagospodarowania, a jedynie ich wybór, opracowany na podstawie uwarunkowań Skweru i przeprowadzoną diagnozą. Również konsekwencje danych kierunków obejmują jedynie wybrane, główne kwestie.

Kierunek 1

Skwer osiedlowy

Skwer ma potencjał, by rozwijać się jako miejsce służące przede wszystkim realizacji codziennych aktywności dla mieszkańców osiedla, spędzania wspólnie czasu w swobodny sposób. Przestrzeń Skweru powinna być wówczas adaptowalna do lokalnych wydarzeń - również realizowanych spontanicznie, bez uzgodnienia z zarządcą.

Przeznaczenie całego Skweru na potrzeby mieszkańców wiąże się z koniecznością znalezienia innego miejsca dla Ogrodu Sprawiedliwych poza terenem Skweru. Zmiana lokalizacji upamiętnień umożliwi reorganizację obecnych stref aktywności na Skwerze.

Konsekwencje

- Przestrzeń lepiej dostosowana do realizacji potrzeb mieszkańców.

- Uzgodnienie z Fundacją nowej lokalizacji Ogrodu Sprawiedliwych.

- Postępująca prywatyzacja przestrzeni, o znaczeniu historycznym i ponadlokalnym, przez mieszkańców.

Wybór i uzasadnienie

Ten kierunek rozwoju stwarza ryzyko pogłębiania się konfliktów pomiędzy lokalnym a ponadlokalnym charakterem Skwer, w przypadku dalszego wykorzystywania Skweru na cele realizowania inicjatyw o znaczeniu ponadlokalnym. Z tego powodu nie został wybrany jako pożądany kierunek rozwoju Skweru.

Kierunek 2

Skwer dwóch narracji

Skwer może stać się miejscem, w którym mieszczą się dwa charaktery miejsca - charakter lokalnego, osiedlowego terenu rekreacji i aktywności oraz wielowarstwowe miejsce pamięci. W celu pogodzenia dwóch charakterów i funkcji Skweru konieczna będzie adaptacja zagospodarowania Skweru adekwatnie do potrzeb mieszkańców, wiążąca się z korektą lokalizacji lub zmianą formy Ogrodu Sprawiedliwych na formę nieinwazyjną i nie generującą negatywnych skojarzeń. Nowa forma Ogrodu Sprawiedliwych wpłynie na konieczność reorganizacji zagospodarowania we wschodniej części Skweru.

W efekcie przestrzeń Skweru może stać się miejscem lepiej dostosowanym do realizacji potrzeb jego codziennych użytkowników. Wiąże się to z koniecznością ustalenia z Fundacją nowej formy Ogrodu Sprawiedliwych, a także formy organizowanych na Skwerze wydarzeń ponadlokalnych.

Konsekwencje

- Przestrzeń lepiej dostosowane do realizacji potrzeb mieszkańców i mieszkańek.

- Uzgodnienie z Fundacją nowej formy Ogrodu Sprawiedliwych.

- Uzgodnienia formy wydarzeń ponadlokalnych.

Wybór i uzasadnienie

Ten kierunek ma potencjał rozwiązać istniejący konflikt w sposób najmniej ingerujący w obecny sposób użytkowania Skweru. Dodatkowo, ma możliwość pozytywnie wpłynąć na zastaną sytuację społeczną zorganizowaną wokół Skweru. Z tego powodu został wybrany jako pożądany kierunek rozwoju Skweru.

Kierunek 3

Skwer pamięci

Skwer ma potencjał, by funkcjonować jako miejsce pamięci i refleksji, adresowane do wszystkich mieszkańców Warszawy oraz odwiedzających ją turystów. Lokalizacja unikalnego w swojej formie pomnika - założenia krajobrazowego może sprawić, że Skwer stanie się miejscem wydarzeń o charakterze formalnym i nieformalnym - ale korespondujących z charakterem założenia.

Kształtowanie charakteru Skweru jako miejsca pamięci wiąże się z potrzebą określenia granic upamiętnienia i uregulowania sposobu korzystania z pomnika. Istotną konsekwencją przekształcania Skweru w miejsce o charakterze ponadlokalnym będzie konieczność zagospodarowania oporu mieszkańców okolicznych osiedli oraz znalezienia przestrzeni, w której potrzeby obecnych użytkowników skweru mogą być realizowane w podobny sposób. Zmiana charakteru i głównego przeznaczenia Skweru może wpłynąć na potencjalne zamieranie życia miejskiego i więzi lokalnych, zbudowanych wokół Skweru.

Konsekwencje

- Konieczność zagospodarowania oporu mieszkańców.

- Potencjalne zamieranie życia miejskiego i przecięcie więzi lokalnych zbudowanych wokół Skweru.

- Potencjalnie konieczność znalezienia podobnej przestrzeni dla realizowania potrzeb mieszkańców i mieszkańek.

Wybór i uzasadnienie

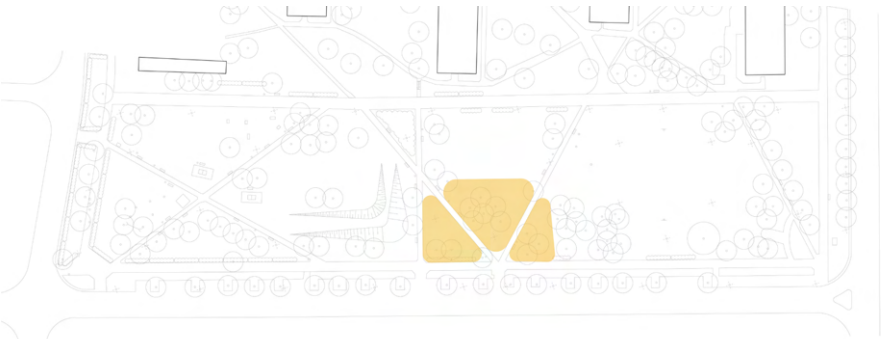
Ten kierunek niesie ze sobą szereg negatywnych konsekwencji związanych ze zrównoważonym gospodarowaniem miejskim zasobem społecznym. Z tego powodu nie został wybrany jako pożądany kierunek rozwoju Skweru.

Scenariusze dla kierunku „Skwer dwóch narracji”

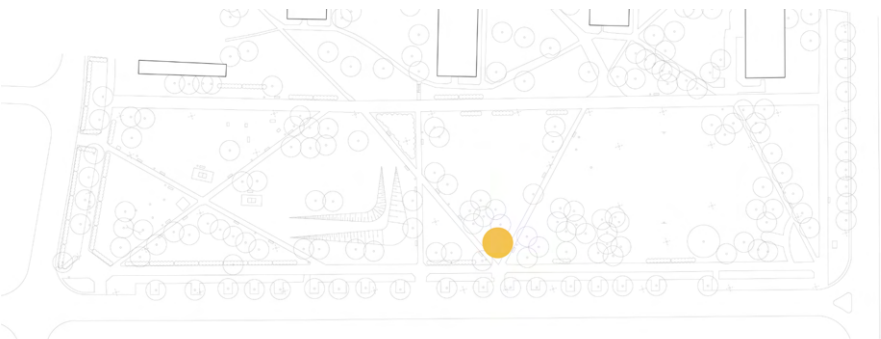
Czym są scenariusze?

Scenariusze to warianty funkcjonowania skweru w ramach wybranego możliwego kierunku zagospodarowania. Scenariusze określają, w jaki sposób zostanie przestrzennie zagospodarowany element konfliktowy na Skwerze.

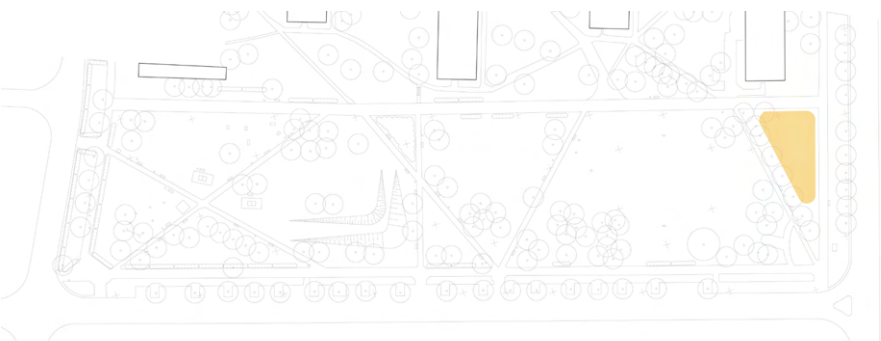
Scenariusz 1

Scenariusz 2

Scenariusz 3

Scenariusz 1

Skupiony Ogród Sprawiedliwych

W tym scenariuszu Ogród Sprawiedliwych zachowuje swoją obecną formę upamiętnień. Warto jednak rozważyć jasne zaznaczenia granic Ogródu, tak by forma z perspektywy użytkownika była bardziej dookreślona przestrzennie i wizualnie i funkcjonalnie zajmowała mniejszy obszar. Ważne jest przyjęcie w tym scenariuszu, że w przyszłości Ogród nie „rozlewa” się na okoliczne strefy funkcjonalne a raczej „dogęszcza”.

Z perspektywy stałych bywalców Skweru, ale też z perspektywy osób odwiedzających Ogród, wygodna może być lokalizacja w okolicy wejścia na skwer naprzeciwko kościoła. Pozwala ona na wygodne dojście, szeroką ścieżkę, bez konieczności wchodzenia głęboko w teren zajmowany przez innych użytkowników. W okolicy Ogródu można też zlokalizować miejsce przeznaczone na spotkania grup i wycieczek odwiedzających Ogród Sprawiedliwych lub przychodzących na skwer, który jest oznaczony jako miejsce historyczne na trasie wycieczek. Takie miejsce dla osób nie znających Skweru powinno być wyposażone w magnesy czyli sposoby zagospodarowania, które są widoczne z daleka i przyciągają uwagę odwiedzających, w kotwice czyli sposoby zagospodarowania zatrzymujące użytkownika, na przykład ławka, i katalizatory czyli takie aranżacje, które skłaniają do dyskusji i są interesujące poznawczo dla zwiedzających, na przykład tablica informująca o Ogródzie.

Przy założeniu, że forma Ogródu się nie zmieni (niskie stelle) nowa aranżacja powinna podkreślać wyjątkowy charakter miejsca i dawać jasny sygnał użytkownikom jak korzystać/ odwiedzać to miejsce (np. poprzez wyznaczenie ścieżek), jednocześnie nowa aranżacja powinna wzbudzać przyjemne skojarzenia, wywoływać pozytywne emocje i doznania wśród stałych bywalców Skweru, na przykład poprzez wyjątkowe walory estetyczne lub przyrodnicze.

W tym wariantie zachowanie równowagi pomiędzy strefami funkcjonalnymi opiera się na jasnym określeniu granic Ogródu i sposobów jego użytkowania i rozdzieleniu

miejsz aktywności codziennych od miejsca dla „turystów”. Jednak ze względu na obecny poziom konfliktu oraz niezadowolenie użytkowników Skweru z obecnej formy upamiętnienia oraz jej przestrzenny zasięg trzeba się liczyć z tym, że to rozwiązanie prawdopodobnie będzie się wiązało z niezadowoleniem mieszkańców okolicy. Może ono budzić protesty oraz jest stosunkowo najmniej wygodne z punktu widzenia codziennych użytkowników skweru. W konsekwencji, może prowadzić do dalszych tarć i sporów pomiędzy okazjonalnymi użytkownikami Ogródu Sprawiedliwych i stałymi użytkownikami Skweru.

Scenariusz 2

Punktowy Ogród Sprawiedliwych

Ten scenariusz zakłada zmianę formy Ogródu Sprawiedliwych na bardziej skoncentrowaną przestrzennie i pozostawienie jej mniej więcej w dotychczasowej okolicy. Głównymi celami zmiany byłaby rezygnacja z rozległej formy, zajmującej coraz większą powierzchnię Skweru, znalezienie formy niosącej pozytywne skojarzenia i przyjemnej dla codziennych użytkowników oraz jasno wyznaczającej co można a czego nie można robić w obrębie Ogródu Sprawiedliwych.

Powinien to być punkt w przestrzeni (np. pomnik lub mebel miejski), zlokalizowany w bezpośredniej bliskości wejścia na Skwer od ul. Dzielnej naprzeciwko kościoła. Ta aranżacja może zakładać formę przestrzenną umożliwiającą wycieczkom zatrzymanie się na dłuższą chwilę bez ryzyka ingerencji w codzienne funkcjonowanie Skweru.

Ta koncepcja zakłada niewielkie korekty stref funkcjonalnych skweru rekreacyjnego. Skwer powinien wówczas zostać wydzielony pasem zieleni (np. żywopłotem) od strony al. Jana Pawła II, co umożliwi opiekunom dużych psów przesunięcie swojej strefy funkcjonalnej na wschód, bliżej al. Jana Pawła II. W konsekwencji, strefa dla małych psów także może przesunąć się na wschód. W ten sposób górka i jej okolice pozostaną strefą o dominującym charakterze zabaw dziecięcych.

Scenariusz 3

Ogród Sprawiedliwych przy al. Jana Pawła II

Założeniem tego scenariusza jest znacząca zmiana lokalizacji Ogródu Sprawiedliwych i przestrzenne powiązanie go z historyczną okolicą Pawiaka i pomnika więzienia Serbia. Wymaga to również znaczących zmian w zakresie formy upamiętnienia. Zaletą tej lokalizacji jest to, że jest dobrze widoczna, połączona wizualnie i przestrzennie z innymi punktami o dużym znaczeniu historycznym na tym terenie. Użytkownik zainteresowany aspektem historycznym Skweru, nie jest wówczas zmuszany do zagłębiania się w część lokalną, rekreacyjną terenu.

Okolica al. Jana Pawła II wymaga wówczas nowej koncepcji zagospodarowania zogniskowanej wokół nowej odsłony Ogródu Sprawiedliwych. Warto zadbać o to, żeby estetyka (odpowiednie oświetlenie i forma upamiętniania) i konfiguracja przestrzeni zniechęcała do zachowań niepożądanych (takich jak np. nadużywanie alkoholu, spanie na ławkach). Jednocześnie powinna zachęcać turystów i przybyszów do przejścia i oddzielać przestrzeń ogrodu od bardziej aktywnych i lokalnych stref (strefa boiska i spacerów z psami). Naturalne granice obszaru Ogródu można uzyskać poprzez odpowiednią aranżację zieleni.

Coroczne wydarzenia związane z Ogrodem Sprawiedliwych, o charakterze tymczasowym, mogą nadal być realizowane na dużej polanie w okolicach “boiska” do koszykówki.

W kontekście codziennego użytkowania, ten scenariusz pociąga za sobą pewne zmiany konfiguracji istniejących stref funkcjonalnych. Dzięki przeniesieniu Ogródu Sprawiedliwych, w centralnej części Skweru zostanie uwolniona przestrzeń, z której będą mogli korzystać codzienni użytkownicy skweru. Drobne korekty w nasadzeniach, pomagające w wyraźniejszym rozdzieleniu strefy zabaw dziecięcych na górze, od strefy zabaw małych psów i polany dużych psów powinny zmniejszyć ryzyko konfliktów użytkowania.

Wytyczne projektowe

Czym są wytyczne projektowe?

Wytyczne projektowe określają rodzaj i lokalizację działań przestrzennych w obrębie skweru, które na podstawie diagnozy i wybranego kierunku rozwoju są rekomendowane przez badaczki i badaczy do wprowadzenia podczas przygotowywania projektu zagospodarowania Skweru. Wynikają bezpośrednio z wniosków z diagnozy i oferują rozwiązania zaobserwowanych problemów. Obejmują ogólne wytyczne, które nakreślają ogólny charakter zmian, wytyczne dla całego Skweru, szczegółowe wytyczne dla Ogródu Sprawiedliwych oraz stref funkcjonalnych Skweru.

Ogólne wytyczne projektowe

Kierunek zagospodarowania Skweru im. Jana „Jura” Gorzechowskiego jako Skweru Dwóch Narracji zakłada wprowadzenie niewielkich korekt w zagospodarowaniu skweru tak, aby utrzymać jego rekreacyjny charakter i wspierać obecne ośrodki aktywności.

Polana z pagórkiem przewidziana jest jako miejsce zabaw i rekreacji dla dzieci i innych użytkowników, natomiast środkowa polana i polana z boiskiem do koszykówki przewidziane są jako miejsca sprzyjające zabawie z psami. Przewiduje się utrzymanie funkcji placu zabaw, siłowni oraz stołów do ping ponga tak, aby dalej pełniły funkcję miejsc spotkań mieszkańców.

Aby umożliwić bezpieczne i wygodne korzystanie ze Skweru wszystkim użytkownikom przewiduje się wprowadzenie oświetlenia w niedoświetlonych miejscach, wymianę nierównych nawierzchni i poszerzenie intensywnie użytkowanych alejek. Ponadto zakłada się wprowadzenie we wschodniej części Skweru izolacji od hałasu i ruchu samochodowego.

W strefach rekreacyjnych mieszkańcy będą mogli cieszyć się swobodną atmosferą, podczas gdy miejsce pamięci, Ogród Sprawiedliwych, będzie sprzyjać refleksji i kontemplacji. Korekta formy i lokalizacji Ogródu Sprawiedliwych pozwoli na komfortowe współistnienie obu funkcji.

Proponowane wytyczne projektowe dotyczą zarówno subtelnych zmian w całościowym zagospodarowaniu Skweru, jak i reorganizacji konkretnych miejsc na Skwerze - stref funkcjonalnych. Zaproponowane zmiany sprawią, że rekreacyjny charakter miejsca będzie dostosowany do potrzeb społeczności lokalnej, a Ogród Sprawiedliwych zyska formę szanującą potrzeby codziennych użytkowników Skweru i jednocześnie w godny sposób realizującą cele upamiętnienia.

Wytyczne projektowe dla całego Skweru

1. Ze względu na funkcjonalność istniejącego układu alejek na terenie Skweru, należy dążyć do minimalnych ingerencji i korekt przebiegu ścieżek tak, aby poprawić dostępność i komfort przemieszczania się. Ingerencje powinny uwzględniać intensywność użytkowania przejść, ich charakter i dążyć do zachowania spójnego charakteru i kompozycji Skweru.
2. Mając na uwadze komfort przemieszczania się na Skwerze oraz poprawę dostępności, należy wymienić nawierzchnię z płyt betonowych w przecinających Skwer alejkach na nawierzchnię równą, dostępną i spójną z nową nawierzchnią ul. Pawiej.
3. Zaleca się rozważenie nieznacznego poszerzenia alejek na Skwerze, szczególnie alejek intensywnie użytkowanych, bądź odsunięcie ławek od krawędzi alejek tak, aby zapewnić komfortową szerokość przejścia oraz większą prywatność przy ławkach.
4. Mając na uwadze różnorodne użytkowanie Skweru i mnogość aktywności związanych z zabawą i rekreacją, należy dążyć do ograniczania konfliktów użytkowania Skweru oraz do rozdzielania stref zabaw dzieci i psów. Zaleca się, by strefa polany z pagórkiem była przestrzenią dedykowaną młodszym użytkownikom, a polany centralne i wokół boiska stały się przestrzeniami zabaw z psami.

5. Zaleca się poprawę oświetlenia i widoczności w wyznaczonych strefach na Skwerze. Projektowane oświetlenie powinno mieć kameralny, parkowy charakter, wpływać na poprawę widoczności i dostępności na Skwerze. Mając na uwadze obecność siedlisk zwierząt i owadów na terenie skweru oraz dążenie do zmniejszania zanieczyszczenia światłem, zaleca się stosowanie opraw nie oświetlających koron drzew.
6. Mając na uwadze intensywność użytkowania Skweru oraz komfort użytkowników, zaleca się zapewnienie dostępu do toalety publicznej na terenie Skweru lub w jego najbliższym otoczeniu. Toaleta powinna być przystosowana do osób z niepełnosprawnością oraz wyposażona w przewijak. Lokalizacja toalety powinna zapewniać komfortowy dostęp dla użytkowników skweru Racheli Auerbach i Skweru Jura, a także być w komfortowej odległości dla osób ograniczonej mobilności oraz opiekunów z wózkami dziecięcymi. W przypadku lokalizacji toalety poza terenem Skweru należy zapewnić odpowiednie oznakowanie prowadzące do toalety.
7. Zaleca się docelowe usunięcie przenośnej toalety ze Skweru, ze względu na uciążliwe zapachy oraz nie ergonomiczną obsługę obiektu. Możliwa jest zmiana lokalizacji przenośnej toalety tak, aby zapewnić do niej komfortowy dostęp, do czasu realizacji toalety publicznej.
8. Zaleca się zapewnienie na terenie Skweru dostępu do wody pitnej w postaci poidła dla ludzi oraz zwierząt, ze względu na intensywność użytkowania Skweru przez obie grupy użytkowników.
9. Ze względu na liczną obecność użytkowników z psami na terenie Skweru, zaleca się wspieranie działań na rzecz zachowania czystości miejsca i zminimalizowania występowania nieprzyjemnych zapachów poprzez wyznaczenie koszy na śmieci, które będą bardziej regularnie opróżniane.

10. Ze względu na funkcjonalny charakter miejsca, interwencje projektowe na terenie Skweru powinny być spójne i powinny dążyć do zachowania nieformalnego, lokalnego charakteru miejsca i nie zaburzenia układu kompozycyjnego Skweru. Nie powinno się zaburzać istniejących otwarc widokowych i wnętrz krajobrazowych.
11. Zaleca się zachowanie istniejącej struktury przestrzennej zieleni wysokiej. Nie jest rekomendowane wprowadzanie dodatkowych nowych nasadzeń na polanach trawiastych ze względu na ryzyko ograniczenia zarówno przestrzeni dla mieszkańców, jak i zmniejszenia różnorodności struktury roślinności.
12. Ze względu na walory przyrodnicze istniejących krzewów wysokich stanowiących siedlisko wróbli rekomendowane jest ich zachowanie oraz wprowadzenie większej ilości krzewów o wysokości przekraczającej 1 m w strefach brzegowych Skweru.
13. Ze względu na walory przyrodnicze istniejących krzewów wysokich stanowiących siedlisko wróbli rekomendowane jest ich zachowanie oraz wprowadzenie większej ilości krzewów o wysokości przekraczającej 1 m w strefach brzegowych Skweru.
14. Zaleca się wprowadzenie rozwiązań sprzyjających zwiększeniu bioróżnorodności na obrzeżach Skweru, poprzez wprowadzenie bardziej zróżnicowanej ukształtowanej piętrowo roślinności.
15. Wskazane jest zwiększenie różnorodności gatunkowej poprzez wprowadzenie roślin rodzimych, nieinwazyjnych, odpornych na warunki miejskie i zmiany klimatu, w tym roślin stanowiących pożytki i schronienie dla zwierząt, w tym krzewów i bylin. Zalecane jest uwzględnienie roślin okrywowych (pnącza, krzewinki, byliny) pod okapem koron drzew w miejscach, gdzie ze względu na zacienienie nie utrzymuje się trawnik, a gleba nie jest bardzo zbita.

16. Warto zróżnicować częstotliwości koszenia trawników, podział na strefy o różnej intensywności pielęgnacji, w miejscach mniej użytkowanych wskazane ukierunkowanie na zbiorowiska trawiasto-ziołoroślowe o charakterze muraw.
17. Pod okapem koron drzew w miejscach, gdzie jest ona zbyt zbita, celowa jest poprawa struktury gleby np. poprzez ściółkowanie zrębkami drzew liściastych, zastosowanie biostymulatorów, mikoryzowanie (endomikoryza).
18. W przestrzeni Skweru warto uwzględnić głazy lub duże kamienie, a także martwe drewno, które stanowić będą mikrohabitaty, zwiększając różnorodność biologiczną. Elementy te powinny znajdować się poza strefami polan i miejsc użytkowanych rekreacyjnie, aby nie powodowały niedogodności i konfliktów z realizowanymi tam aktywnościami. Zalecane jest lokalizowanie elementów krajobrazowych na obrzeżach skweru oraz w okolicy strefy zabaw. Do rozważenia wygrodenie niektórych powierzchni pod okapem koron drzew warkoczami chrustowymi w miejscach, w których dostęp użytkowników może być ograniczony. Warto pozostawiać tam nie zgrabione liście, aby poprawić strukturę gleby.
19. Ewentualna forma i lokalizacja nasadzeń związanych z Ogrodem Sprawiedliwych powinna wynikać z rozwiązań przyjętych dla tej formy upamiętniania oraz założeń funkcjonalno-przestrzennych strefy ogrodu oraz przestrzeni ją otaczających.
20. Zaleca się wprowadzenie rozwiązań sprzyjających zwiększeniu bioróżnorodności na obrzeżach skweru, poprzez wprowadzenie bardziej zróżnicowanej ukształtowanej piętrowo roślinności.

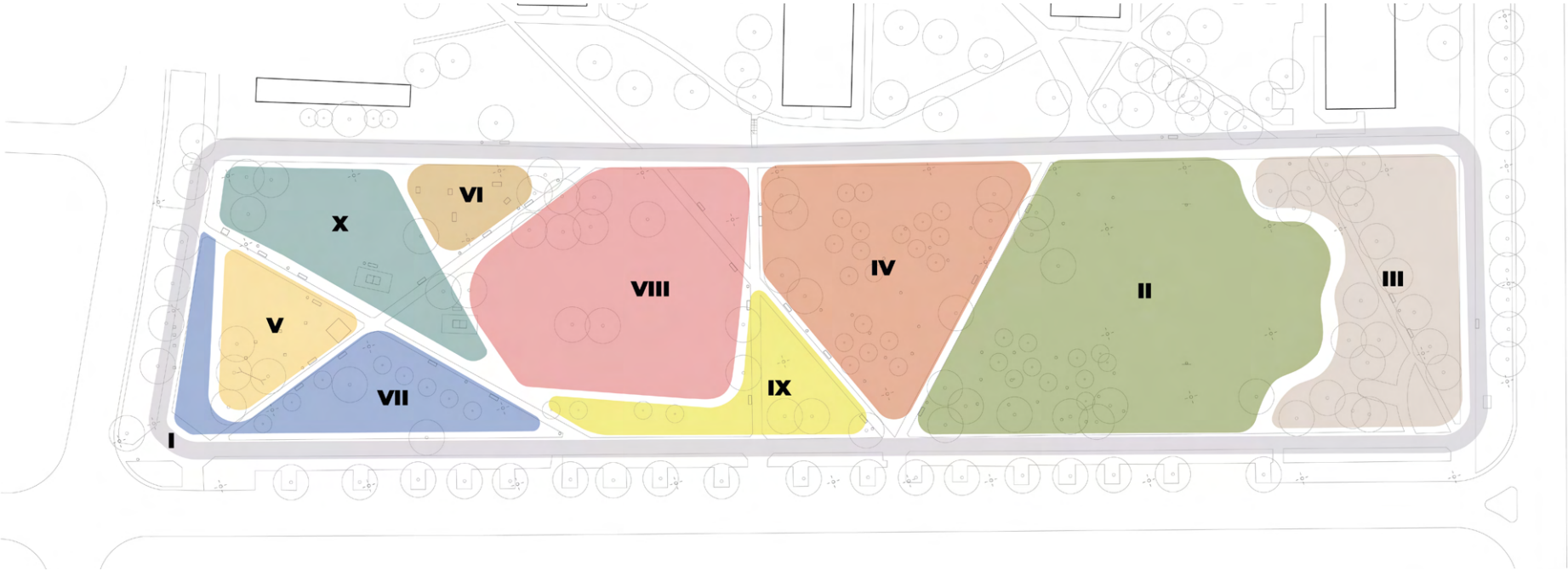
Wytyczne projektowe dla Ogrodu Sprawiedliwych

1. Zaleca się czytelne wydzielenie formy Ogrodu Sprawiedliwych tak, aby ograniczyć kolizje w użytkowaniu Skweru.
2. Należy dążyć do tego, by forma upamiętnień Ogrodu Sprawiedliwych była czytelna i zrozumiała w obecnym kontekście kulturowym jako upamiętnienie i miejsce kontemplacji, o odrębnym charakterze niż rekreacyjny charakter Skweru.
3. Można rozważyć wprowadzenie formy o charakterze ogrodowym, na przykład wprowadzenie formy nasadzeń reprezentacyjnych o charakterze “ogrodu ozdobnego” z udziałem roślin kwitnących, pachnących i stanowiących pożytki dla zwierząt.
4. Forma Ogrodu Sprawiedliwych powinna mieć oprawę dążącą do godnego upamiętnienia.
5. Zaleca się wprowadzenie kameralnego oświetlenia formy Ogrodu Sprawiedliwych tak, aby zapewnić jego widoczność po zmroku.
6. Przy wyznaczaniu lokalizacji i formy Ogrodu Sprawiedliwych należy mieć na uwadze zapewnienie przestrzeni dla wycieczek i grup odwiedzających upamiętnienie.

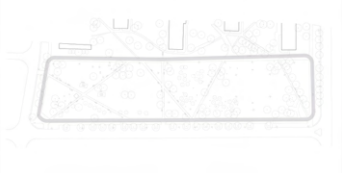
Czym są strefy funkcjonalne?

Strefy funkcjonalne to możliwe do wyróżnienia obszary na skwerze o charakterystycznej formie zagospodarowania i specyficznym, innym od pozostałych, sposobie użytkowania. Szczegółowe wytyczne projektowe uwzględniają ich odmienne znaczenie w całości funkcjonowania Skweru.

Wytyczne projektowe dla stref funkcjonalnych

Rekomendacje dla stref funkcjonalnych Skweru

I. Chodniki wokół skweru i granica skweru

Chodniki otaczające Skwer, ze względu na ich rekreacyjne wykorzystanie, powinny być włączone w kompozycję przestrzeni Skweru poprzez wprowadzenie nasadzeń zieleni po zewnętrznej stronie chodników przy ul. Smoczej, ul. Dzielnej i al. Jana Pawła II. Nie zaleca się wprowadzania tego rodzaju ingerencji projektowych wzdłuż ul. Pawiej.

Z uwagi na złożoną i bogatą historię miejsca, zaleca się wprowadzanie subtelnych ingerencji projektowych nawiązujących do historii Skweru. Zaleca się twórcze wykorzystanie i uwzględnienie historycznego bruku z ul. Pawiej w zagospodarowaniu Skweru. W celu ograniczenia kolizji ruchu pieszego i kołowego w ul. Pawiej, zaleca się ograniczenie możliwości wjazdu samochodów i parkowania od ul. Smoczej i al. Jana Pawła II poprzez wprowadzenie twardych form kontroli dostępu. Należy zachować możliwość dojazdu i obsługi Skweru przez zarządcę.

II. Strefa polany z boiskiem

Z uwagi na obecny rekreacyjny charakter polany z boiskiem do koszykówki, rekomenduje się rozwijanie warunków sprzyjających zabawie większych psów i stopniowe przesunięcie tej strefy bliżej al. Jana Pawła II.

W celu zachowania różnorodnych form rekreacji i zabawy na polanie, jej otwarty charakter oraz możliwość obserwacji powinny zostać utrzymane. Aby zwiększyć komfort i bezpieczeństwo, zaleca się poprawę oświetlenia w okolicy intensywnie użytkowanej ławki z widokiem na polanę, zwłaszcza w godzinach wieczornych. Warto rozważyć instalację maksymalnie dwóch dodatkowych ławek, co zapewni lepsze warunki do obserwacji.

Zaleca się również zachowanie nieformalnego charakteru boiska do koszykówki, ze względu na konieczność zachowania swobodnego, sąsiedzkiego charakteru miejsca oraz obecność różnorodnych form wykorzystania przestrzeni polany. W przyszłości warto wymienić obecne kosze do koszykówki na nowsze modele.

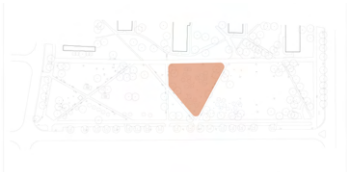

III. Strefa przy al. Jana Pawła II

Ze względu na zidentyfikowane zachowania wpływające na komfort i poczucie bezpieczeństwa w części Skweru przy al. Jana Pawła II, szczególnie wzdłuż alejki, zaleca się wprowadzenie kameralnego i równomiernego oświetlenia. Pozwoli to zminimalizować ryzyko sytuacji negatywnie wpływających na komfort i bezpieczeństwo użytkowników.

Polana z boiskiem wykorzystywana jako przestrzeń zabaw dla większych psów wymaga dodatkowych zabezpieczeń. Aby zapewnić bezpieczeństwo psom i ich właścicielom, sugeruje się utworzenie bariery lub strefy buforowej w postaci zieleni na zewnętrznej części Skweru. Wskazane jest zastosowanie krzewów o wysokości docelowej do 1,3 m, aby nie ograniczać widoczności. Wyraźna, estetyczna granica ograniczy ryzyko kolizji między ruchem pieszym, kołowym a aktywnościami związanymi z zabawą psów.

W projekcie tej granicy należy również uwzględnić izolację od hałasu ulicznego, który w tej części Skweru jest szczególnie uciążliwy. Strefa buforowa powinna być zaprojektowana w sposób minimalizujący możliwość występowania zachowań negatywnie wpływających na komfort i bezpieczeństwo użytkowników. Mając na uwadze obecne postrzeganie części Skweru przy al. Jana Pawła II jako przestrzeni nieprzyjemnej, zaleca się także poprawę walorów estetycznych tej części Skweru, z zachowaniem jej lokalnego, nieformalnego charakteru, co wpłynie na postrzeganie przestrzeni jako przyjaznej.

IV. Strefa centralnej polany

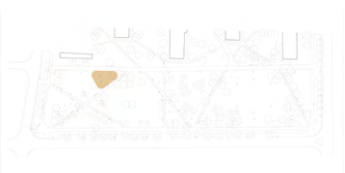
Aby uniknąć kolizji między funkcją rekreacyjną polany a strefą upamiętnienia Ogrodu Sprawiedliwych, zaleca się wyraźne wydzielenie tej ostatniej tak, aby przeznaczyć przestrzeń polany pod rekreację. Z uwagi na samoregulujący się podział Skweru na strefy zabaw dla małych i dużych psów, rekomenduje się stworzenie sprzyjających warunków do zabawy dla małych psów na centralnej polanie. Należy również zachować intensywnie użytkowane miejsca do siedzenia z widokiem na polanę.

V. Strefa placu zabaw

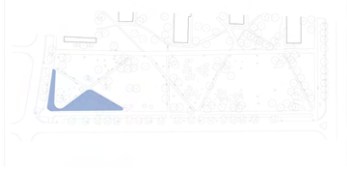
Mając na uwadze regularnie użytkowanie placu zabaw przez mieszkańców, zaleca się utrzymanie funkcji placu zabaw, uwzględniając lokalny i sąsiedzki charakter miejsca. Zaleca się zachowanie miejsc do siedzenia i obserwacji w strefie zabaw i wokół niej, w celu zapewnienia komfortowych warunków odpoczynku i obserwacji dla użytkowników placu zabaw. Ze względu na lokalizację placu zabaw w osłoniętym i nieoświetlonym miejscu, należy wprowadzić kameralne i funkcjonalne oświetlenie placu zabaw. Pozwoli to zminimalizować pojawianie się niepożądanych zachowań na placu zabaw po zmroku.

Ze względu na funkcjonalny charakter placu zabaw oraz lokalizację atrakcyjnego placu zabaw na Skwerze Racheli Auerbach, strefa ta nie wymaga pilnych interwencji projektowych. W przyszłości zaleca się rozważenie wymiany wyposażenia na elementy o mniej formalnym charakterze i stworzenie swobodnej strefy zabaw. Aby uniknąć konfliktów użytkowania, należy wyraźnie oddzielić strefę dla dzieci od stref zabaw dla psów. Działania projektowe powinny dążyć do poprawy estetyki miejsca, przy jednoczesnym zachowaniu nieformalnego, lokalnego charakteru. Zaleca się wprowadzanie niewyróżniających się na tle otoczenia elementów wyposażenia tak, aby nowe zagospodarowanie nie przyciągało nadmiernej liczby użytkowników spoza lokalnej społeczności.

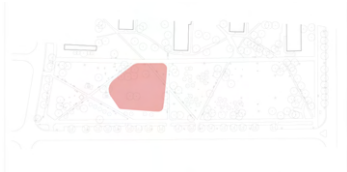
VI. Strefa siłowni

Ze względu na dużą popularność siłowni na Skwerze i jej rolę jako atraktora, zaleca się utrzymanie jej w obecnej lokalizacji. Ze względu na intensywność użytkowania strefy oraz widoczną degradację powierzchni trawiastej wokół urządzeń siłowni, zaleca się wzmocnienie przepuszczalnej nawierzchni w tych obszarach.

VII. Strefa izolacyjna placu zabaw

Aby poprawić widoczność i komfort w tej części Skweru, zaleca się poszerzenie alejki wejściowej oraz odsunięcie ogrodzenia placu zabaw. W celu poprawy widoczności w tej części Skweru zaleca się obniżenie wysokości istniejących żywopłotów do 1,3 m nasadzeń krzewów na granicy Skweru. Należy mieć na uwadze rolę krzewów na granicy Skweru jako elementu zapewniającego kameralność oraz schronienia i dokarmiania ptaków. W tym celu wskazane jest dodatkowo uwzględnienie przy krzewach okrajka ziołorośli lub rabaty bylinowej stanowiącej bufor między krzewami a strefą użytkową oraz miejsce żerowania ptaków. Ingerencje projektowe powinny dążyć do poprawy walorów estetycznych miejsca przy jednoczesnym zachowaniu lokalnego i funkcjonalnego charakteru.

VIII. Strefa polany z pagórkiem

Pagórek i jego otoczenie, pełniące ważną rolę rekreacyjną i orientacyjną, powinny zachować swój otwarty charakter, umożliwiający różnorodne formy zabawy. W celu lepszego zarządzania przestrzenią i minimalizowania konfliktów użytkowania zaleca się rozdzielenie stref zabaw dla dzieci i psów, przy czym pagórek powinien być dedykowany dzieciom i innym użytkownikom, a wydzielenie powinno mieć nieinwazyjną formę krajobrazową.

Mając na uwadze rekreacyjny charakter polany i jej intensywne użytkowanie, zaleca się zachowanie istniejących ławek z widokiem na polanę z pagórkiem.

W celu zapewnienia komfortu użytkowania pagórka i jego otoczenia, zaleca się wprowadzenie kameralnego, ale funkcjonalnego oświetlenia. Oświetlenia wymaga szczególnie zaciemniona i osłonięta przestrzeń za pagórkiem.

IX. Strefa wejściowa przy kościele

Ze względu na węzłowy charakter przestrzeni przy przejściu dla pieszych oraz odnotowane w tym miejscu spotkania i spontaniczne interakcje, zaleca się podkreślenie wejścia jako punktu węzłowego za pomocą subtelnych interwencji projektowych. Rekomenduje się podkreślanie charakteru miejsca, jako przestrzeni sprzyjającej spontanicznym spotkaniom i rozmowom. W celu zwiększenia poczucia bezpieczeństwa w alejce przy pagórku, należy zainstalować kameralne, równomierne oświetlenie. Mając na uwadze zaobserwowane interakcje między użytkownikami, zaleca się zachowanie ławek w alejce za pagórkiem jako miejsca spotkań o bardziej prywatnym charakterze.

X. Strefa polany przy siłowni

W związku z odnotowanym rekreacyjnym wykorzystywaniem polany przy siłowni, zaleca się zachowanie otwartego charakteru polany. Mając na uwadze dążenie do zwiększania bioróżnorodności na terenie Skweru, zaleca się rozważenie wprowadzenia bardziej zróżnicowanej gatunkowo użytkowej powierzchni trawiastej o składzie dostosowanym do pełnionych funkcji, zmniejszonej częstotliwości koszenia powierzchni i maksymalnego możliwego podniesienia wysokości koszenia. Stoły do ping-ponga, pełniące obecnie funkcję miejsca zabawy i nieformalnych spotkań, należy zachować, ewentualnie wymieniając lub odnawiając je w przyszłości.

